

การศึกษาความสามารถและความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ)
โดยใช้หน่วยวัดกรรมหนังกะดาศ

ปริญญานิพนธ์
ของ
มาลียา ระวังวงศ์

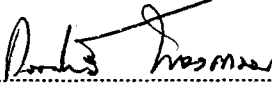
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา

มกราคม ๒๕๔๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

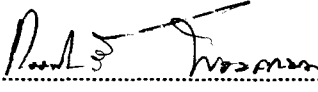
คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

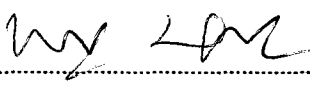
คณะกรรมการควบคุม

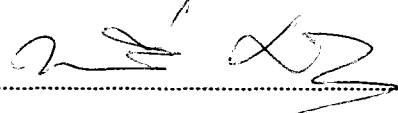
 ประธาน
(รองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พวงเกษม)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ)

คณะกรรมการสอบ

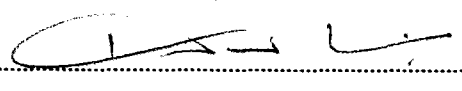
 ประธาน
(รองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พวงเกษม)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสี เกษมสุข)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์วราภรณ์ รักวิจัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 28 เดือน มกราคม พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์
กรรมการ พวงเกษม ประธานที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ
กรรมการที่ปรึกษา และได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสี เกษมสุข รองศาสตราจารย์
วรภรณ์ รักวิชัย เป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัยขอระลึกในพระคุณของท่าน และขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอนมัสการกราบขอบพระคุณพระมหาสมพงษ์ มหาบุญโญ ขอบขอบพระคุณ
รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมใจ บุญอุรพิภิญโญ อาจารย์ตริงตา
แหลมสมุทร อาจารย์จินตนา หมีทอง และอาจารย์กณณีย์ เหม็งพานิช ที่กรุณาตรวจแก้ไข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และนักเรียนโรงเรียนวัดหนองจอก
(ภักดีนรเศรษฐ) ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี
และขอบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลำด้อยดิ่ง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสุเหร่าลำแขก และ
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนคลองสองที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ขอบขอบพระคุณเพื่อน ๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือให้กำลังใจและให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยมา
โดยตลอด และขอบขอบคุณเจ้าของตำรา เอกสาร และงานวิจัยทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลสำหรับผู้วิจัย
ใช้ศึกษา และอ้างอิงในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ
ของบิดา มารดา อีกทั้งขอรำลึกถึงสถานศึกษา คุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้สนับสนุนและให้
การศึกษาอันเป็นพื้นฐานในความสำเร็จครั้งนี้

มาลียา ระวังวงศ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์	10
	✕เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์	20
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษ	27
	✕เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	35
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์	40
	✕งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์	42
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษ	44
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	45
	สมมติฐานของการวิจัย	46
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	47
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	48
	การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
	วิธีดำเนินการวิจัย	60
	การวิเคราะห์ข้อมูล	62
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	70
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	70
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	70
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	70
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	73
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	73
ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	87
ภาคผนวก ก	88
ภาคผนวก ข	100
ภาคผนวก ค	116
ประวัติย่อของผู้วิจัย	177

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การฝึกเขียนสร้างสรรค์โดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษ	50
2 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนในการตรวจเรียงความ	58
3 แบบแผนการวิจัย	60
4 ตารางเรียนในแต่ละสัปดาห์	61
5 ลำดับเวลาและเนื้อหาที่ใช้ในการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	62
6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลัง การทดลองของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	68
7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลัง การทดลองของความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	69
8 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา	89
9 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียน เชิงสร้างสรรค์จำนวน 40 ข้อ โดยการแจกแจงแบบที (t-distribution)	90
10 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนและหลังของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	92
11 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลัง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	96

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างทางสมองของ Guilford	14
2 โครงสร้างทางสมองและที่มาของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ตามแนวทฤษฎีของ Guilford	53

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อความหมายและช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคนในชาติและระหว่างชาติ ประเทศไทยเป็นชาติที่มีภาษาของตนใช้มาเป็นเวลานานแล้ว และที่เป็นชาตินี้รวมกันอยู่ได้เพราะเรามีภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อความหมาย และรวมใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ภาษาไทยมีความสำคัญทางด้านถ่ายทอดวัฒนธรรม ด้านการศึกษาเล่าเรียน ด้านการติดต่อสื่อสารและด้านการปกครอง ทางด้านการศึกษาเล่าเรียนนั้นภาษาไทยเปรียบเสมือนกุญแจดอกแรกที่จะเปิดประตูไปสู่ความรู้ทุกแขนง (บุญถิ่น อัตถากร. 2514 : 47) และเป็นคลังที่เก็บความรู้ต่าง ๆ ดังนั้นการที่จะรักษาและส่งเสริมภาษาให้คงอยู่จึงจำเป็นต้องเริ่มจากการสร้างพื้นฐานที่ดีทางด้านภาษาไทยให้แก่นักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดและแสดงความคิดออกมาเป็นภาษา ความคิดกับภาษาจึงเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ได้ การที่ผู้เรียนจะเกิดความคิดได้นั้นต้องอาศัยประสบการณ์และกิจกรรมที่จัดให้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทักษะทางภาษาที่ผู้เรียนจะได้รับการฝึกในโรงเรียน คือ ทักษะทางการรับภาษา ซึ่งได้แก่ การฟังกับการอ่าน และทักษะทางการถ่ายทอดภาษา ซึ่งได้แก่ การพูดและการเขียน (เพ็ญ เสียงจันทร์. 2521 : 1)

ดังนั้น เราต้องใช้ภาษาเป็นสื่อในการติดต่อกับผู้อื่น จุดประสงค์ในการเรียนภาษาไทยของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จึงกำหนดไว้ข้อหนึ่งว่า ผู้เรียนจะต้องสามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสารทางการรับรู้และถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 3) โดยอาศัยทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งการอ่านและการฟังเป็นกระบวนการสร้างความคิด ส่วนการพูดและการเขียนเป็นกระบวนการถ่ายทอดความคิดออกมา

ดังนั้น การพูดและการเขียนจึงเป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กัน เพราะการเขียนเป็นเสมือนเครื่องมือแทนภาษาพูด ถ่ายทอดคำพูดมาเป็นตัวหนังสือ มุ่งให้ผู้อื่นเข้าใจเรื่องราว และความคิดของผู้เขียน การเขียนเป็นการสื่อความหมายที่เป็นหลักฐานที่มองเห็นได้มากกว่าการพูด (เพ็ญศิริ ภักดีอุรณ. 2521 : 2) การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ความต้องการ อารมณ์ เรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นได้เข้าใจให้คนจำนวนมากได้อ่าน (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2535 : 74) นอกจากนี้ การเขียนยังต้องมีการเรียบเรียงประโยคเป็นเรื่องราวให้ถูกต้องตามหลัก

ไวยากรณ์อีกด้วย จึงทำให้การเขียนยุ่งยากซับซ้อนและฝึกได้ยากกว่าทักษะอื่น เพราะการเขียนต้องอาศัยทั้งความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และการค้นคว้าอย่างกว้างขวาง (วลัยรัตน์ อติแพทย์. 2523 : 2)

การสอนเขียนครุ้มักจะเน้นการเขียนที่ใช้ความจำ การเขียนตามแบบมีกฎเกณฑ์และยึดหลักภาษาเป็นส่วนใหญ่ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ อาจทำให้เด็กรู้สึกเป็นเรื่องยากที่จะเขียนหรือหมดกำลังใจในการเขียนจึงเขียนออกมาได้น้อย ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เรื่องการเขียนไว้ว่า สามารถคิดลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ โดยระบุหลักการไว้ว่า การพัฒนาความสามารถในการเขียนของบุคคลย่อมต้องอาศัยแบบการเขียนที่กำหนดให้และให้ผู้เขียนคิดเองได้อย่างเสรีด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 13)

ในการเขียนองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือความคิด เพราะความคิดเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้งานเขียนเกิดขึ้นได้ โดยผู้เขียนต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่ม ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ (วรณี โสมประยูร. 2537 : 142) ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นกระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะอนกนัย (Divergent Thinking) คือความคิดหลายทิศทางหลายแง่หลายมุม คิดได้กว้างไกล อันนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ด้วยการดัดแปลงปรุงแต่งจากความคิดเดิมผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ตลอดจนวิธีการคิดค้นทฤษฎี หลักการได้สำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นนั้นมิใช่คิดแต่สิ่งที่เป็นไปได้หรือสิ่งที่เป็เหตุเป็นผลเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ความคิดจินตนาการก็เป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดความแปลกใหม่ แต่ต้องควบคู่ไปกับความพยายามที่จะสร้างความฝันหรือจินตนาการประยุกต์ จึงทำให้เกิดผลงานจากความคิดสร้างสรรค์ขึ้น (อารี รังสินันท์. 2527 : 6)

ทุกคนมีศักยภาพทางความคิดสร้างสรรค์ แตต่างกันที่ปริมาณมากน้อยเท่านั้น ซึ่งถ้าหากศักยภาพทางความคิดสร้างสรรค์ได้รับการส่งเสริมและนำไปใช้อยู่เสมอแล้ว ก็จะช่วยให้ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลพัฒนายิ่งขึ้น (ผลทาน ศรีณรงค์. 2528 : 3) ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ครู และผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ให้เด็กได้คิดแก้ปัญหา และสร้างผลผลิตใหม่ ๆ ได้ตามกำลังความสามารถของเขา โดยมีผู้ใหญ่สนับสนุนแนะนำและคอยให้กำลังใจ

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาหนึ่งที่สามารถส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นได้ ครูภาษาไทยจึงควรรหาทางส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสดคิดสร้างสรรค์ได้ตามควรแก่วัย และศักยภาพโดยการให้เด็กได้เขียนเชิงสร้างสรรค์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Creative Writing) คือ การเขียนที่ผู้เขียนใช้จินตนาการหรือความคิดคำนึงของตนเขียนออกมาด้วยถ้อยคำสละสลวย ประทับใจผู้อ่านและผู้ฟัง และให้ความรู้สึกเพลิดเพลินและประทับใจไปด้วยในตัว การเขียนสร้างสรรค์มีคุณลักษณะ 3 ประการคือ มีจินตนาการ สำนวนภาษาดี มีคุณค่าทางจิตใจ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. 2521 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของอังจรา ชิวพันธ์ (2535 : 2) ที่กล่าวว่า เป็นการเขียนที่มีลักษณะของความคิดริเริ่ม โดยผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน

จากการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2532 ของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 33) ในด้านคุณภาพการเขียนพบว่านักเรียนทั่วประเทศทำคะแนนได้เฉลี่ย 6.52 จากคะแนนเต็ม 10 และจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนการเขียนที่เป็นที่น่าพอใจคิดเป็นร้อยละ 87 ซึ่งมีแนวโน้มลดลงย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าทักษะด้านการเขียนยังไม่บรรลุเป้าหมาย ดังจะเห็นได้ว่าการสอนเขียนยังมีปัญหายอยู่มาก นอกจากนั้นผลจากการรายงานประเมินความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โดยพบข้อบกพร่องในด้านความคิดสร้างสรรค์ คือ 1. นักเรียนไม่มีความคิดสร้างสรรค์ 2. ไม่มีข้อความที่ชี้แนะเสนอให้เห็นคุณค่า 3. มีความคิดสร้างสรรค์แต่ไม่ชัดเจน ซึ่งพอจะสรุปภาพรวมของการเขียนด้านความคิดสร้างสรรค์ได้ว่า นักเรียนไม่มีความคิดสร้างสรรค์สูงเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การมีความคิดสร้างสรรค์แต่ไม่เด่นชัด หรือสัมพันธ์กับเรื่อง (กองวิชาการ. 2537 : 148) ซึ่งสาเหตุมาจากนักเรียนไม่รู้จักรการเลือกสรรถ้อยคำใช้ในการเขียน มีการนำภาษาพูดมาใช้ในภาษาเขียน ไม่สามารถลำดับความคิดในการเขียน ไม่มีความคิดในการเขียน เวลาเรียนนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน จึงทำให้ขาดความคิดสร้างสรรค์ในการเขียน (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2527 : 46) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของรัชณี ศรีไพรพรรณ (2527: 120) ที่กล่าวว่า นักเรียนไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะสร้างสรรค์ได้ทั้งเรื่องที่เขียน และการใช้ถ้อยคำมักจะเขียนโดยวิธีเลียนแบบที่ได้ฟังหรือพบเห็นสิ่งใดแล้วไม่มีจินตนาการที่จะเขียนบรรยาย จึงทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเขียนและเกิดความไม่แน่ใจในสิ่งที่เขียนว่าจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกับที่ตนต้องการหรือไม่ จึงเป็นเหตุให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจไม่กล้าแสดงออก ไม่สามารถที่จะถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นข้อความที่ไพเราะสละสลวยด้วยสำนวนภาษาให้เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตัวเองต้องการได้ เนื่องจากไม่ได้รับการ

กระตุ้นและส่งเสริมอย่างจริงจังจากครูผู้สอน เพราะการสอนของครูค่อนข้างแห้งแล้งไม่มีชีวิตชีวา ครูใช้วิธีสอนที่เคยสอนกันมา ไม่มีอะไรใหม่ การสอนอยู่ในฐานะครูเป็นผู้แสดงนักเรียนเป็นผู้สดับ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. 2521 : 8) และครูไม่เห็นความจำเป็นของการใช้สื่อการสอน จึงใช้ชอล์กและกระดาน หรือตำราเป็นเกณฑ์ (สมพร มั่นตะสูตร. 2526 : 14) และไม่มีการตรวจแก้ไขงานเขียนของนักเรียนอย่างจริงจัง

จากปัญหาดังกล่าวประเด็นที่ควรพิจารณาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการสอนทักษะการเขียนสร้างสรรค์ นั่นคือ ครูควรจัดบรรยากาศ และใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างไรที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และถ่ายทอดเรียบเรียงความรู้สึกนั้นออกมาอย่างเหมาะสมตรงกับความคิดหรือเกิดจินตนาการที่กว้างไกล ในแนวที่แปลกแตกต่างไปจากความเคยชิน ก็ขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ และมีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างน่าสนใจ โดยการเสนอสิ่งเร้าที่แปลกใหม่ ทั้งในด้านเนื้อหาของบทเรียน อุปกรณ์การสอน และกิจกรรม ย่อมจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจบทเรียนมากขึ้น (พรณี ชูทัย. 2522 : 22)

จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษามานาน ได้พิจารณาเห็นว่า การใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจและเหมาะสมกับเนื้อหานั้นมีส่วนส่งเสริมกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และรู้สึกผ่อนคลาย สนุกสนานกับการเรียนมากขึ้น ซึ่งอารี พันธัมณี (2534 : 199) ก็ได้แนะนำให้หาวิธีการที่แปลกใหม่ เพื่อสร้างความสนใจที่นักเรียนไม่คาดคิด หรือมีประสบการณ์มาก่อนจะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น ดังนั้นหากจะใช้นวัตกรรมที่ช่วยเสริมสร้างให้เกิดบรรยากาศในการเรียนการสอนดังกล่าวมาดำเนินการทดลองการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นทักษะที่ค่อนข้างยากกว่าการเขียนปกติ ก็น่าจะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการสอนทักษะการเขียนได้

เกี่ยวกับการสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์นี้ ได้มีผู้สนใจทำการศึกษาค้นคว้าที่จะนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้บ้าง เช่น ประชุมพร ธนุทอง (2527) ได้ศึกษาทดลองใช้การดูสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พลทาน ศรีณรงค์ (2528) ได้ทดลองใช้ดนตรีเป็นสื่อในการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สมใจ บุญอุรพิชญ์ (2534) ได้วิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสำนวนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการใช้ภาพหนังกระดาษกับปทานุกรมเป็นสื่อการสอน ครุณี สาริกาวิน (2535) ได้วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เขียนโดยใช้ภาพการ์ตูนที่มีฉาก และภาพการ์ตูนที่ไม่มีฉากประกอบ และศรีงดา แหลมสมุทร (2537) ได้วิจัยเรื่องการใช้นวัตกรรมหนังกระดาษเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางในการใช้สื่อการศึกษาเพื่อนำมาฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า นวัตกรรมภาพหนังกระดาษเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาชนิดหนึ่งที่น่าจะนำมาทดลองใช้เป็นสื่อในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้เนื่องจากภาพหนังกระดาษมีการเคลื่อนไหวได้มีสีสันสวยงาม น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนรับรู้ เกิดอารมณ์ ความรู้สึก จินตนาการ ความคิด พร้อมทั้งจะรวบรวมความคิดเหล่านั้นจนสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียนได้

เหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการสร้างนวัตกรรมหนังกระดาษ เพื่อนำมาเป็นสื่อในการสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างนักเรียนที่ใช้นวัตกรรมหนังกระดาษเป็นสื่อในการเขียนกับนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีใช้สื่อตามคู่มือครู โดยคาดหวังว่าจะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนารูปแบบวิธีการสอนทักษะการเขียน และส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังกระดาษเป็นสื่อ กับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังกระดาษเป็นสื่อ กับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้สื่อสำหรับพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้นวัตกรรมหนังกระดาษเป็นสื่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เป็นแนวทางให้ครูภาษาไทยได้นำสื่อหนังกระดาษไปใช้ในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับชั้นอื่น ๆ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ) เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ) เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยการสุ่มห้องเรียนมาจำนวน 2 ห้องเรียน จากจำนวนทั้งหมด 4 ห้องเรียน แล้วสุ่มใหม่อีกครั้งเพื่อกำหนดกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เนื้อหาวิชาภาษาไทยจากหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 บทที่ 2 เรื่อง เคล็ดลับของแม่ และบทที่ 3 เรื่อง คนดีศรีรัตนโกสินทร์ ซึ่งเกี่ยวกับการเขียนคำ การเขียนประโยค การเขียนข้อความ และการเขียนเรื่อง

4. ระยะเวลาในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 เวลาในการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้เวลา 4 สัปดาห์ จำนวนคาบทั้งหมด 36 คาบ โดยสอนสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที

5. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

5.1.1 วิธีสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

- วิธีสอนเขียนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษ
- วิธีสอนเขียนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู

5.2 ตัวแปรตาม

5.2.1 ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

5.2.2 ความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่มีรูปแบบเป็นของตนเอง มีลักษณะแปลกใหม่ ไม่เหมือนใคร เป็นการประมวลความรู้ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการ โดยการถ่ายทอดจากประสบการณ์ของผู้เขียนออกมาเป็นคำ วลี ประโยค ข้อความและเรื่องราวที่แปลกใหม่ ซึ่งวัดได้จากคะแนนในแบบทดสอบ 2 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีของ Guilford ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา จำนวน 6 ฉบับ ซึ่งแบ่งเป็น

1.1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ในรูปแบบของหน่วย

(Divergent Semantic Units เขียนย่อว่า DMU) โดยมุ่งให้นักเรียนเขียนสิ่งที่เ็นพวกเดียวกันกับสถานการณ์ กำหนดให้ได้คำตอบมากที่สุด

1.2 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ในรูปแบบของกลุ่มหรือ

จำพวก (Divergent Semantic Classes เขียนย่อว่า DMC) โดยมุ่งให้นักเรียนบอกประโยชน์ของสิ่งของที่กำหนดให้ได้คำตอบมากที่สุด

1.3 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ในรูปแบบของความสัมพันธ์

(Divergent Semantic Relations เขียนย่อว่า DMR) โดยมุ่งให้นักเรียน คิดคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้ได้คำตอบมากที่สุด

1.4 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ในรูปแบบของระบบ

(Divergent Semantic Systems เขียนย่อว่า DMS) โดยมุ่งให้นักเรียนสร้างประโยคจากตัวอักษรที่กำหนดให้ได้คำตอบมากที่สุด

1.5 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ในรูปแบบของการแปลงรูป

(Divergent Semantic Transformation เขียนย่อว่า DMT) โดยมุ่งให้นักเรียนบอกผลที่จะเกิดจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ได้คำตอบมากที่สุด

1.6 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ในรูปแบบของการประยุกต์

(Divergent Semantic Implications เขียนย่อว่า DMI) โดยมุ่งให้นักเรียนบอกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ที่กำหนดให้ได้มากที่สุด

ชุดที่ 2 แบบทดสอบการเขียนเรียงความ แบบบรรยายภาพ 1 ฉบับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักเกณฑ์ของเพาเว่ ทักษิณ โดยกำหนดภาพให้นักเรียนเขียนบรรยายเรียงตามความคิดของนักเรียน ภายในเวลาที่จำกัด การตรวจให้คะแนนจะพิจารณาจากองค์ประกอบในการเขียนเรื่องคือ การแสดงออกทางความคิด การเชื่อมโยงความคิด การเสนอเรื่อง การใช้ภาษา และเนื้อหาสาระ

2. วิธีสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อ ซึ่งสื่อประเภทนี้จัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาชนิดหนึ่งที่มีลักษณะแปลกใหม่ นั่นคือเป็นภาพการ์ตูนที่มีสีสันสวยงาม และมีลักษณะแตกต่างจากภาพทั่วไป คือ การเคลื่อนไหวของภาพตามอิริยาบถต่าง ๆ ด้วยการดึงเส้นเอ็นข้างหลังภาพ ซึ่งพระมหาสมพงษ์มหาบุญญได้ดัดแปลงมาจากการทำหนังตะลุงมาเป็นหนังสือกระดาษเพื่อนำมาเป็นสื่อในการอบรมจริยธรรม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสื่อประเภทนี้น่าจะนำมาฝึกให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกความคิดแปลกใหม่ และสามารถคิดได้หลายทิศทาง โดยจะนำความเปลี่ยนแปลงมาสู่กระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงได้นำนวัตกรรมหนังสือกระดาษมาเป็นสื่อในการฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแผนการสอน โดยจะเน้นเกี่ยวกับความคล่องแคล่วในการคิด ความคิดริเริ่ม และความคิดยืดหยุ่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำนวัตกรรมหนังสือกระดาษมาเป็นสื่อในการฝึกการเขียนดังขั้นตอน ต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เขียนคำประกอบภาพ

ขั้นที่ 2 เขียนวลีที่แสดงจากภาพ

ขั้นที่ 3 เขียนประโยคที่แสดงจากภาพ

ขั้นที่ 4 เขียนข้อความที่เป็นเรื่องราวจากภาพ

3. วิธีสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้สื่อตามคู่มือครู หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้สื่อการสอนตามคู่มือครู ซึ่งจะเป็นภาพทั่วไป บัตรคำ และแถบประโยค มาประกอบการเรียนการสอนตามแผนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ฝึกความคิดและสามารถมีคำตอบได้หลายทิศทาง โดยจะเน้นเกี่ยวกับความคล่องแคล่วในการคิด ความคิดริเริ่ม และความคิดยืดหยุ่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำสื่อการสอนตามคู่มือครูมาเป็นสื่อในการฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เขียนคำประกอบภาพ

ขั้นที่ 2 เขียนวลีที่แสดงจากภาพ

ขั้นที่ 3 เขียนประโยคที่แสดงจากภาพ

ขั้นที่ 4 เขียนข้อความที่เป็นเรื่องราวจากภาพ

4. ความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจ มีความ
เอาใจใส่ต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ และ
กระตือรือร้น ซึ่งวัดได้จากการให้นักเรียนตอบแบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียน
เชิงสร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักการสร้างแบบสอบถามซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อ กับการใช้สื่อตามคู่มือครู ผู้วิจัยได้แบ่งรายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษ
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เป็นสิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคลทุกคน มากบ้าง น้อยบ้างแตกต่างกันไป ได้มีผู้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กิลฟอร์ด (Guilford. 1968 : 389) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทั่วไปในการทำงานของสมอง เป็นความคิดได้หลายทาง ซึ่งประกอบด้วย ความยืดหยุ่นในการคิด ความคล่องแคล่วในการคิด และการคิดที่เป็นของตนโดยเฉพาะ

สุจริต เพียรชอบ (2526 : 754) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดที่เป็นอิสระ เป็นของตนเองในการสร้างสิ่งแปลกใหม่ ๆ ต่าง ๆ ที่มีคุณค่า รู้จักปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แยกแยะ สรุป ดีความ สิ่งที่ได้พบได้เห็น ได้รู้จัก แล้วสร้างสรรค์ผลงานชิ้นใหม่ ๆ ขึ้นมา

สมเกียรติ รักษ์มณี (2528 : 15) ได้สรุปความหมายของความคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่าเป็นความคิดอันเกิดจากมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาแล้วปรับเปลี่ยน หรือพัฒนาให้เป็นความคิดใหม่ โดยอาจดัดแปลงมาจากความคิดเดิม หรือเป็นความคิดใหม่ทั้งหมดก็ได้

ธนพร สมบุญธนวาท (2529 : 14) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองในการคิดหลายทิศทาง คิดอย่างกว้างขวางโดยใช้จินตนาการหรือความคิดอิสระ และไวต่อปัญหา อันนำไปสู่การคิดค้นประดิษฐ์สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ

ดวงเดือน วงสินธุ์ (2531 : 1) ได้สรุปว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความคิดใหม่ต่อเนื่องกันไป

อารี รังสินันท์ (2532 : 5) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นความคิดจินตนาการประยุกต์ที่สามารถนำไปสู่สิ่งประดิษฐ์ คิดค้นพบใหม่ ๆ ทางเทคโนโลยี เป็นความคิดที่คนอื่นคาดคิดไม่ถึงหรือมองข้าม เป็นความคิดหลากหลาย กว้างไกล เน้นทั้งปริมาณและคุณภาพ

จากแนวคิดของนักการศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองในการคิดหลายทิศทาง ทำให้คิดได้อย่างกว้างขวางโดยใช้จินตนาการหรือความคิดอิสระซึ่งมีองค์ประกอบคือ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว และความคิดยืดหยุ่น ทั้งนี้ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความคิดใหม่ อันจะนำไปสู่การคิดค้นประดิษฐ์สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ

ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์

จากความหมายของความคิดสร้างสรรค์ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าแตกต่างกันออกไปตามทัศนะของบุคคล ทั้งนี้เพราะความเชื่อเกี่ยวกับทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ที่แตกต่างกันออกไปนั่นเอง การนำไปใช้ในการเรียนการสอนจึงขึ้นอยู่กับว่าผู้สอนจะนำทฤษฎีใดเป็นแนวทาง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ตามโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดเป็นแนวทางในการสร้างสื่อเพื่อใช้ฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอกล่าวถึงทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ดเพื่อประกอบความเข้าใจในการสร้างสื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

โครงสร้างของสติปัญญาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด (Guilford. 1973 : 63) ได้เสนอโครงสร้างทางสติปัญญา (Structure of Intellect Theory) โดยอธิบายถึงความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์เป็นแบบจำลอง 3 มิติ (Three Dimensionals Model) คือ เนื้อหา (Content) วิธีการคิด (Operation) และผลการคิด (Products) ซึ่ง อารี รังสินันท์ (2532 : 25 - 28) ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดไว้ดังนี้

1. มิติด้านเนื้อหา (Content) หมายถึง มิตินั้นเนื้อหาข้อมูล หรือสิ่งที่เป็นสื่อในการคิดที่สมองรับเข้าไปคิด แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ได้ดังนี้

1.1 ภาพ (Figural เขียนย่อว่า F) หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่เป็นรูปธรรมหรือรูปที่แน่นอน ซึ่งบุคคลสามารถรับรู้ และทำให้เกิดความรู้สึกรู้สึกได้ เช่น ภาพ เป็นต้น

1.2 สัญลักษณ์ (Symbolic เขียนย่อว่า S) หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่อยู่ในรูปเครื่องหมายต่าง ๆ เช่น ตัวอักษร ตัวเลข โน้ตดนตรี รวมทั้งสัญญาณต่าง ๆ ด้วย

1.3 ภาษา (Semantic เขียนย่อว่า M) หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่อยู่ในรูปของถ้อยคำ ที่มีความหมายต่าง ๆ เช่น สามารถใช้ติดต่อ สื่อสารได้ เช่น พ่อแม่ เพื่อน ชอบ โกรธ เสียใจ เป็นต้น

1.4 พฤติกรรม (Behavior เขียนย่อว่า B) หมายถึง ข้อมูลเป็นการแสดงออกถึงกายภาพ การกระทำที่สามารถสังเกตเห็น รวมทั้งทัศนคติ การรับรู้ การคิด เช่น การยิ้ม การหัวเราะ การสนทนา การแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

2. มิติด้านวิธีการคิด (Operation) หมายถึง มิตินี้แสดงลักษณะกระบวนการปฏิบัติงาน หรือกระบวนการคิดของสมอง แบ่งตามลำดับได้ 5 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การรู้ การเข้าใจ (Cognition เขียนย่อว่า C) หมายถึง ความสามารถในการตีความของสมองเมื่อเห็นสิ่งเร้าแล้วเกิดการรับรู้ เข้าใจในสิ่งนั้น และบอกได้ว่าเป็นอะไร เช่น เมื่อเห็นเด็กเล่นรูปร่างกลม ทำด้วยยาง ผิวเรียบ ก็บอกได้ว่าเป็นลูกบอล

2.2 การจำ (Memory เขียนย่อว่า M) หมายถึง ความสามารถในการเก็บสะสมความรู้ และข้อมูลต่าง ๆ ไว้ได้ และสามารถระลึกได้เมื่อต้องการ เช่น การจำสูตรคูณ การจำหมายเลขประจำตัว การชี้ตัวคนร้ายได้

2.3 การคิดแบบออกนอกราย หรือ ความคิดกระจาย (Divergent Thinking เขียนย่อว่า D) หมายถึง ความสามารถในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้หลายรูปแบบหลายแง่หลายมุมแตกต่างกันไป เช่น หนังสือพิมพ์ใช้ทำอะไรได้บ้างให้บอกมาให้มากที่สุด ผู้ที่คิดได้มาก แปลก มีเหตุผล คือ ผู้ที่มีความคิดออกนอกราย

2.4 การคิดแบบเอกราย หรือความรวม (Convergent Thinking เขียนย่อว่า N) หมายถึง เป็นความสามารถในการคิดหาคำตอบที่ดีที่สุด จากข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่กำหนด และคำตอบที่ถูกต้องก็มีเพียงคำตอบเดียว

2.5 การประเมินค่า (Evaluation เขียนย่อว่า E) หมายถึง ความสามารถในการตีราคาลงสรุป โดยอาศัยเกณฑ์ที่ดีที่สุด

3. มิติด้านผลของการคิด (Product) หมายถึง มิติที่แสดงผลที่ได้จากการปฏิบัติงานทางสมอง หรือกระบวนการคิดของสมอง หลังจากที่สมองได้รับข้อมูล หรือสิ่งเร้าจากมิติที่ 1 และตอบสนองต่อข้อมูล หรือสิ่งเร้าที่ได้รับในมิติที่ 2 แล้ว ผลที่ได้จะออกมาเป็นมิติที่ 3 ซึ่งผลของการคิด แบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

3.1 หน่วย (Unit เขียนย่อว่า U) หมายถึง สิ่งที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัว และแตกต่างไปจากสิ่งอื่น ๆ เช่น คน แมว สุนัข กระดานดำ บ้าน เป็นต้น

3.2 จำพวก (Classes เขียนย่อว่า C) หมายถึง ประเภท หรือจำพวก หรือกลุ่มของหน่วยที่มีคุณสมบัติ หรือลักษณะร่วมกัน เช่น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ได้แก่ คน สุนัข ช้าง หรือประเภทผลไม้ ได้แก่ เงาะ ฝรั่ง ลำไย ลิ้นจี่ เป็นต้น

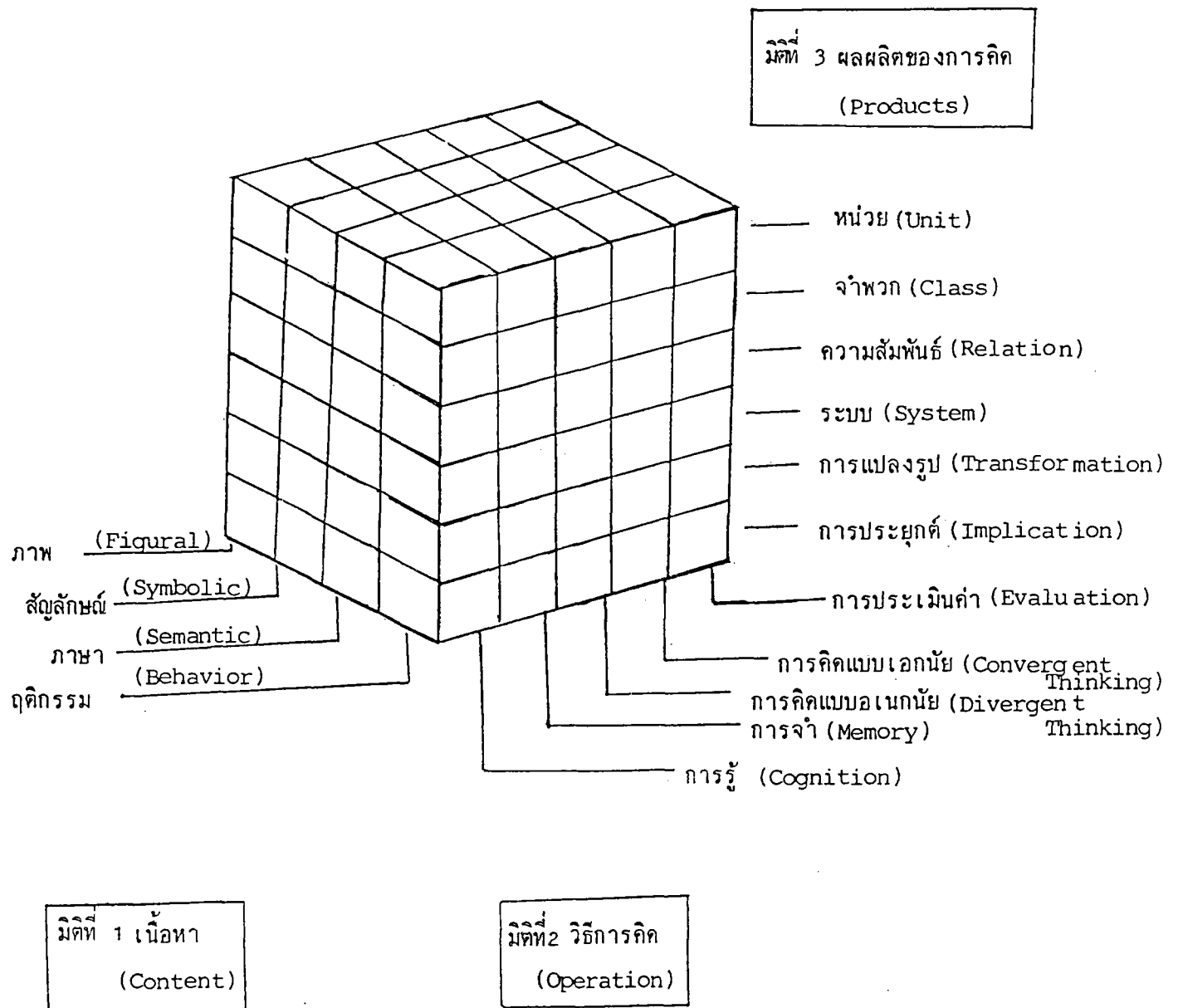
3.3 ความสัมพันธ์ (Relations เขียนย่อว่า R) หมายถึง ผลของการเชื่อมโยงความคิดของประเภท หรือหลายประเภทเข้าด้วยกัน โดยอาศัยลักษณะบางประการเป็นเกณฑ์ ความสัมพันธ์นี้อาจจะอยู่ในรูปของหน่วยกับหน่วย จำพวกกับจำพวก หรือระบบกับระบบก็ได้ เช่น คนคู่กับบ้าน นกคู่กับรัง ปลาคู่กับน้ำ เสือคู่กับป่า เป็นต้น

3.4 ระบบ (Systems เขียนย่อว่า S) หมายถึง การเชื่อมโยงกลุ่มของสิ่งเร้าโดยอาศัยกฎเกณฑ์ หรือระเบียบแบบแผนบางอย่าง เช่น 1, 3, 5, 7, 9 เป็นระบบเลขคี่ เป็นต้น

3.5 การแปลงรูป (Transformation เขียนย่อว่า T) หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง ดัดแปลง ดีความ ขยายความ ให้นิยามใหม่ หรือการจัดองค์ประกอบของสิ่งเร้า หรือข้อมูลออกมาในรูปใหม่ เช่น การเปลี่ยนรูปสี่เหลี่ยมเป็นเส้นตรงสี่เหลี่ยม เป็นต้น

3.6 การประยุต์ (Implications เขียนย่อว่า I) หมายถึง การคาดคะเน หรือทำนายจากข้อมูล สิ่งที่กำหนดให้ เช่น คาดว่าจะเป็นกระต่าย เป็นต้น

จากรายละเอียดความสามารถทางสมอง ทั้ง 3 มิติ ตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด จะเห็นโครงสร้างทางสติปัญญาได้อย่างชัดเจนจากภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงโครงสร้างทางสมองของ Guilford

จากรูป อารี รังสินันท์ (2532 : 28)

จากภาพแสดงโครงสร้างทางสติปัญญา จะเห็นว่าทั้งหมด 120 ห้อง (cells) แต่ละห้องจะเป็นตัวแทนของสมรรถภาพทางสมองหนึ่งสมรรถภาพ และแต่ละสมรรถภาพเราอาจวัดได้โดยการสร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับมิติทั้ง 3 คือ เนื้อหาหรือสิ่งเร้าที่ใช้คิด วิธีการคิด และผลการคิด ซึ่งทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญานี้เป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี

องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสมรรถภาพสมองประการหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลที่จะคิดแตกแยกออกไปหลายทิศทาง หลายแง่มุม หรือที่เรียกว่า การคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาหรือนานาประการ เป็นการคิดที่ก่อให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ โดยอาศัยองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งอาร์ รังสันท์ (2532 : 29 - 34) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ตามแนวทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของ Guilford ไว้ดังนี้

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ลักษณะความคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากความคิดธรรมดา หรือความคิดง่าย ๆ และความคิดนั้นจะแตกต่างไปจากบุคคลอื่น โดยความคิดริเริ่มอาจเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลง และประยุกต์เป็นสิ่งใหม่ขึ้น เช่น การคิดเครื่องบินได้สำเร็จ ก็ได้แนวคิดจากการทำเครื่องร่อน เป็นต้น ความคิดริเริ่มจึงเป็นลักษณะความคิดที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก เป็นความคิดที่แปลกแตกต่างจากความคิดเดิม และอาจไม่เคยมีใครนึกคิด หรือคิดถึงมาก่อน ความคิดริเริ่มจำเป็นต้องอาศัยลักษณะความกล้าคิด กล้าลอง เพื่อทดลองความคิดของตน บ่อยครั้งที่ความคิดริเริ่ม ต้องอาศัยความคิดจินตนาการ คิดเรื่องและคิดฝันจากจินตนาการ หรือที่เรียกว่าเป็นความคิดจินตนาการประยุกต์ คือไม่ใช่คิดเพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องคิดสร้าง และหาทางทำให้เกิดผลงานด้วย

2. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีคำตอบที่มากในเวลาจำกัดแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ความคล่องแคล่วด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำอย่างคล่องแคล่ว

2.2 ความคิดคล่องแคล่วทางการโยงสัมพันธ์ (Association Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำที่เหมือนหรือคล้ายกันให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ในเวลาที่กำหนด

2.3 ความคิดคล่องแคล่วด้านการแสดงออก (Expressional Fluency) เป็นความสามารถในการใช้วลี หรือประโยค โดยการนำถ้อยคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการ

2.4 ความคิดคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดสิ่งที่ต้องการได้ภายในเวลาที่กำหนด โดยการคิดหลาย ๆ วิธี แล้วเลือกวิธีที่ดี และเหมาะสมที่สุด เช่น ให้คิดหาประโยชน์ของก้อนอิฐมาให้ได้มากที่สุด ภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจเป็น 5 นาที หรือ 10 นาที

3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการหาคำตอบได้หลายประเภท หรือหลายทิศทาง แบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

3.1 ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดให้หลายทางอย่างอิสระ เช่น คนที่มีความคิดยืดหยุ่นในด้านนี้ จะคิดได้ว่าประโยชน์ของก้อนหินมีอะไรบ้าง หลายอย่าง ในขณะที่คนที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ จะคิดได้เพียงอย่างเดียว หรือสองอย่างเท่านั้น

3.2 ความคิดยืดหยุ่นทางด้านการดัดแปลง (Adaptive Flexibility) ซึ่งมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา คนที่มีความคิดยืดหยุ่นจะคิดได้ไม่ซ้ำกัน เช่น ในเวลา 5 นาที ท่านลองคิดว่าท่านสามารถใช้ห่วยทำอะไรได้น่าง คำตอบ กระบุง กระจาด ตะกร้า กล้องใส่ดินสอ เตียนนอน ตู้ โต๊ะเครื่องแป้ง แก้ว แก้วอื่นนอนเล่น โซฟา ตะกร้อ ชะลอม กรอบรูป กีบเลียบผม ด้ามไม้เทนนิส ไม้เบดมินตัน เป็นต้น หรือหากนำเอาคำตอบดังกล่าวมาจัดเป็นประเภทก็จะได้ 5 ประเภทดังนี้

ประเภทที่ 1	เฟอร์นิเจอร์	- ตู้ เตียนนอน โต๊ะ แก้ว โซฟา
ประเภทที่ 2	เครื่องใช้	- กระบุง กระจาด ตะกร้า
ประเภทที่ 3	เครื่องกีฬา	- ตะกร้อ ด้ามไม้เทนนิส ไม้เบดมินตัน
ประเภทที่ 4	เครื่องประดับ	- กีบเลียบผม
ประเภทที่ 5	เครื่องเขียน	- กล้องใส่ดินสอ

4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นในการสร้างผลงานที่มีความแปลกใหม่เป็นพิเศษ

แต่จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยพบว่า องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ส่วนใหญ่จะใช้เพียง 3 องค์ประกอบ คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว และความคิดยืดหยุ่น ทั้งนี้เพราะความคิดละเอียดลออนั้นได้สอดแทรกอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านแล้ว

แต่ก่อนที่บุคคลจะเกิดความคิดดังกล่าวได้ย่อมต้องอาศัยมิติด้านเนื้อหาเป็นสิ่งเร้าให้เกิดความคิด ซึ่งผลที่ได้จะออกมาเป็นมิติด้านผลการคิด ทำให้บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ไม่เพียงแต่มีความคิดใหม่เท่านั้น แต่ต้องพยายามคิด และประสานความคิดให้ต่อเนื่องกันความสำเร็จก็จะบังเกิดขึ้นในที่สุด

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน สามารถกระตุ้นหรือส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ ด้วยการฝึกหรือส่งเสริมให้ถูกวิธี ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ ดังนั้น อารี รังสินันท์ (2527 : 107) จึงได้รวบรวมวิธีสอนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

1. ให้เด็กเกิดจินตนาการ หรือใช้เทคนิคกิจกรรมแบบสร้างสรรค์ เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งกระตุ้นให้เกิดนิสัย เจตคติในทางสร้างสรรค์ด้วย โดยการส่งเสริมความคิดจินตนาการแก่เด็ก ส่งเสริมให้เกิดแปลกใหม่ และให้ลองคิดในสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น และดูเหมือนว่าจะไม่มีทางเป็นไปได้ เช่น ตั้งคำถามว่า “อะไรจะเกิดขึ้นถ้าคนหายตัวได้” เป็นต้น

2. ให้เด็กเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) ลักษณะของกิจกรรมเป็นการเน้นสภาวะสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดการตอบสนอง และรูปแบบ การทำให้เด็กเกิดความรู้สึกกับเหตุการณ์น่าประหลาดใจด้วยการคิด เช่น ให้ลองบรรยายเกี่ยวกับ “สุนัขที่ไม่เคยเห่า”

3. จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้วิธีการระดมพลังสมอง การระดมพลังสมองหรือการระดมพลังความคิดเป็นเทคนิควิธีหนึ่งในการแก้ปัญหา จุดมุ่งหมายก็เพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีความคิดหลาย ๆ ทิศทาง และคิดได้มากในช่วงเวลาที่จำกัด

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2535 : 16 - 17) ได้เสนอหลักการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในทางอ้อมไว้ดังนี้

1. ขอมรับคุณค่า และความสามารถของบุคคลอย่างไม่มีเงื่อนไข
2. แสดงและเน้นให้เห็นว่าความคิดของเขามีคุณค่า และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์
3. ให้ความสนใจและเห็นใจในตัวของเขา และความรู้สึกของเขา
4. อย่าพยายามกำหนดแบบเพื่อให้ทุกคนมีความคิด และบุคลิกภาพเดียวกัน
5. อย่าสนับสนุนหรือให้รางวัลเฉพาะผลงานที่มีผู้ทดลองทำเป็นที่ยอมรับกันแล้ว ควรให้ผลงานแปลกใหม่มีโอกาสได้รับรางวัล และคำชมเชยบ้าง

6. ส่งเสริมให้ใช้จินตนาการของตนเอง โดยยกย่องชมเชยเมื่อมีจินตนาการที่แปลก และมีคุณค่า

7. กระตุ้นและส่งเสริมให้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

8. ส่งเสริมให้ถาม และให้ความสนใจต่อคำตอบ รวมทั้งชี้แนะแหล่งคำตอบ

9. ตั้งใจ และเอาใจใส่ความคิดแปลกใหม่ ๆ ของเขาด้วยใจเป็นกลาง

10. พึงระลึกเสมอว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จะต้องใช้เวลาและค่อยเป็นค่อยไป

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จึงจำเป็นต้องกระตุ้น และได้รับการส่งเสริมด้วยวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้เกิดจินตนาการ จนสามารถพัฒนาศักยภาพทางด้านความคิดสร้างสรรค์ขึ้นได้ด้วยตนเอง และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่จำเป็นต้องใช้เวลาในการฝึกฝนให้เกิดทักษะต่อไป

ผลผลิตของความคิดสร้างสรรค์

ลักษณะผลผลิตของความคิดสร้างสรรค์ เทย์เลอร์ (กรมวิชาการ. 2535 : 18 - 19 ; อ้างอิงมาจาก Tayler. 1964) ได้กล่าวถึงผลผลิตของความคิดสร้างสรรค์ว่าไม่จำเป็นจะต้องเป็นขั้นสูงสุดยอด หรือการค้นคว้าสิ่งประดิษฐ์ของใหม่ขึ้นมาเสมอไป แต่ผลงานของความคิดสร้างสรรค์อาจจะอยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่งดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เป็นขั้นที่แสดงออกอย่างอิสระในด้านความคิดริเริ่ม โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของงาน เป็นเพียงกล้าแสดงออกอย่างอิสระ

ขั้นที่ 2 เป็นงานที่เป็นผลผลิตโดยอาศัยทักษะบางอย่าง ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ ๆ

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นที่แสดงถึงความคิดใหม่ของบุคคล ไม่ได้ลอกเลียนมาจากใคร แม้ว่าจะมีผู้อื่นคิดไว้แล้วก็ตาม

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นที่คิดประดิษฐ์อย่างสร้างสรรค์ สามารถคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่โดยไม่ซ้ำแบบใคร

ขั้นที่ 5 เป็นขั้นพัฒนาผลงานขั้นที่ 4 ให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 6 เป็นขั้นความคิดสร้างสรรค์สูงสุด เกิดจากการคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมขั้นสูงสุด เช่น ค้นพบทฤษฎีหลักการใหม่ ๆ

สรุปได้ว่าผลผลิตของความคิดสร้างสรรค์นั้น เกิดจากความสามารถที่แต่ละคนแสดงออกมา ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกว่า เขาได้ทำสิ่งที่มีอยู่ชิ้นเดียวในโลกด้วยตัวของเขาเอง โดยครูคอยช่วยเหลือ กระตุ้นให้เด็กแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โดย

ไม่จำเป็นจะต้องเป็นขั้นสูงสุด แต่ขอให้ผลงานมีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ลอกเลียนแบบใคร และถือว่าเป็นงานที่มีคุณค่าสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ต่อไป

การสร้างแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด

อนาสตาซี (Anastasi. 1968 : 375 - 376) ได้กล่าวถึงแบบทดสอบของกิลฟอร์ด และคริสเตนเสน (Guilford and Christensen) ที่ใช้วัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไว้ดังนี้

1. ผลการคิดแบบอนกนัยทางภาษาในรูปของหน่วย (DMU) ใช้แบบทดสอบที่ให้เขียนชื่อสิ่งของที่อยู่ในพวกเดียวกัน เช่น ของเหลวที่เป็นเชื้อเพลิง ได้แก่ น้ำมันก๊าด แกสโซลีน แอลกอฮอล์

2. ผลการคิดแบบอนกนัยทางภาษาในรูปของกลุ่ม (DMC) ใช้แบบทดสอบที่ให้บอกประโยชน์ของสิ่งของที่กำหนดให้ เช่น ให้บอกประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ (ประโยชน์ทั่วไปสำหรับอ่าน) ประโยชน์อย่างอื่น ๆ ได้แก่ ใช้ทำเชื้อเพลิง ใช้กันของแตก...

3. ผลการคิดแบบอนกนัยทางภาษาในรูปของความสัมพันธ์ (DMR) ใช้แบบทดสอบที่ให้เขียนคำต่าง ๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน หรือตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้

4. ผลการคิดแบบอนกนัยทางภาษาในรูปของการแปลงรูป (DMT) ใช้แบบทดสอบที่ให้บอกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ตัวอย่างเช่น ถ้าคนไม่จำเป็นต้องนอนพักผ่อนจะเกิดผลอะไรบ้าง คนทำงานได้มากขึ้น ไม่จำเป็นต้องใช้ นาฬิกาปลุก และอื่น ๆ... ในแบบทดสอบนี้จะมีคะแนนอยู่ 2 ประเภทคือ ความคล่องในการคิด และความยืดหยุ่น

5. ผลการคิดแบบอนกนัยทางภาษาในรูปของการประยุกต์ (DMI) ใช้แบบทดสอบที่ให้บอกรายชื่อของงานอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ที่กำหนดให้ เช่น ได้แก่ วิศวกรไฟฟ้า เจ้าของโรงงานทำหลอดไฟฟ้า และอื่น ๆ...

6. ผลการคิดแบบอนกนัยทางภาษาในรูปของระบบ (DMS) ลักษณะของข้อสอบประเภทนี้เป็นความคล่องในการแสดงความคิดออกมาเป็นถ้อยคำ หรือการจัดระเบียบของตัวอักษรให้สื่อความหมายส่วนมากจัดโดยให้สร้างประโยคจากตัวอักษรที่กำหนดให้ เช่น

พยัญชนะที่กำหนดให้	น	ห	ก
	นก	หา	กิน
	หนู	เห็น	แก้ว

จากลักษณะแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด (Guilford) มุ่งให้นักเรียนหาคำตอบให้มากที่สุด ภายในเวลาที่จำกัด โดยคำตอบนั้นต้องเป็นไปในแนวทางและมีลักษณะเฉพาะตน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้หลายคนด้วยกัน คือ

แอปเปิลเกท (ประเทิน มหาจันทร์. 2519 : 162 ; อ้างอิงมาจาก Applegate. 1954) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์จะต้องมีจุดเริ่มต้นมาจากความคิดของนักเรียน ความคิดสร้างสรรค์ คือ สิ่งที่เกิดจากการปล่อยให้เด็กถ่ายทอดความคิดเหล่านี้ออกมา ไม่ใช่สิ่งที่ครูจะกำหนดให้เขียน เพราะการเขียนที่ปราศจากความรู้สึกของผู้เขียนจะไม่มีชีวิตชีวา ผู้เขียนเองก็ไม่มีอารมณ์ผูกพันในผลงาน ดังนั้นการเขียนอย่างสร้างสรรค์จึงเป็นงานเขียนที่เกิดจากความคิดของผู้เขียนเอง

เฟอร์เนอร์ (Furner. 1973 : 554) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้ว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์เป็นวิธีหนึ่งที่ให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกนึกคิด เพราะการได้แสดงออกเช่นนี้เป็นความคิดริเริ่มตามธรรมชาติ ประสบการณ์ของนักเรียนจะมีความหมายมากขึ้น เมื่อนักเรียนได้มีโอกาสเขียนออกมา ดังนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เขียนอย่างสร้างสรรค์

กรรณิการ์ พวงเกษม (2527 : 45) ได้กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความหมายตรงกันข้ามกับการเขียนที่มุ่งประโยชน์ทางธุรกิจหรือวิชาการต่าง ๆ ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนจะต้องสามารถใช้จินตนาการ หรือความคิดคำนึงของตนเขียนออกมาด้วยถ้อยคำที่สละสลวย ประทับใจผู้อ่าน ผู้ฟัง และให้ความรู้สึกในทางเพลิดเพลินใจ และระดับสติปัญญาไปในตัว การเขียนอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กต้องเป็นงานที่เกิดขึ้นจากความคิดของเด็กเอง ไม่ต้องเลียนแบบความคิด หรือลีลาการเขียนของผู้อื่นมา

ประภาศรี สิงห์อำไพ (2531 : 1) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการที่ผู้เขียนสร้างคำ และข้อความจากจินตนาการของตนเอง มิได้ลอกเลียนแบบอย่างผู้อื่น มีอิสระที่จะเลือกรูปแบบของการเขียน โดยได้อยู่ในกรอบของลักษณะคำประพันธ์นั้น ผลงานเช่นนี้จึงมี

ความประณีต มีคุณค่าทางความคิดริเริ่มอย่างเด่นชัด

อัจฉรา ชีวพันธ์ (2535 : 2) ได้ให้ความหมายของการเขียนสร้างสรรค์ว่า การเขียนสร้างสรรค์เป็นการเขียนซึ่งมีลักษณะของการคิดริเริ่ม โดยที่ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการ และประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่มีรูปแบบของตนเอง มีลักษณะแปลกใหม่ไม่เหมือนใคร เป็นการประมวลความรู้ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการ โดยการถ่ายทอดจากประสบการณ์ของผู้เขียนแล้วนำมาสร้างเป็นผลงานที่มีลักษณะของการคิดริเริ่มสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ขึ้นด้วยภาษาที่เหมาะสม จากความหมายดังกล่าวทำให้การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์แตกต่างไปจากหลักการสอนเขียนแบบอื่น ๆ

หลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่ย่างยากซับซ้อน เพราะนักเขียนต้องอาศัยประสบการณ์ ความสะท้อนอารมณ์ หรือความประทับใจ ความต้องการ รวมไปถึงความสามารถในการลำดับความคิดออกมาเป็นเรื่องราว และความสามารถในการใช้ภาษาด้วย ดังนั้น การเขียนอย่างสร้างสรรค์ ครูผู้สอนจึงควรคำนึงถึงหลักการสอนเป็นสำคัญดังที่ ประเทิน มหาจันทร์ (2519 : 163) ได้กล่าวถึงหลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังต่อไปนี้

1. บรรยากาศและสภาพการณ์ ครูผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมกับการที่นักเรียนจะแสดงออก กล่าวคือ นักเรียนต้องรู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจ เป็นตัวของตัวเอง สิ่งแวดล้อมในการแสดงออกไม่ควรจำกัดตายตัว เช่น เรื่อง เวลา อุปกรณ์ กิจกรรม ฯลฯ เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดที่อิสระได้

2. ประสบการณ์ เด็กจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์โดยตรงที่ตนได้รับ เช่น จากการเดินทาง การทดลอง ฯลฯ นักเรียนต้องการประสบการณ์ที่แท้จริงและสม่ำเสมอ ฉะนั้นในการเรียนการสอนควรสร้างความสนใจให้กับนักเรียน และจัดหาอุปกรณ์ช่วยอย่างพร้อมเพรียง... เมื่อนักเรียนมีประสบการณ์มากขึ้นก็จะนิยมนำมาเขียนเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ยินได้ฟังมา

3. ครูผู้สอน ความสนใจ และความเอาใจใส่ของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ครูควรปลูกฝังความเป็นคนช่างสังเกต ความมหัศจรรย์ และความสำคัญต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันลงไว้ในตัวเองให้มากที่สุดจะได้เป็นผู้ที่มองเห็นอะไรแจ่มแจ้ง มีชีวิตจิตใจ ควรปลูกฝังความกระตือรือร้น ความเพลิดเพลินในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ แปลก ๆ ให้กับนักเรียน

ส่วน สมบัติ มหารศ (2519 : 398 - 399) ก็ได้กล่าวถึงหลักการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้คือ

1. การให้นักเรียนได้แสดงแนวความคิดใหม่ และมีความหมายถือเป็นการกระทำที่สร้างสรรค์
2. การเขียนสร้างสรรค์ควรมีหลายแบบตามความต้องการของนักเรียน ครูควรยอมรับการเขียนในระยะแรก ๆ แม้จะเป็นการเขียนเพียงประโยคเดียวหรือความคิดเดียว
3. สร้างบรรยากาศให้อบอุ่น สนับสนุนให้นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ
4. กระตุ้นให้นักเรียนนำประสบการณ์เดิมมาเขียน

นอกจากนี้ อัจฉรา ชีวพันธ์ (2535 : 3 - 6) ได้เสนอแนวทางในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย

1. ครูมีบุคลิกที่สร้างสรรค์ เช่น จัดหากิจกรรมเร้าใจใหม่ ๆ เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกด้านต่าง ๆ และมีประชาธิปไตยในการสอน
2. จัดบรรยากาศให้จูงใจ เพื่อให้เด็กรักการเขียนเชิงสร้างสรรค์
3. เริ่มจากสิ่งใกล้ตัว เพราะจะช่วยเร้าความสนใจของเด็กให้อยากเขียน
4. ช่วยให้มีความคิดที่แตกฉาน อันได้แก่ คิดได้คล่อง ต้องยืดหยุ่นความคิดและรู้จักประดิษฐ์ริเริ่ม
5. ให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน

จากหลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การจะสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้ได้ผลดีนั้น ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไป คือ สิ่งจูงใจในการเขียนอันได้แก่ บรรยากาศอบอุ่น เป็นกันเอง กิจกรรมการเรียนการสอนที่สนุก สื่อการสอนที่เร้าใจ และที่สำคัญคือ ตัวครูผู้สอนต้องสนใจและเอาใจใส่ในการช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างจริงจัง

ความมุ่งหมายของการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ในการเรียนการสอนภาษาไทย การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความจำเป็น และสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างสรรค์ผลงานทางภาษา จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่ต้องกระตุ้น แนะนำแนวทางวิธีการใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ โดยครูผู้สอนต้องมียุทธศาสตร์ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้อย่างชัดเจนซึ่ง วรณี โสมประยูร (2521 : 21) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการเขียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กได้แสดงออกทางความคิด ความรู้สึกจากประสบการณ์ที่ผ่านมาด้วยการเขียน
 2. เพื่อส่งเสริมให้เด็กสร้างสรรค์ผลงานทางวรรณคดี โดยใช้ภาษาที่ดีทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ และประทับใจ
 3. เพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถทางภาษาให้กับเด็กมากกว่าการเขียนอย่างมีกฎเกณฑ์
 4. เพื่อส่งเสริม และเร้าใจให้เด็กสนใจ และซาบซึ้งในวรรณคดี
 5. เพื่อให้เด็กได้แสดงออกอย่างเสรี และผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์
 6. เพื่อวางรากฐานความพอใจในวรรณคดีขึ้นในตัวเด็ก
 7. เพื่อเป็นการแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกอารมณ์ ด้วยการใช้ถ้อยคำที่งดงาม และไพเราะ
 8. เพื่อให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม
 9. เพื่อรักษา และสร้างวรรณคดี ซึ่งเป็นมรดก และวัฒนธรรมของชาติ
ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ กรรณิการ์ พวงเกษม (2527 : 46) ที่ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า
 1. เพื่อให้รู้จักระบายความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาในทางสร้างสรรค์ และเข้าใจแนวคิดของผู้อื่น
 2. เพื่อให้เข้าใจ เห็นคุณค่า และชื่นชมศิลปะ วรรณคดี คนตรี ตลอดจนกิจกรรมทางวัฒนธรรม สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ได้
 3. เพื่อให้มีความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์ และทางสังคม
 4. ครูจะต้องช่วยส่งเสริมการสังเกต การสร้างเรื่อง และการเขียนที่ชัดเจนเป็นรายบุคคลด้วยการออกความเห็น และชมเชยส่วนที่ดี
 5. เด็กจะได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ จากสิ่งที่ครูให้บนกระดานดำ
 6. ประสบการณ์ที่ได้จากการอภิปรายร่วมกันจะช่วยพัฒนาทักษะในการเขียนได้มากกว่าการให้เขียนแต่เพียงอย่างเดียว
- ดังนั้นในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ จุดมุ่งหมายหลักในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิด ความรู้สึกจากประสบการณ์ที่ตนได้รับออกมาเป็นงานเขียนในทางสร้างสรรค์ด้วยการใช้ถ้อยคำที่งดงามไพเราะสละสลวย

กิจกรรมที่นำมาใช้ฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรเริ่มจากการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กก่อนแล้วจึงเปิดโอกาสให้เด็กได้มีอิสระในการคิดได้อย่างเสรี ซึ่งจะมีผลทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนสูงขึ้น โดยครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายเพื่อฝึกความคิด ดังนั้นจึงมีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้เสนอแนะกิจกรรมในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2520 : 21) เสนอแนะไว้ดังนี้ให้นักเรียนฝึกเล่าเรื่องเรียงความจากภาพ ต่อเรื่องให้จบ แสดงละคร เขียนบันทึก ได้อาชีพ เขียนข่าวรายวัน เขียนบรรยายการไปศึกษานอกสถานที่

สมิท (วรรณิ์ โสมประยูร. 2521 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Smith. 1969) ได้กล่าวว่า

1. ครูควรจัดประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการดมกลิ่น การสัมผัส การเห็น การได้ยิน ให้แก่เด็กทุกคนในห้องเรียน เพื่อเป็นประสบการณ์ในด้านการฝึกประสาทสัมผัส เพื่อเป็นพื้นฐานในการเขียนคำ ประโยค และเรื่อง

2. ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ด้วยคำพูดที่ไพเราะ

3. ฝึกให้เด็กพูดจากจินตนาการโดยใช้ภาพเป็นสื่อ

4. ช่วยเหลือเด็กให้สามารถถ่ายทอดคำพูดเป็นภาษาเขียนได้

5. ให้เด็กเขียนอย่างเสรี

ปราโมทย์ ขันติลาภพันธ์ (2530 : 20) ได้กล่าวสรุปว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเขียนเรื่องตามความสนใจ ไม่กำหนดข้อตายตัวอาจฝึกโดยใช้สิ่งเร้าประกอบการเรียน เช่น ภาพ รูปร่าง สีสัมผัสของวัตถุ เป็นต้น

อัจฉรา ชีวพันธ์ (2535 : 6) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมในการสอนเขียนสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ให้มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน โดยจะต้องคำนึงถึงหลักสูตร

2. การจัดกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ ควรได้มีการสัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วย

3. จัดลำดับความยากง่ายของกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน

4. ใช้สื่อที่จูงใจเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ และรักในการเขียน

5. ให้ผู้เรียนสามารถใช้จินตนาการในการแสดงความรู้สึกนึกคิดอย่างอิสระ

จากการเสนอแนะกิจกรรมการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเป็นสื่อในการฝึกความคิดให้แก่เด็ก พอสรุปเป็นหลักใหญ่ได้ว่า กิจกรรมการสอนต้องมีหลายแบบ และแต่ละแบบต้อง

ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดเป็นสำคัญ และจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีการเขียนสร้างสรรค์ แล้วก็จะทำให้ผู้เรียนรักการเขียน มีเจตคติที่ดีในการสร้างสรรค์ผลงานของเขาด้วย

ประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการส่งเสริม และเปิดโอกาสให้เด็ก ได้มีอิสระที่จะแสดงความคิดเห็น และได้รับการพัฒนาด้านการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมดังที่ เจือ สตะเวทิน (2522 : 3) กล่าวไว้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่มีประโยชน์คือ ช่วยส่งเสริมความงอกงามทางสติปัญญาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ประชุมพร สุวรรณตรา (2523 : 25) ที่ได้สรุปประโยชน์ของการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. เป็นการฝึกทักษะ และพัฒนาการใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อ สิ่งแวดล้อม ทำให้ครูรู้จัก และเข้าใจเด็กแต่ละคนมากขึ้น นอกจากนั้นยังฝึกให้ใช้ความสังเกต ธรรมชาติ อารมณ์ สิ่งแวดล้อม และความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญญา ความรู้สึกอันดีงาม ความเห็นอกเห็นใจ และความรักเพื่อนมนุษย์ สัตว์ และธรรมชาติ
2. ช่วยให้ผู้รู้จักกว้างขวางมากขึ้นจึงสามารถเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน วลี ที่ก่อให้เกิด ความสนุกสนาน มีชีวิตแก่ผู้อ่าน และก่อความสุข ความเพลิดเพลินในการเขียน ทำให้เด็กรัก การเขียน
3. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และยังเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เขียนให้ ยอมรับ และนับถือตนเอง ภูมิใจในตนเอง และรู้จักยอมรับผู้อื่น
4. ช่วยให้มีความรู้ ความซาบซึ้งในวรรณคดีที่มีคุณค่าต่าง ๆ ซึ่งจะ เป็น ประสพการณ์สะสมที่นำไปใช้ในโอกาสต่อไป
5. เป็นงานที่สนุกสนาน ทำท่ายสำหรับครูเพราะมีการวางแผนหาทริคในการสอน ซึ่งเป็นการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้สอน เป็นงานที่สร้างความสุข และก่อให้เกิดความ ภาควิไมใจในการสอน เป็นงานที่สร้างความเชื่อมั่น และคุณค่าให้กับผู้สอน เช่นเดียวกับที่ เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ส่วนเมอร์น (ศรีวรรณ ช้อยหิรัญ. 2526 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Burncia. 1971) ได้กล่าวถึงประโยชน์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ประโยชน์สำหรับนักเรียน
 - 1.1 ทำให้จิตใจเข้มแข็ง คิดอย่างรวดเร็ว
 - 1.2 ให้เด็กได้แสดงความรู้สึกสะท้อนอารมณ์ และมีสุนทรียภาพ
 - 1.3 เปิดโอกาสให้เด็กทดสอบความสามารถในการเขียน

- 1.4 เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิด ความเข้าใจ และปฏิกิริยาต่อสิ่งที่พบเห็น
2. ประโยชน์สำหรับครู
 - 2.1 เป็นวิธีการที่จะช่วยให้เข้าใจความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
 - 2.2 เป็นวิธีการที่จะช่วยให้เกิดความคุ้นเคย และเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล
 - 2.3 รู้แจ้งเห็นจริงความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของเด็ก

นอกจากนี้ ปราโมทย์ ชันติลาภพันธ์ (2530 : 17) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะช่วยให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็นด้วยภาษาของตนเอง และเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความถนัดทางด้านภาษาได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้อง

จากแนวความคิดที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์มากทั้งต่อตัวผู้เรียน และครูผู้สอนดังได้กล่าวมาแล้ว จึงควรที่จะหาวิธีการและเทคนิคใหม่ ๆ หลาย ๆ แบบมาเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน นอกจากนี้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเองด้วย จึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นสำนวนภาษาที่ไพเราะสละสลวย ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนอีกด้วย เพราะจำทำให้เข้าใจเด็กเป็นรายบุคคลได้โดยดูจากงานเขียนที่นักเรียนเขียนขึ้นมา

การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่เกิดจากการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการที่แปลกใหม่ของแต่ละคน ซึ่งจะมีแนวความคิด ความรู้ และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นในการประเมินผลงานของนักเรียน ครูจะต้องพิถีพิถัน ระมัดระวังเป็นพิเศษ ครูควรพิจารณาแนวคิด ความสามารถในการลำดับเรื่องราวถ่ายทอดความคิด จินตนาการ การใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาที่ไพเราะสละสลวยเหมาะสมกับข้อความ หรือเรื่องราวของแต่ละคน โดยครูจะต้องมีหลักเกณฑ์การพิจารณาที่แน่นอน มิใช่ตามแนวความคิดของครูเอง และที่สำคัญครูไม่ควรนำผลงานของเด็กมาเปรียบเทียบกับกัน เพราะจะทำให้เด็กบางคนหมดกำลังใจ อับอายไม่กล้าแสดงออก และไม่กล้าเขียนอีกต่อไป

โอ แฮ (O' Hare. 1973 : 50) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า เกณฑ์ในการพิจารณางานเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรพิจารณาในด้านความคิด จินตนาการความสามารถในการเขียนเรียบเรียงเรื่องและลีลาในการเขียน นอกจากนี้ควรพิจารณาด้านกลไกในการเขียนอีกด้วย

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2518 : 10 - 11) ได้เสนอแนะวิธีประเมินผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า ข้อที่ควรพิจารณาเวลาตรวจแก้งานเขียน และหลักการให้คะแนนนั้นจะต้องพยายามดูทุกแง่ทุกมุมเท่าที่จะทำได้ อย่าเจาะจงพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงอย่างเดียว และควรพิจารณาในข้อดังต่อไปนี้ คือ

1. เนื้อเรื่อง ควรพิจารณาแนวคิด หรือแนวเรื่องการจัดระเบียบความคิด การอ้างเหตุผล การขยายความ และความแจ่มแจ้งชัดเจน
2. การใช้ภาษา ควรพิจารณาระดับของภาษาที่ใช้ว่าถูกต้องตามกาลเทศะ และลักษณะของเรื่อง พิจารณาการใช้คำ ประโยค การเขียนย่อหน้า การเว้นวรรคตอน การใช้สำนวนโวหาร คำพังเพย และสุภาษิตต่าง ๆ
3. รูปแบบ ควรพิจารณาเฉพาะการเขียนที่มีแบบแผนแน่นอนว่าทำได้ถูกทุกรูปแบบ การเขียนชนิดนั้น ๆ หรือไม่ เช่น เรียงความ บทความ
4. กลไกประกอบการเขียนอื่น ๆ ได้แก่ สะกดการันต์ ลายมือ ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย

พิสมัย สิงห์แก้ว (2520 : 37) กล่าวว่า หลักเกณฑ์ในการพิจารณางานเขียนไว้ว่าสิ่งสำคัญในการพิจารณางานเขียน คือ ความคิดสร้างสรรค์ ความสมเหตุสมผลของเนื้อหา ความสามารถในการใช้ถ้อยคำ

จากแนวความคิดข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่า เกณฑ์ในการพิจารณางานเขียนเชิงสร้างสรรค์มีหลักเกณฑ์ที่ยุติธรรม และครอบคลุมถึงความสามารถทุกด้านของนักเรียน ดังนั้นงานเขียนทุกชนิดที่แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จึงนับเป็นงานเขียนที่มีคุณค่าควรแก่การยอมรับ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้นวัตกรรมหนังสือเป็นสื่อการสอน

ทฤษฎีจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อเป็นสิ่งเร้า

ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาการศึกษาด้วย เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เด็กเกิดความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ แล้วสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นตัวอักษรได้ตามที่ต้องการ ดังที่ สมถวิล วิเศษสมบัติ (2528 : 230) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจซึ่งเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการศึกษา และสามารถนำมาใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าแรงจูงใจมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะด้านการสอนภาษาไทยครูภาษาไทยควรพยายามสร้าง

สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งเร้าเพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจ ตั้งใจฝึกฝนทักษะและมีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย

การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งถ้ามีการฝึกบ่อยๆ การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าก็จะมีมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ พรณี ช. เจริญจิต (2528 : 167-168) ที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ไว้ว่า ใช้หลักความใกล้ชิด การใช้สิ่งเร้า และการตอบสนองที่เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจ หลักการฝึกหัด การให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมซ้ำ ๆ เพื่อช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจ และใช้กฎแห่งผล คือ การให้นักเรียนทราบผลการทำงานของตน เช่น การเฉลยคำตอบหรือทราบผลการทำงานอย่างรวดเร็ว และจูงใจนักเรียน เช่น การให้แบบฝึกหัดจากง่ายไปหายาก เพื่อเร้าความสนใจของนักเรียน

จากหลักการและทฤษฎีที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สิ่งเร้า การตอบสนองและแรงจูงใจเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้น การใช้สิ่งเร้าเป็นสื่อในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จะทำให้พัฒนาทักษะการเขียนได้ดีกว่าการสอนโดยใช้หลักเกณฑ์การเขียน ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า การนำเอาแนวคิดกรรมทฤษฎีมาใช้ในการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยให้มีลักษณะเป็นภาพการ์ตูนที่เคลื่อนไหวได้จะสามารถเร้าและช่วยให้นักเรียนเกิดความคิด จินตนาการ และถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของสื่อการสอนต่อการเรียนการสอนภาษาไทย

การเรียนการสอนภาษาไทยนั้น สื่อการสอนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งขั้นเรียนถ้าขาดสื่อ หรือไม่ใช้สื่อ นักเรียนก็จะไม่เกิดการเรียนรู้ หรือมีการเรียนรู้น้อย และเป็นไปได้ช้า ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาไทยจึงมีความจำเป็นต้องใช้สื่อการสอน ดังที่

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรย (2523 : 220) ได้กล่าวถึงการใช้สื่อการสอนในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยไว้ว่า การใช้สื่อการสอนต่าง ๆ จะช่วยเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ ช่วยสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้สนุกสนานมีชีวิตชีวา ไม่เบื่อหน่าย ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาต่าง ๆ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2533 : 90 - 91) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของสื่อการสอนที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

1. สื่อการสอนทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยมีความหมาย ไม่ใช่เรียนด้วยการท่องจำ แต่เรียนด้วยความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ได้
2. ทำให้เรียนรู้ได้เร็ว ผู้สอนไม่ต้องเสียเวลาอธิบายมาก เพียงใช้สื่อการสอนผู้เรียนก็สามารถเข้าใจ และเรียนรู้ได้ในเวลาอันรวดเร็ว

3. ทำให้สามารถจดจำความรู้ต่าง ๆ ที่เรียนรู้ ได้อย่างแม่นยำ
 4. ทำให้บทเรียนไม่เบื่อหน่าย
 5. ทำให้นักเรียนมีความสนใจ และตั้งใจเรียน เพราะสื่อการสอนทำให้การเรียนรู้ภาษาไทยสนุกสนาน มีการเคลื่อนไหวซึ่งสอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของนักเรียนระดับประถมศึกษา
 6. สื่อการสอนช่วยพัฒนาความคิดของผู้เรียนได้อย่างกว้างขวาง ทำให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้ง และทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางภาษาได้
- ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สื่อการสอนมีความสำคัญและมีความจำเป็นมากในการเรียนการสอนภาษาไทย เพราะสื่อจะเป็นสิ่งเร้าที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และช่วยให้ผู้เรียนจำได้เร็ว และจำได้นาน นอกจากนี้ยังจะช่วยให้ผู้เรียนได้คิด และแก้ปัญหา ทำให้การเรียนการสอนง่ายขึ้น แต่ในการใช้สื่อครูควรมีเกณฑ์พิจารณาในการเลือกสื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา นั้น ๆ

การพิจารณาเลือกสื่อการสอน

ในการพิจารณาเลือกใช้สื่อการสอนนั้น จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สุจริต เพียรชอบ และส่ายใจ อินทรมพรรย (2523 : 221) ได้กล่าวถึงการเลือกสื่อการสอนมาใช้ประกอบการเรียนการสอนว่า ต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. เหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่องที่จะสอน ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. เหมาะสมกับระดับอายุและสติปัญญาของนักเรียน
3. เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน
4. มีลักษณะที่ชวนให้นักเรียนสนใจ
5. ช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชานั้น
6. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้รวดเร็วและเข้าใจได้ดีขึ้น
7. เป็นสิ่งที่ย่อย
8. ช่วยให้นักเรียนที่ง่ายถูกต้องชัดเจน ไม่ซับซ้อน
9. ช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น เกิดทักษะเพิ่มขึ้น และทำให้สนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียน

10. ไม่แพงจนเกินไป และสามารถใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า

ส่วนวาทนา ชาวหา (2533 : 17) ได้กล่าวถึง การนำสื่อการสอนมาใช้ในการเรียนการสอน ว่าควรคำนึงถึงหลักการดังนี้

1. ประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ

2. ประสิทธิภาพ (Productivity) คือ จำนวนผู้เรียนที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นจำนวนมาก

3. ประหยัด (Economy) คือ การลงทุนที่คุ้มค่า ทั้งด้านทุนทรัพย์ แรงงาน และระยะเวลาในการใช้งาน

สำหรับสื่อการสอนที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนภาษาไทยส่วนใหญ่มีได้กำหนดไว้ตายตัว ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมที่ใช้ฝึกทักษะก็ย่อมมีความแตกต่างกันไปตามสภาพของผู้เรียน ซึ่งตรงตา แหลมสมุทร (2537 : 30) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การเลือกสื่อการสอนภาษาไทยให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ดังนี้

1. สามารถฝึกใช้ความคิด และทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน เขียนให้สัมพันธ์กันให้มากที่สุด อย่างน้อยควรให้สัมพันธ์กันได้ 2 ทักษะ เมื่อจะเน้นฝึกฝนทักษะใดให้มากจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเฉพาะทักษะนั้นเพิ่มขึ้น

2. ตรงกับเนื้อหาในบทเรียน

3. เหมาะสมกับอายุ สติปัญญา และประสบการณ์ของผู้เรียน

4. เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน

5. ทำลายความสามารถของผู้เรียน และทำให้บทเรียนสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อหน่าย

จากแนวคิดข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าการเลือกสื่อการสอนมีความสำคัญมาก เพราะสื่อจะเป็นตัวกลางนำความรู้ ความคิด ทักษะจากครูไปสู่ผู้เรียน และทำให้การเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยเฉพาะการเลือกสื่อการสอนที่เป็นรูปภาพ ครูต้องเข้าใจ และมีหลักการที่จะเลือกรูปภาพให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจของผู้เรียน และตรงกับเนื้อหาที่ต้องการให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในสิ่งนั้น ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้สื่อที่เป็นรูปภาพไว้ดังนี้

ความสำคัญของการใช้สื่อที่เป็นรูปภาพ

เจือ สตะเวทิน (2514 : 91) กล่าวว่า สิ่งเร้าที่จะช่วยให้นักเรียนฝึกคิดได้แก่ รูปภาพนานาชนิด ตั้งแต่รูปภาพธรรมดา จนถึงภาพการ์ตูน และภาพที่ใช้จะต้องเป็นภาพที่ให้ความหมาย เมื่อเด็กมองภาพแล้ว สามารถจะค้นหาความหมายของภาพได้

เริงลักษณ์ มหาวิจิณัยมนตรี (2517 : 44) ได้กล่าวว่า การเลือกรูปภาพในการสอนจะต้องเลือกให้ตรงกับวัตถุประสงค์การสอนให้ตรงกับเนื้อหาที่สอน เพื่อจะทำให้ภาพนั้นมี

คุณค่า และสนองตอบต่อวัตถุประสงค์การสอน ในการใช้รูปภาพจะพบว่าใช้ได้ทุกช่วงเวลา ระหว่างทำการสอน เช่น ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชื่นสอน ชื่นสรุป และชื่นประเมินผล ครูผู้สอน จะต้องคำนึงถึงเรื่องเวลาด้วยเพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนพัฒนาขึ้น

ในลักษณะของภาพที่เด็กชั้นประถมศึกษาชอบมากที่สุด คือ ภาพการ์ตูน เพราะใช้ สัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ที่ทำให้สื่อความหมายได้เข้าใจได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการสอนภาษา ซึ่งบุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุวรรณ นาญ (2520 : 131) ได้กล่าวถึง หลักเกณฑ์ในการเลือกภาพการ์ตูนมาใช้ในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. เลือกการ์ตูนที่เหมาะสมกับประสบการณ์ของผู้เรียน
2. เลือกการ์ตูนที่เป็นนามธรรมมากเกินไป ควรเลือกแบบง่าย ๆ มีสัญลักษณ์ที่เด่นชัด

3. เลือกการ์ตูนที่มีสัญลักษณ์ บ่งชี้ เจาะจง เฉพาะเรื่อง
4. เลือกการ์ตูนที่มีขนาดพอเหมาะ

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า การเลือกสื่อการสอนใช้ในการเรียนการสอน ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ระดับอายุ สติปัญญาของนักเรียน ความต้องการ และความสนใจของนักเรียน และในการเลือกการสอนมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนั้น ควรคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับทักษะทั้ง 4 รวมทั้งให้ตรงกับเนื้อหาในบทเรียน ส่วนหลัก การเลือกรูปภาพ และภาพการ์ตูนนั้น ควรให้เหมาะสมกับวัย ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ขนาด ความชัดเจน สดส่วน และองค์ประกอบที่ดี ที่สำคัญคือ ความสวยงาม ผู้วิจัยจึงเห็นว่า นวัตกรรมหนังสือสอนที่เน้นเป็นสื่อการสอนที่เหมาะสมในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

ความหมายของนวัตกรรม

นวัตกรรมเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยวิธีการซึ่งวิธีการบางอย่าง หากเปลี่ยนสถานที่และเวลา จะหย่อนประสิทธิภาพจำเป็นจะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใหม่ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น วิธีการที่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงขึ้น เรียกว่า นวัตกรรม ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Innovation” ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า นวัตกรรม ไว้ดังนี้

กาญจนา เกียรติประวุฒิ (ม.ป.ป. : บทนำ) กล่าวถึงความหมายนวัตกรรมว่าเป็น ความคิดใหม่ และการกระทำใหม่ ซึ่งนำความเปลี่ยนแปลงเข้ามาสู่กิจการใดก็ตามเพื่อปรับปรุง กิจการนั้นให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

ภาคภูมิ รัตนโรจนากุล (ม.ป.ป. : 9) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมว่าเป็น แนวความคิดการปฏิบัติใหม่ ๆ หรือเป็นสิ่งที่เพิ่มขึ้นจากผลรวมของสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่รู้จักกัน ดิอยู่แล้ว ซึ่งเมื่อนำมาใช้แล้วจะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีความสำเร็จสูงกว่าวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้และสามารถใช้ได้ผลดี การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ วัตถุ หรือปฏิบัติการดั้งเดิมที่เคยใช้อยู่ ในขณะนั้น

จากความหมายข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า นวัตกรรมเป็นวิธีการใหม่ที่ครอบคลุมถึง วิธีการ แนวคิด กระบวนการ และสิ่งประดิษฐ์ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานให้บรรลุตาม เป้าหมาย อย่างไรก็ตามสิ่งที่ถือว่าเป็นนวัตกรรมได้นั้นต้องมีเกณฑ์ในการพิจารณาซึ่ง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการพิจารณานวัตกรรมไว้ ดังนี้

1. จะต้องเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมดหรือบางส่วน
2. มีการนำวิธีการจัดระบบมาใช้โดยพิจารณาองค์ประกอบทั้งส่วนข้อมูลที่ใส่เข้าไป กระบวนการ และผลลัพธ์ ให้เหมาะสมก่อนที่จะทำการเปลี่ยนแปลง
3. มีการพิสูจน์ด้วยการวิจัย หรืออยู่ระหว่างการวิจัยว่าจะช่วยให้การดำเนินงาน บางอย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น
4. ยังไม่เป็นส่วนหนึ่งของระบบงานในปัจจุบัน หากกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบ งานที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะนี้ ไม่ถือว่าเป็นนวัตกรรม

ความเป็นมาของนวัตกรรมหนังกระดาษ

นวัตกรรมหนังกระดาษเป็นภาพวาดที่วาดลงบนกระดาษ ซึ่งอาจจะเป็นภาพคน สัตว์ พืช หรือสิ่งของ มีลักษณะของภาพเป็นภาพการ์ตูน ระบายสีสวยงาม แล้วนำมาตัดแยกเป็น ชิ้นส่วนและทำให้เคลื่อนไหวได้โดยอาศัยเทคนิควิธีการดึงจุดหมุนและจุดยึดจากเส้นเอ็นที่อยู่ หลังภาพ ซึ่งเมื่อมีการเล่าเรื่องก็ดึงเส้นเอ็นข้างหลังภาพทำให้ภาพสามารถเคลื่อนไหวตาม อิริยาบถต่าง ๆ ได้ จากการสัมภาษณ์พระมหาสมพงษ์ มหาบุญโญ แห่งวัดชลประทานรังสฤษฎ์ ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการสร้างนวัตกรรมหนังกระดาษไว้ว่า ผู้ริเริ่มคิดเป็นครั้งแรกคือ พระมหาถวิล สุญญธาตุ แห่งวัดสวนโมกขพลาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งในขณะนั้นท่าน ใช้เป็นสื่อเพื่อนำมาประกอบการบรรยายธรรมะโดยใช้ชื่อในครั้งนั้นว่า “สื่อหนังกระดาษ” ที่ใช้ชื่อเช่นนั้นเพราะเป็นสื่อที่ทำมาจากกระดาษแทนการทำภาพมาจากหนังสัตว์ เหตุผล เนื่องจากกระดาษมีราคาถูกกว่า และหาซื้อได้สะดวก ส่วนหลักการที่ใช้สื่อหนังกระดาษ ได้แนวความคิดมาจากการเชิดหนังตะลุงของภาคใต้ที่มีผู้เล่าเรื่องเพียงคนเดียว และในขณะที่

เล่าเรื่องอยู่นั้นผู้เล่าต้องทำให้ภาพมีการเคลื่อนไหวตามเนื้อเรื่องไปด้วย ทั้งนี้เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ดู ซึ่งหลักการนี้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาที่ว่าด้วย การเสนอสิ่งเร้าที่แปลกใหม่ ย่อมจะทำให้ผู้ดูเกิดความสนใจและยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้ดูเกิดความตื่นตัว จนอาจทำให้การ สอนในครั้งนั้นบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้

ในเวลาต่อมาพระมหาสมพงษ์ มหาบุญโญ ซึ่งเป็นผู้ติดตามช่วยเผยแพร่งานกับ พระมหาเถรวิสุต สุญญธาดา มาโดยตลอด ก็ได้ช่วยเผยแพร่การสอนธรรมะโดยใช้สื่อหนังกระดาษ จนในที่สุดก็ได้ปรับปรุงพัฒนาเทคนิคการเคลื่อนไหวให้สื่อหนังกระดาษมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น จนเป็นที่แพร่หลาย และใช้ประกอบการสอนพระพุทธศาสนาและการศึกษาทั่วไปทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และในปี 2530 พระมหาสมพงษ์ มหาบุญโญก็ได้ให้ สมใจ บุญอุรพิภิญโญ ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อหนังกระดาษมาประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน ในหัวข้อ การวิจัยว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสำนวนไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการใช้ภาพหนังกระดาษกับบทาบทวนเป็นสื่อการสอน โรงเรียนสาธิตแห่ง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยปรากฏว่า สื่อหนังกระดาษมีผลต่อการเขียนสำนวนไทย ได้ดีกว่าการใช้บทาบทวนเป็นสื่อ ดังนั้นพระมหาสมพงษ์ มหาบุญโญ จึงได้เปลี่ยนชื่อจาก คำว่า “สื่อหนังกระดาษ” มาเป็น “นวัตกรรมหนังกระดาษ” ด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นสิ่งประดิษฐ์ ใหม่ และสามารถนำมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และที่สำคัญ สื่อชิ้นนี้ได้มีการพิสูจน์ด้วยกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้นจึงจัดได้ว่า สื่อหนังกระดาษจึงเป็นนวัตกรรมหนังกระดาษ ด้วยเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น

ในปัจจุบันสื่อหนังกระดาษที่เป็นนวัตกรรมของพระมหาสมพงษ์ มหาบุญโญ มีหลายชุด เช่น สื่อหนังกระดาษชุดสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย สื่อหนังกระดาษชุดอักษร ไทย ก - ฮ สื่อหนังกระดาษชุดบรรยายธรรมะ ฯลฯ

การใช้นวัตกรรมหนังกระดาษเป็นสื่อการสอน

นวัตกรรมหนังกระดาษ เป็นรูปภาพที่มีสีสันสวยงาม และเคลื่อนไหวได้โดยการดึง เชือกเอ็นที่ผูกติดอยู่ข้างหลังภาพ ทำให้ส่วนประกอบของภาพเคลื่อนไหวตามที่ต้องการ การใช้ นวัตกรรมหนังกระดาษ เป็นสื่อการสอนจะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพนั้น สมใจ บุญอุรพิภิญโญ (ตรึงตา แหลมสมุทร. 2537 : 34 ; อ้างอิงมาจาก สมใจ บุญอุรพิภิญโญ. 2530) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. เตรียมตัวผู้สอน เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้สอนก่อนนำภาพไปใช้ โดยครู ผู้สอนจะต้องเลือกภาพให้เหมาะสมกับเนื้อหา ความสนใจ และวัยของผู้เรียน และศึกษาวิธีการ

ใช้ภาพให้ถูกต้องก่อนนำไปใช้ เพื่อช่วยให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น และสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานแก่ผู้เรียน

2. เตรียมตัวผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และในขณะเดียวกันก็แนะนำให้ผู้เรียนฝึกทักษะการสังเกต และรู้จักเก็บรายละเอียดที่จำเป็นในภาพไปด้วย

3. นำภาพประกอบการสอน ครูแนะนำบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ และเล่าเรื่องประกอบภาพตามลำดับเหตุการณ์ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาที่ต้องการสอน

4. นำความรู้มาใช้ และทดสอบความเข้าใจของนักเรียน ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนด้วยภาพหนึ่งกระดาษโดยเร็ว เช่น ให้ลองมาพูดเล่าเรื่องประกอบการใช้ภาพหนึ่งกระดาษตามจินตนาการ ให้เขียนเล่าประสบการณ์ประกอบภาพ เขียนอธิบายความหมายของภาพ

5. ทบทวน ควรให้เด็กได้มีโอกาสดูภาพซ้ำอีก จะช่วยให้เข้าใจดียิ่งขึ้น และเป็นการแก้ไขสิ่งที่ยังเข้าใจผิดให้ถูกต้อง

ประโยชน์ของนวัตกรรมหนึ่งกระดาษ

พระมหาสมพงษ์ มหาบุญโญ (ตริงดา แหลมสมุทร. 2537 : 34 ; อ้างอิงมาจากพระมหาสมพงษ์ มหาบุญโญ. 2528) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของนวัตกรรมหนึ่งกระดาษไว้ดังนี้

1. ภาพหนึ่งกระดาษประกอบการสอนได้ทุกกลุ่มวิชาได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างเสริมลักษณะนิสัย และการงานพื้นฐานอาชีพ โดยผู้สอนต้องรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา และวัยของผู้เรียน

2. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

3. ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และอยากเรียน

4. ใช้ในการสร้างสรรค์ เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน

5. ใช้ฝึกทักษะ การสังเกต การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาพจินตนาการให้สอดคล้องกับภาพ

นอกจากนี้ตริงดา แหลมสมุทร (2537 : 58) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงประโยชน์ของนวัตกรรมหนึ่งกระดาษไว้ว่า มีส่วนช่วยในการสร้างบรรยากาศในการเรียนที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ จนสามารถถ่ายทอดเรียบเรียงเป็นถ้อยคำได้ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของตนได้อย่างเหมาะสมและมีจินตนาการที่กว้างไกล

ดังจะเห็นได้ว่า นวัตกรรมหนึ่งกระดาษสามารถนำไปประกอบการสอนได้ทุกกลุ่มวิชา เพียงแต่เลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย และการนำนวัตกรรมหนึ่งกระดาษไปประกอบ

การสอนนั้น สามารถฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้เพราะสื่อชนิดนี้น่าสนใจ และทำให้นักเรียนเกิดความคิดกว้างไกลได้

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

ความหมายของความสนใจ

ในการทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลงได้ด้วยดี ย่อมมีความสนใจเป็นพื้นฐาน นักเรียนที่มีความสนใจในวิชาใด มักจะเรียนวิชานั้นได้ดีกว่าวิชาที่เรียนโดยปราศจากความสนใจ ในเรื่องความสนใจนี้ได้มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของความสนใจไว้ต่าง ๆ กัน ได้แก่

ดิวอี้ (Dewey. 1959 : 66) กล่าวว่า ความสนใจ คือความรู้สึกพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

กู๊ด (Good. 1973 : 311) อธิบายว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกชอบของคนเราที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกนั้นอาจจะมิขมหนึ่ง หรืออาจจะมิถาวรต่อไปก็ได้ ทั้งนี้อยู่กับความอยากรู้ อยากเห็นของบุคคลนั้น โดยได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ของเขาเอง

จรรยา เอี่ยมสะอาด (2527 : 36) ได้ให้ความหมายว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีความรัก ชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง พร้อมทั้งจะทำกิจกรรมที่สนใจด้วยความตั้งใจเอาใจใส่ เพื่อให้สำเร็จตามความมุ่งหมายของตน

นอกจากนี้ กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 233) ได้กล่าวว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันก็เนื่องจากองค์ประกอบสำคัญ ๆ คือ ความต้องการ ความถนัด และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมที่แตกต่างกัน

จากความหมายดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และความรู้สึกนั้นส่งผลให้บุคคลเกิดความพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมหรือกระทำการให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่มีต่อสิ่งนั้นด้วยความเอาใจใส่ อยากรู้ อยากเห็น และมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะมีชั่วขณะหนึ่งหรืออาจจะมีถาวรต่อไปก็ได้

ลักษณะของความสนใจ

วณิช บรรจง และคนอื่น ๆ (2516 : 33) ได้กล่าวถึงลักษณะของความสนใจไว้ดังนี้

1. ความสนใจเป็นความรู้สึก หรือเจตคติที่เข้มข้นอยู่ในวงแคบ คือคนเราจะต้องมีความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นอย่าง ๆ ไป
2. ความสนใจเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล คนหนึ่งอาจมีความสนใจต่อสิ่งหนึ่ง แต่คนอื่นอาจไม่สนใจสิ่งนั้นเลยก็ได้
3. ความสนใจทำให้เราเอาใจใส่จดจ่อต่อสิ่งที่ตนสนใจ
4. เมื่อเกิดความสนใจต่อสิ่งใดแล้ว คนย่อมมีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งนั้น เช่น ต้องการอยากรู้ให้มากขึ้น ต้องการทำ เป็นต้น
5. คนย่อมมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งใดให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย ถ้าคนนั้นมีความสนใจต่อสิ่งนั้น

ส่วน ทวี ก่อแก้ว และอบรม สันธิบาล (2517 : 61) ได้กล่าวเพิ่มเติมลักษณะบางอย่าง ดังนี้

1. ความสนใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในบุคคล เนื่องจากถูกชักนำโดยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ
2. ความสนใจแต่ละบุคคลมีความเข้มข้นแตกต่างกัน
3. ความสนใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์
4. บุคคลย่อมมีความสนใจต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป
5. ความสนใจอาจเป็นความรู้สึกชั่วขณะ หรือตลอดไปก็ได้

จากลักษณะของความสนใจดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน เพราะประสบการณ์ที่ได้รับมาไม่เหมือนกัน ในทัศนะของเพาเวลล์ (Powell. 1963 : 330) มีความเห็นว่า เด็กที่มีความสนใจในการเรียนจะทำให้เกิดความตั้งใจเรียนด้วย และการเรียนด้วยความสนใจนี้ผู้เรียนมีสมาธิในการเรียน เมื่อมีสมาธิก็สามารถติดตามเนื้อหาที่เรียนได้โดยตลอด และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานั้นด้วย

คุณค่าของความสนใจต่อการเรียนการสอน

ความสนใจมีประโยชน์ในการเรียนรู้เป็นอย่างมาก เพราะหากนักเรียนมีความสนใจ จะมีความตั้งใจจดจ่อที่จะเรียนหรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาด้วยความสนใจและตั้งใจ ปราศจากการบังคับ ก็จะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตร

ระดับ เรื่องมาลัย (2519 : 99) ให้ความเห็นว่า ความสนใจเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญของการเรียน ครูที่ประสบความสำเร็จย่อมรู้ดีว่า ถ้างานนั้นดึงดูดความสนใจของเด็ก งานย่อมง่ายขึ้น เมื่อเด็กสนใจในงาน ความเอาใจใส่ของเขาย่อมสม่ำเสมอไม่เปลี่ยนแปลงไปจากจุดเริ่มต้น ความสนใจทำให้ความเอาใจใส่มีจุดศูนย์กลางอยู่ในขอบเขต เป็นสิ่งที่ต้องเลือกเอง และเป็นแรงผลักดันในขณะเดียวกัน ดังนั้นในการเรียนการสอนไม่ว่าวิชาใดครูจะต้องพยายามสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน

ประสาธ อิศรปริดา (2522 : 135 - 136) กล่าวถึง ความสนใจตามแนวคิดของกาเย่ (Gagné) ว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ เพราะความสนใจเป็นลักษณะทางจิตใจที่มีความสืบเนื่องกันเป็นชุด โดยเริ่มจากการที่มีสิ่งเร้าทำให้เกิดความสนใจและตอบสนองอย่างต่อเนื่องกัน เป็นลูกโซ่ตามที่ยังมีความสนใจอยู่ การตอบสนองดังกล่าวทำให้เกิดความรู้สึกรู้สึกหรือความคิดอันนำไปสู่ความสงสัยความอยากรู้อยากเห็นและความต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น นั่นคือความสนใจชี้ให้เห็นถึงความปรารถนาที่ใครจะได้รับการสอนหรือพยายามที่จะสอนตนเอง ความสนใจจึงเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียน ซึ่งเมื่อมีความพร้อมที่จะเรียนสิ่งใด แม้มีอุปสรรคบ้างก็มักไม่ลดความสนใจจากสิ่งนั้นง่าย ๆ

ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ นั้น นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนมาแล้ว ก็ยังต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนด้วย โดยอาจจะจัดกิจกรรมที่สนุกสนาน สามารถจูงใจให้นักเรียนอยากร่วมกิจกรรมด้วยความตั้งใจ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

บงกช ลิปปพันธ์ (2529 : 48) ได้รวบรวมองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสนใจไว้ดังนี้

1. ความสนใจเกิดขึ้นจากความพร้อม ความต้องการ และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
2. ความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นเรื่องของแต่ละบุคคลโดยเฉพาะ คนทุกคนจะมีความสนใจในสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน
3. ความสนใจนั้นมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับสุขภาพของร่างกาย เด็กจะสนใจสิ่งใดเป็นระยะสั้น หรือยาว ย่อมขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของร่างกาย
4. ความสนใจเฉพาะอย่างนั้นอาจเปลี่ยนไปตามวัย และเวลาของแต่ละบุคคล แต่แบบแผนความสนใจค่อนข้างคงที่ ทำให้การวัดความสนใจช่วยทำนายความสนใจในอนาคตของตนได้

5. ความสนใจมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับสภาพจิตใจ และชาวปัญญาของบุคคลผู้ที่มีระดับของชาวปัญญาค่าจะสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่มากอย่าง และไม่สลับซับซ้อนนัก ผิดกับผู้ที่มีระดับของชาวปัญญาสูง มักจะสนใจหลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกัน และเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนมาก

6. ความสนใจมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับพื้นฐานทางประสบการณ์ของเด็ก เด็กจะสนใจเรื่องใด เด็กจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นพอสมควร ถ้าเด็กขาดประสบการณ์เด็กอาจไม่สนใจ เป็นแต่เพียงอยากรู้อยากเห็นชั่วคราวแล้วก็เลิกความสนใจไป ความสนใจของบุคคลจะมีมากหรือน้อยต่างกัันนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ อันได้แก่ การศึกษาอบรม ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม นอกจากสิ่งภายนอกแล้ว บุคลิกภาพของบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับสติปัญญา ความสามารถทางร่างกาย ความถนัดตามธรรมชาติ

การสร้างความสนใจ

จากการศึกษาสาเหตุ และองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความสนใจ ทำให้นักจิตวิทยาและนักการศึกษาสามารถที่จะสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนได้ เพราะความสนใจเกิดขึ้นได้หลายทาง เช่น เกิดจากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม เกิดจากการเอาอย่าง การเลียนแบบ หรือการสร้างสรรค์ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูควรคำนึงถึงความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย จึงจะทำให้การเรียนประสบความสำเร็จซึ่ง

สุโท เจริญสุข (2522 : 72) ได้ให้แนวในการจัดการเรียนการสอนตามความสนใจของผู้เรียนไว้ดังนี้

1. คำนึงถึงสัญชาตญาณความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน โดยนำเอาเรื่องราว หรือสิ่งแปลกใหม่มาเล่า หรือแสดงให้นักเรียนดู
2. ทำให้บทเรียนสนุกโดยใช้อุปกรณ์การสอนหรือเทคนิคการสอนหลาย ๆ รูปแบบ
3. ทำบทเรียนให้กระจำ โดยใช้ถ้อยคำที่ง่าย ๆ หรือเป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม
4. ให้นักเรียนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็น หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนอยู่เสมอด้วยการใช้คำถาม ใช้กิจกรรม หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เข้ามาช่วยสอน
5. จัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียนให้น่าสนใจ เช่น จัดนิทรรศการ การอภิปราย จัดชุมนุม จัดการแสดงหนังสือ ฯลฯ

นอกจากนี้ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 243) ได้เสนอวิธีสร้างความสนใจไว้ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการของผู้เรียนส่วนใหญ่ เพื่อจะได้จัดบทเรียน สภาพห้องเรียน และสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของเขา

2. สำรวจพื้นฐานทางด้านความถนัดของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียนการสอนให้ตรงกับความถนัดนั้น ๆ
3. จัดสภาพห้องเรียนให้น่าสนใจ มีการตั้งคำถามช่วย และท้าทายความสามารถของผู้เรียน พยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้มากที่สุด เช่น การแสดงความคิดเห็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ฯลฯ ตลอดจนการพยายามสร้างให้เกิดสิ่งตื่นตาตื่นใจ สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ และนำสิ่งที่ทันสมัยในยุคนี้กล่าวถึงด้วย
4. ในการเสริมแรง โดยพยายามให้ผู้เรียนได้ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ หรือการทำงานนั้น ๆ บ้าง โดยเลือกให้ตรงกับความถนัด และความสนใจของเขา จะทำให้เขาสนใจสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ทำ
5. ชี้ทาง หรือให้ทราบความก้าวหน้าในการทำงานทุกระยะของผู้เรียน ทำให้เขามีความสนใจที่จะทำงานนั้น ๆ ต่อไป

การวัดความสนใจ

การที่จะวัดความสนใจให้ได้ผลถูกต้องที่สุดนั้น เป็นเรื่องทำได้ยาก ทั้งนี้เพราะความสนใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไป และขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม ประสบการณ์เดิม พัฒนาการทางร่างกาย สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม การศึกษา อาชีพ เป็นต้น อย่างไรก็ตามมีผู้เสนอแนะวิธีวัดความสนใจไว้หลายวิธีด้วยกัน เช่น เพาเวลล์ (Powell, 1963 : 189 - 192) ได้เสนอไว้ 3 วิธีดังนี้

1. การใช้แบบวัดความสนใจ (Interest Inventories) โดยให้แสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความต่าง ๆ ของแบบวัดความสนใจ
2. การใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) โดยให้อิสระในการตอบคำถามต่าง ๆ ได้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน
3. การสัมภาษณ์ (Interviews) จะทำให้ผู้สัมภาษณ์สามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้

เดวิส (Davis, 1964 : 160 - 161) ได้เสนอแนะเทคนิคในการวัดความสนใจไว้ดังนี้

1. ค้นหาสิ่งที่แต่ละบุคคลชอบทำในระยะ 1 - 2 ปีที่ผ่านมา ถ้าเขาชอบสละเวลาว่างที่มีอยู่เพื่อทำในสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะก็แสดงว่าเขาสนใจในสิ่งนั้น
2. ค้นหาว่าแต่ละบุคคลมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด ถ้าเขามีความรู้ในเรื่องนั้นมาก ก็แสดงว่าเขาสนใจเรื่องนั้น ทั้งนี้เพราะคนเราชอบจำสิ่งที่ตนสนใจได้ดีกว่าที่ไม่สนใจ

3. ให้แต่ละบุคคลแสดงความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบต่อข้อความต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ให้

จะเห็นได้ว่า การวัดความสนใจสามารถทำได้หลายวิธี การที่จะนำวิธีใดวิธีหนึ่งไปใช้กับใคร ในสถานการณ์ใดนั้นขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้ที่จะนำไปใช้ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดความสนใจ ทั้งนี้เพราะสามารถใช้วัดกับบุคคลจำนวนมาก และทราบผลในเวลารวดเร็ว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

งานวิจัยต่างประเทศ

เวมเบอร์ (Webber. 1968 : 159) ได้ศึกษานักเรียนเกรด 3 และ 4 จำนวน 180 คน จาก 6 โรงเรียน โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นภาษาและรูปภาพ ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ไม่เรียนอยู่ในแบบแผนที่เคร่งครัด ได้รับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์มากกว่า การสอนที่เคร่งครัดระเบียบและการสอนที่แบบแผนตายตัว

บาร์เรย์ (Barey. 1974 : 7577 - A) ศึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนจากครูที่มีใจกว้างกับครูที่ยึดความคิดเห็นของตนเอง โดยกระทำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งของรัฐแคลิฟอร์เนีย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู 20 คน นักเรียน 240 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูที่มีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน จะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูที่ยึดความคิดเห็นของตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยที่ได้พบนี้ บาร์เรย์ (Barey) ได้สรุปว่าบุคลิกภาพของครูมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนมาก

เบล (Bell. 1984 : 2752 - A) ได้ศึกษาการเล่าเรื่องของเด็กอายุ 6 - 7 ปี โดยจับคู่ระหว่างสติปัญญา กับความคิดสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า การเรียบเรียงเรื่องราวที่เล่าและการจินตนาการเรื่องราวมีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์

งานวิจัยในประเทศ

ทวีศักดิ์ นุ่มฤทธิ์ (2526 : 130) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจากการเล่านิทานที่มีรูปแบบต่าง ๆ กันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับฟังนิทานแต่ละรูปแบบและนักเรียนที่ไม่ได้รับฟังนิทาน มีความคิดสร้างสรรค์โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน และศึกษาในส่วนย่อยของความคิดสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับฟังนิทานแบบปรัมปรา มีความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดยืดหยุ่นสูงกว่านักเรียนที่ได้รับฟังนิทานเกี่ยวกับสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรราชย์ ศรีสุข (2530 : 66) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมเกม นิทาน และปริศนาคำทายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเกม นิทาน และปริศนาคำทาย มีความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประสาธ อิศรปริดา (2532 : 50) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการฝึก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนในเขตและนอกเขตเทศบาลจังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 157 คน ผลการวิจัยพบว่า หลังจากนักเรียนได้รับการฝึกความคิดสร้างสรรค์ตามโครงการแล้ว คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ทั้งด้านความคล่องในการคิด จำนวนทิศทางการคิดและความคิดริเริ่มสูงกว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, .001 และ .01 ตามลำดับ

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ พอสรุปได้ว่า การให้อิสระแก่นักเรียน การส่งเสริมการแสดงออกทางจินตนาการ การใช้อุปกรณ์ช่วยในการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการนำนิทาน เกม เพลง รวมทั้งวิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพมาใช้สอน จะช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น ดังนั้น จึงน่าที่จะนำสื่อวรรณกรรมนงกระดามาใช้สอนเพื่อช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นด้วย

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

งานวิจัยต่างประเทศ

วิลเลียมสัน (Williamson. 1973 : 3490) ได้ศึกษาเรื่องเทคนิคการจูงใจ 3 วิธีในการเขียนแบบสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนผิวขาว 30 คน ผิวดำ 30 คน โดยให้นักเรียนแสดงความเห็นตอบอย่างฉับพลันจากหัวเรื่องที่กำหนดให้ผลการทดลองปรากฏว่า พัฒนาการความสามารถในการเขียนแบบสร้างสรรค์ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เซนต์ โรเมน (St. Romain. 1975 : 244) ได้ศึกษาเรื่องความแตกต่างของการเขียนแบบสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับสิ่งเร้าต่างกัน การวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงการใช้ภาพยนตร์และภาพนิ่งเป็นสิ่งเร้าในการเขียนแบบสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่าสิ่งเร้าทั้ง 2 อย่างมีประสิทธิภาพแตกต่างกัน

ไลฟี่เซย์ (Livezey. 1995 : 2176) ได้ศึกษาเกี่ยวกับร่างกายและอารมณ์ที่มีผลต่อการเขียนของบุคคล โดยได้ทำการเปรียบเทียบการเขียนเป็น 2 วิธี วิธีแรกใช้การเขียนแบบอิสระ วิธีที่สองใช้การเขียนโดยการวาดภาพ ซึ่งทำการทดลองกับนักเรียนอาสาสมัคร จำนวน 44 คน โดยแบ่งกลุ่มทดลองเป็น 2 กลุ่ม ได้ทำการทดลองวันละ 20 นาที เป็นเวลา 5 วัน ผลปรากฏว่าสภาพของร่างกายและอารมณ์ ส่งผลต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมเยอร์ (Mayer. 1995 : 46) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ภาพประกอบในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับ 3 ผลปรากฏว่า การฝึกเขียนโดยใช้ภาพประกอบนั้นสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ออกมาได้อย่างชัดเจน ซึ่งน่าจะนำไปใช้ครั้งต่อไป เพื่อเป็นการพัฒนาในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้ดีขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

✓ ประชุมพร ศุกรเจริญ (2520 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้แบบฝึกที่สร้างขึ้น คะแนนเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด (Guilford) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

✓ เพ็ญ เสียงจันทร์ (2521 : 50) ได้ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการสอนเขียนเรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนเรียงความแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพียว ทักษิณ (2523 : 62) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระกับครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องให้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

✓ วิไล ชิมวงศ์ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีรุดาไฟ นครราชสีมา ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึกการเขียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

✓ ผลทาน ศรีณรงค์ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ กับวิธีสอนแบบธรรมดา ผลการวิจัยพบว่า คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ มีสัมฤทธิ์ผลในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนโดยวิธีสอนแบบธรรมดา

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พอสรุปได้ว่า การสอนที่ใช้สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน และวิธีสอนที่เหมาะสม จะช่วยฝึกให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษ

งานวิจัยในประเทศ

สามารถ เนียมสุวรรณ (2533 : 40 - 41) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนจากการสอนโดยใช้การ์ตูนเคลื่อนไหวโปรงใสประกอบเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะที่มีการสรุปบทเรียนต่างกัน 2 แบบ คือ สรุปบทเรียนระหว่างการเรียนและสรุปบทเรียนในตอนท้ายของการเรียนในวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย (จริยศึกษา) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการ์ตูนเคลื่อนไหวโปรงใส ประกอบเคลื่อนไหวข้ามศีรษะที่มีการสรุปบทเรียนระหว่างการเรียนกับการเรียนที่มีการสรุปบทเรียนตอนท้ายของการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนที่เรียนจากการ์ตูนเคลื่อนไหวโปรงใสที่สรุปบทเรียนระหว่างการเรียนผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากสรุปท้ายบทเรียน

สมใจ บุญอุรุพิชญ์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบในการเรียนสำนวนไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างใช้ภาพหนังสือกระดาษกับปทานุกรมเป็นสื่อการสอน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ภาพหนังสือกระดาษเป็นสื่อมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยปทานุกรม

ตรึงตา แหม่มสมุทร (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยนวัตกรรมหนังสือกระดาษมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการสอนด้วยวิธีปกติ

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ภาพการ์ตูนเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนมากทั้งนี้เนื่องจากการ์ตูนมีลักษณะพิเศษ คือ สามารถสื่อความหมายให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายโดยไม่ต้องอ่านทุกตัว และโดยเฉพาะการใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษซึ่งเป็นภาพการ์ตูนที่มีการเคลื่อนไหวได้ด้วยก็จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อการเรียนและก่อให้เกิดความคิด จินตนาการจนสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

งานวิจัยในประเทศ

จันทร์หา จันทร์กระจ่าง (2527 : 59) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านของนักเรียนโดยใช้แบบฝึกอย่างมีระบบกับแบบฝึกอ่านแบบความเรียง ปรากฏว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความสนใจในวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

โสภา ธรรมรงวูห์ (2528 : 63) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้กับการสอนแบบปกติ ซึ่งผลปรากฏว่า กลุ่มที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้ นักเรียนมีความสนใจสูงกว่ากลุ่มที่สอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กัญญา มั่งคั่ง (2530 : บทคัดย่อ) ได้เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสนใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรม PANORAMA กับกิจกรรมตามคู่มือครู ผลปรากฏว่า ความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รจนา ชัยมีเขียว (2530 : 53) ได้ทำวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติและการสอนตามคู่มือครู โดยทดลองที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการทดลองปรากฏว่า (1) นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการเรียนตามคู่มือครู มีความสนใจต่อวิธีสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มนัสสวาท โพทะยะ (2530 : 85) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการสอนด้วยหลักการเรียนเพื่อรู้แจ้งกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามหลักการเรียนเพื่อรู้แจ้งและนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในวิชาภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความสนใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก การสร้างความสนใจแก่นักเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะนักเรียนที่มีความสนใจในวิชาใดมักจะเรียนวิชานั้นได้ดีกว่าที่เรียนโดยปราศจากความสนใจ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างการใช้สื่อวัตกรรมการ์นั้กกระดาษกับการใช้สื่อตามคู่มือครู

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้นวัตกรรมการ์นั้กกระดาษเป็นสื่อแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู
2. ความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้นวัตกรรมการ์นั้กกระดาษเป็นสื่อแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู

บทที่ 8

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และความสนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อกับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู ผู้วิจัยดำเนินการค้นคว้าวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ) เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียน 120 คน โดยมีเหตุผลในการเลือกโรงเรียน ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เป็นโรงเรียนที่มีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541 ตั้งแต่ 2 ห้องเรียนขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนอย่างน้อยห้องเรียนละ 30 คน
4. เป็นโรงเรียนที่มีการจัดห้องเรียนแบบคละโดยมีนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน คละกันไป
5. เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและคณะครูให้ความสนใจและร่วมมือเป็นอย่างดี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ) เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียน 60 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน โดยมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

1. จับสลากห้องเรียนมา 2 ห้องเรียน จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 4 ห้องเรียน
2. เมื่อได้นักเรียนมาจำนวน 2 ห้องเรียนแล้วจับสลากอีกครั้ง เพื่อเลือกเป็นกลุ่ม

ทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน

กลุ่มทดลอง	สอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้สื่อนวัตกรรมหนังกระดาษ
กลุ่มควบคุม	สอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้สื่อตามคู่มือครู

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. นวัตกรรมหนังกระดาษที่ใช้ฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์
2. แผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้สื่อนวัตกรรมหนังกระดาษ
3. แผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้สื่อตามคู่มือครู
4. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา
5. แบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างนวัตกรรมหนังกระดาษ เพื่อใช้ในการฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - 1.2 ศึกษาวิธีสร้างนวัตกรรมหนังกระดาษ จากพระมหาสมพงษ์ มหาบุญญ วัชรพรพานรังษยดี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
 - 1.3 สร้างนวัตกรรมหนังกระดาษ เพื่อเป็นสื่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทฤษฎีของกิลฟอร์ด (Guilford) ซึ่งเป็นภาพการ์ตูนที่เคลื่อนไหวได้ มีสีสันสวยงาม สำหรับใช้ประกอบการสอนตามแผนการสอน
 - 1.4 นำนวัตกรรมหนังกระดาษที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อขอคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำนวัตกรรมการหนึ่งกระดาษ ไปให้นักเรียน 5 คน ดูเพื่อจะได้ทราบว่า นวัตกรรมการดังกล่าว สื่อความหมายเพียงใดและได้นำมาแก้ไขรายละเอียดรวมทั้งส่วนประกอบของภาพให้เหมาะสม

1.6 นำนวัตกรรมการหนึ่งกระดาษไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการหนึ่งกระดาษ จำนวน 3 คน ได้แก่

1. พระมหาสมพงษ์ มหาบุญญ
- วัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมใจ บุญอุรพิภิญโญ
- โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์ตรีงตา แผลมสมุทร อาจารย์ 2 ระดับ 7
- โรงเรียนแอนเนต เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ตรวจสอบความเหมาะสมของภาพการ์ตูนและการนำเสนอเนื้อหา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยใช้เกณฑ์การประเมินของบุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2527 : 69) ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าภาพสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ว่าภาพสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าภาพไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

นำแบบประเมินที่ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC แล้วคัดเลือกภาพที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไปไว้ ส่วนภาพที่มีค่าต่ำกว่า .50 นำไปปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง

1.7 นำสื่อ นวัตกรรมการหนึ่งกระดาษที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try out) ร่วมกันแผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุเหร่าลำแขก เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและเวลาเพื่อนำไปแก้ไขข้อบกพร่อง

1.8 นำสื่อ นวัตกรรมการหนึ่งกระดาษที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้ทดลองจริง

2. การสร้างแผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ นวัตกรรมการหนึ่งกระดาษ เป็นสื่อ

มีลำดับขั้นในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 ของกรมวิชาการ (2536 : 36 - 103)

2.2 ศึกษาและเลือกเนื้อหาที่จะใช้ในการทดลองโดยนำมาจากหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 ของกรมวิชาการ (2536 : 29 - 77) บทที่ 2 เคล็ดลับของแม่ และบทที่ 3 คนดีศรีรัตนโกสินทร์

2.3 สร้างแผนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยเวลาเรียน สารสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการประเมินผล ทั้งนี้โดยเขียนแผนการสอนตามลำดับของเนื้อหา ดังนี้

- 1 เขียนคำที่ประกอบภาพ
- 2 เขียนวลีที่แสดงจากภาพ
- 3 เขียนประโยคที่แสดงจากภาพ
- 4 เขียนข้อความที่เป็นเรื่องราวจากภาพ

ตาราง 1 ตารางการฝึกเขียนสร้างสรรค์ โดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษ

ขั้นที่ 1	ขั้นที่ 2	ขั้นที่ 3	ขั้นที่ 4
1.การเขียนคำประกอบภาพ	3.การเขียนวลีจากภาพ	4.การเขียนประโยคจากภาพ	6.การเขียนข้อความจากภาพ
2.การเขียนคำที่มีความหมายคล้ายกัน คำตรงข้าม และ คำเปรียบเทียบ		5.การเขียนประโยคจากตัวอักษร	7.การเขียนข้อความโดยใช้จินตนาการ
			8.การเรียงลำดับเหตุการณ์จากภาพ
			9.การเขียนเรื่องจากภาพ
			10.การเขียนเรื่องจากความรู้สึกที่เห็น
			11.การเขียนเรื่องจากจินตนาการจากภาพที่เห็น
			12.การเขียนเรื่องจากจินตนาการจากภาพที่เห็น

2.4 นำแผนการสอนที่สร้างเสร็จแล้วเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบ นวัตกรรมนิตยสารเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา

2.5 นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสุเหร่าลำแขก เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เวลาที่ใช้ในการทดลอง 36 คาบ เท่ากับการทดลองจริง เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน ฯลฯ เป็นต้น

2.6 หลังจากทราบข้อบกพร่องแล้วผู้วิจัยนำแผนการสอนไปปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองจริง

3. การสร้างแผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้สื่อตามคู่มือครู

3.1 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) คู่มือครูการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 ของกรมวิชาการ (2536 : 36 - 103)

3.2 ศึกษาและเลือกเนื้อหาที่จะใช้ในการทดลองโดยนำมาจากหนังสือเรียน ภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 ของกรมวิชาการ (2536 : 29 - 77) บทที่ 2 เคสลับของแม่ และบทที่ 3 คนศิรีรัตนโกสินทร์

3.3 สร้างแผนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย เวลาเรียน สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ และการประเมินผล โดยเขียนแผนการสอนตามลำดับของเนื้อหาไว้เป็นขั้นตอนเหมือนกับแผนการสอนที่ใช้ นวัตกรรมนิตยสารเป็นสื่อ

3.4 นำแผนการสอนที่สร้างเสร็จแล้วเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบ แผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้นวัตกรรมนิตยสารเป็นสื่อเพื่อตรวจสอบ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหา

3.5 นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสุเหร่าลำแขก เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เวลาที่ใช้ในการทดลอง 36 คาบ เท่ากับการทดลองจริงเพื่อหา ข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน ฯลฯ

3.6 หลังจากทราบข้อบกพร่องแล้วผู้วิจัยนำแผนการสอนไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจอีกครั้งก่อนนำไปทดลองจริง

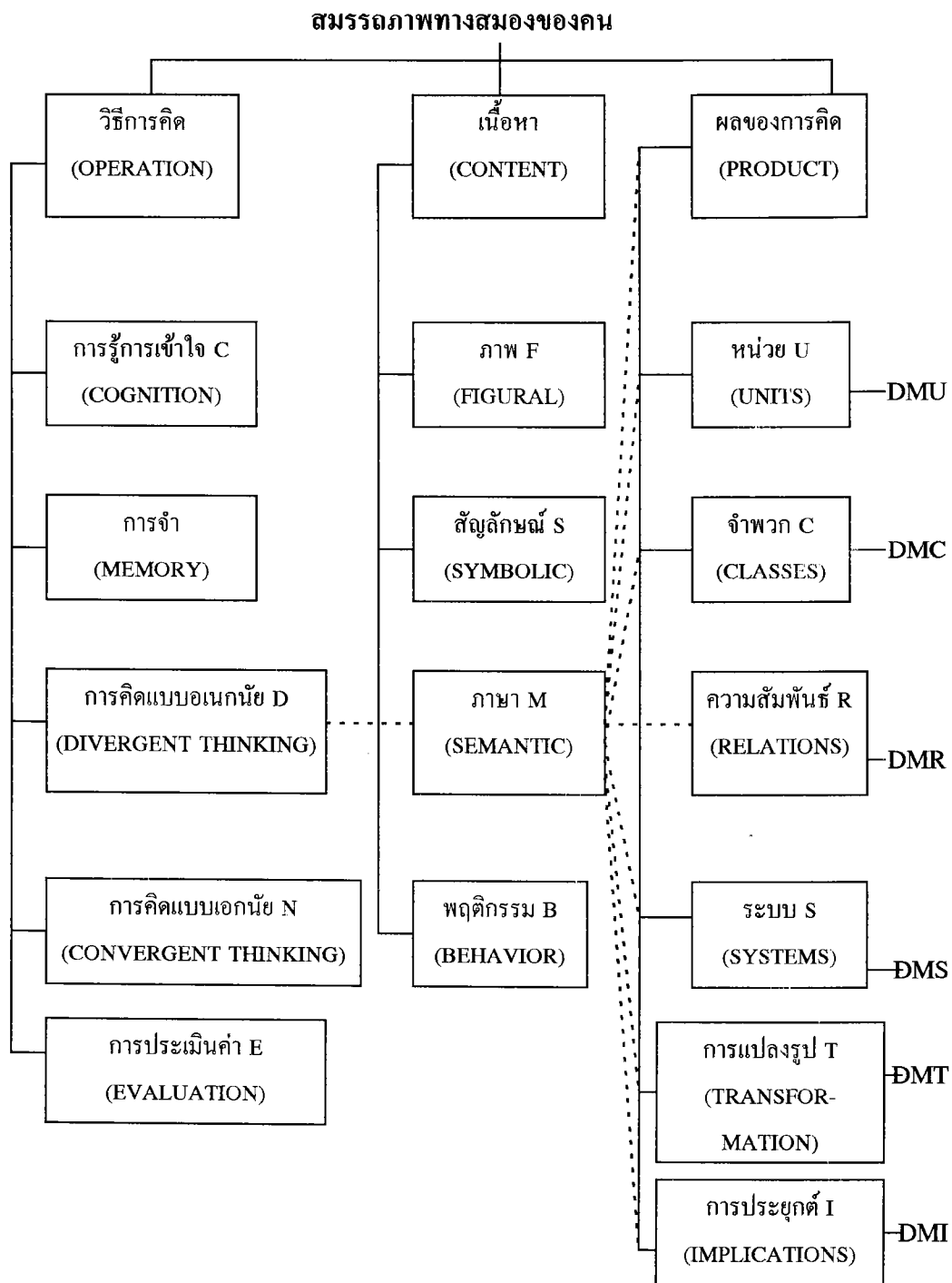
4. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบแบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

4.1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1.1 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเอกสารที่เกี่ยวข้องในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4.1.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามแนวทฤษฎีของกิลฟอร์ด (Guilford) โดยใช้หลักการในการสร้างดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงโครงสร้างทางสมองและที่มาของแบบทดสอบ
ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามแนวทฤษฎีของกิลฟอร์ด (Guilford)

4.1.3 สร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 6 ด้าน โดยได้ดัดแปลงจากผลงานการวิจัยของเพยาวี ทักษิณ (2523 : 78 - 86) แบบทดสอบดังกล่าวมีจำนวน 6 ฉบับ รายละเอียดในแต่ละฉบับมีดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบที่ให้เขียนชื่อสิ่งที่เป็นพวกเดียวกันกับสิ่งที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นการคิดแบบอนกนัยทางภาษาที่เป็นหน่วย (DMU) ดัดแปลงมาจากแบบทดสอบคำ (Word) จำนวน 4 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบที่ให้บอกประโยชน์ของสิ่งที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นการคิดแบบอนกนัยทางภาษาเป็นเนื้อหาให้คิดออกมาเป็นกลุ่มเป็นพวก (DMC) มีจำนวน 4 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบที่ให้เขียนคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นการคิดแบบอนกนัยทางภาษาในรูปของความสัมพันธ์ (DMR) มีจำนวน 5 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

ฉบับที่ 4 แบบทดสอบที่ให้แต่งประโยค โดยแต่ละคำในประโยคจะต้องใช้อักษรตัวแรก ตามที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นแบบอนกนัยทางภาษาในรูปของระบบ (DMS) มีจำนวน 4 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

ฉบับที่ 5 แบบทดสอบที่ให้บอกผลที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นการคิดแบบอนกนัยทางภาษาในด้านการแปลงรูป (DMT) มีจำนวน 4 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

ฉบับที่ 6 แบบทดสอบที่ให้บอกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาพที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นการคิดแบบอนกนัยทางภาษาในรูปของการประยุกต์ (DMI) มีจำนวน 4 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

4.1.4 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร และผู้เชี่ยวชาญตรวจและแก้ไขคำสั่งในด้านภาษาให้ถูกต้องชัดเจน ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

1. รศ.ดร.อารี พันธุ์ณี อาจารย์ประจำภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์จินตนา หมีทอง อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนปากเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
3. อาจารย์กณณีย์ เหม็งพานิช อาจารย์ 2 ระดับ 7 อาจารย์โรงเรียนวัดสุทธาราม คลองสาน กรุงเทพมหานคร

4.1.5 นำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาที่ผู้เชี่ยวชาญแก้ไขแล้ว มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนวัดลำด้อยตึง จำนวน 50 คน โรงเรียนสุเหร่าลำแขก 50 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของ กิลฟอร์ด (Guilford. 1968 : 142 - 144) และครอปเลย์ (Cropley. 1966 : 261 - 262) และนำ ผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 170 - 171) ได้ค่า ความเชื่อมั่นระหว่าง .59 - .81

4.2 แบบทดสอบการเขียนเรียงความแบบบรรยาย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.2.1 ศึกษารูปแบบภาพการ์ตูนจากเอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบแนวทางในการสร้างภาพการ์ตูนให้มีความเหมาะสม กับความสนใจของนักเรียน

4.2.2 นำภาพการ์ตูนที่สร้างขึ้นจำนวน 10 ภาพ ไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอคำแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

4.2.3 นำภาพการ์ตูนที่สร้างขึ้น จำนวน 10 ภาพ ไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนคลองสอง เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เลือกภาพการ์ตูนที่นักเรียนชอบมากที่สุด 1 ภาพ ได้แก่ ภาพแม่ไก่ป้อนอาหารให้ลูกนก

4.2.4 นำภาพการ์ตูนที่นักเรียนเลือกมากเป็นอันดับที่ 1 ไปใช้ในแบบทดสอบเขียนเรียงความแบบบรรยาย

4.2.5 นำแบบทดสอบเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาเพื่อตรวจและแก้ไขคำสั่งในด้านภาษาให้ถูกต้องชัดเจน

4.2.6 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแล้วมาปรับปรุง แล้วนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน เป็นนักเรียนโรงเรียนวัดลำด้อยตึง จำนวน 50 คน โรงเรียนสุเหร่าลำแขก จำนวน 50 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ .79

การตรวจและเกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 2 ชุด เป็นข้อสอบแบบอัตนัย โดยให้นักเรียนตอบให้ได้มากที่สุด ดังนั้นในการตรวจหากใช้ผู้ตรวจเพียงคนเดียวอาจทำให้ความคิดเห็นในการตัดสินคำตอบนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ความคิดไม่กว้างไกล ผู้วิจัยจึงจัดให้มีผู้ตรวจ 3 คน ประกอบด้วย

1. ผู้วิจัย
 2. ครูผู้สอนภาษาไทย ซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน
- ในการคิดคะแนนนั้นจะนำคะแนนของผู้ตรวจทุกคนมารวมกัน และคิดค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนของนักเรียนแต่ละคน

การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบทั้ง 2 ชุด แบ่งออกได้ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาถือเกณฑ์การพิจารณาคำตอบที่อยู่ในลักษณะที่เป็นการคิดออกนอกนัย (Divergent Thinking) ตามแนวคิดของกิลฟอร์ด (Guilford. 1968 : 142 - 144) และครอฟเลย์ (Cropley. 1966 : 261 - 262) ดังนี้

1. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) พิจารณาจากการนับจำนวนคำตอบที่ไม่ซ้ำกัน ให้คำตอบละ 1 คะแนน โดยไม่คำนึงว่าคำตอบเหล่านี้จะซ้ำกับคำตอบของคนอื่นหรือไม่ ถ้านักเรียนตอบได้ 5 คำตอบก็จะได้คะแนน 5 คะแนน ตอบได้ 10 คำตอบก็ได้ 10 คะแนน เป็นต้น
2. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) พิจารณาจากจำนวนกลุ่มหรือจำนวนทิศทางของคำตอบทั้งหมดที่ให้คะแนนความคิดคล่องแคล่วไปแล้วมาจัดกลุ่มหรือทิศทางใหม่แล้วนำคำตอบที่เป็นทิศทางเดียวกันหรือความหมายเดียวกันมารวมกันนับจำนวนกลุ่มแล้วให้คะแนนกลุ่มละ 1 คะแนน ในการพิจารณาจัดกลุ่มนั้นต้องจัดกลุ่มคำตอบของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงให้คะแนนตามเกณฑ์ดังกล่าว
3. ความคิดริเริ่ม (Originality) ให้คะแนนตามสัดส่วนของความถี่ของคำตอบซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีการของครอฟเลย์ (Cropley. 1966 : 261 - 262) คำตอบใดที่กลุ่มตัวอย่างตอบซ้ำกันมาก ๆ ก็ได้คะแนนน้อยหรือไม่ได้เลย ถ้าคำตอบยังซ้ำกับคนอื่นน้อยหรือไม่ซ้ำกับคนอื่นเลยจะได้คะแนนมากขึ้น เกณฑ์การให้คะแนนยึดหลักของครอฟเลย์ (Cropley) ซึ่งปรับให้เหมาะสมกับขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

คำตอบซ้ำกัน	4	คนขึ้นไป	ให้	0 คะแนน
คำตอบซ้ำกัน	3	คนขึ้นไป	ให้	1 คะแนน
คำตอบซ้ำกัน	2	คน	ให้	2 คะแนน
คำตอบซ้ำกัน	1	คน	ให้	3 คะแนน

คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหาได้จากผลบวกของคะแนนความคิด
คล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่ม ในการทำแบบทดสอบแต่ละฉบับ ผลรวมของ
คะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละคน

ชุดที่ 2 แบบทดสอบเรียงความแบบบรรยาย

การตรวจให้คะแนนถือเกณฑ์ของ เพียว์ ทักมิด (2523 : 41 - 42) ซึ่งมีรายละเอียด
ดังนี้

1. ผู้ตรวจทุกคนอ่านเรียงความแต่ละฉบับแล้วให้คะแนนที่ละด้าน คือ ด้านการ
แสดงออก การเชื่อมโยงความคิด การเสนอเรื่อง การใช้ภาษา และเนื้อหาสาระ จนครบทุกด้าน

2. การให้คะแนน ซึ่งได้ตรวจกันระหว่างผู้ตรวจทุกคนมีดังนี้

อัตราส่วนน้ำหนักความสำคัญ

การแสดงออกทางความคิด	5 ส่วน
การเชื่อมโยงความคิด	2 ส่วน
การเสนอเรื่อง	1 ส่วน
การใช้ภาษา	1 ส่วน
เนื้อหาสาระ	1 ส่วน

ในแต่ละส่วนแจกแจงรายละเอียด ดังนี้

2.1 การแสดงออกทางความคิด หมายถึง การเสนอแนวคิด จัดระเบียบความคิด
ซึ่งมีการอ้างเหตุผล การขยายความ และความชัดเจน เน้นความคิดสร้างสรรค์เป็นสำคัญ

2.2 การเชื่อมโยงความคิด หมายถึง การเชื่อมโยงความคิด ให้เป็นอันหนึ่ง
อันเดียวกัน และต่อเนื่องกันตลอดเรื่อง

2.3 การเสนอเรื่อง หมายถึง การมีคำนำ จัดลำดับขั้นตอน สรุป เสนอเรื่อง อย่าง
น่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องเป็นอย่างดี

2.4 การใช้ภาษา หมายถึง การใช้คำ สำนวนโวหาร การผูกประโยคที่กะทัดรัด
สละสลวย

2.5 เนื้อหาสาระ หมายถึง การเสนอความรู้ที่เป็นความจริงทั่ว ๆ ไปให้มีความ
เหมาะสมกับภาพ และชื่อเรื่อง ได้ใจความ และมีความยาวพอสมควร

3. การกำหนดคะแนนตามคุณภาพให้คะแนน 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนในการตรวจเรียงความ

เกณฑ์การพิจารณา อัตราส่วนของ ความสำคัญแต่ละด้าน	ดีมาก 5	ดี 4	พอใช้ 3	เกือบพอใช้ 2	ไม่ดี 1
1.การแสดงออกทางความคิด (5)					
2.การเชื่อมโยงความคิด (2)					
3.การเสนอเรื่อง (1)					
4.การใช้ภาษา (1)					
5.เนื้อหาสาระ (1)					
รวม					

4. การคิดคะแนน นำคะแนนที่ได้แต่ละเกณฑ์การพิจารณาคูณด้วยน้ำหนักความสำคัญ แล้วนำมารวมกันเป็นคะแนนเรียงความของนักเรียนจากผู้ตรวจ 1 คน จากนั้นนำคะแนนของผู้ตรวจทั้งหมดมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของนักเรียนแต่ละคน ตัวอย่างเช่น ผู้ตรวจคนหนึ่งให้คะแนนนักเรียนด้านการแสดงออกทางความคิด ให้เกณฑ์ 4 ซึ่งวิธีคิดคะแนนทำได้โดยนำคะแนนจากเกณฑ์การพิจารณาคูณด้วยน้ำหนักความสำคัญ ก็จะได้เท่ากับ $4 \times 5 = 20$ คะแนน นั่นก็คือนักเรียนคนนี้ได้คะแนนการแสดงออกทางความคิดเท่ากับ 20 คะแนน ส่วนคะแนนด้านอื่น ๆ ก็มีวิธีการคิดเช่นเดียวกัน จากนั้นนำคะแนนแต่ละด้านมารวมกันก็จะได้แบบการเขียนเรียงความของนักเรียน 1 คน

5. การสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

5.1 ศึกษาเทคนิคการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือหลักการวิจัยการศึกษาของ สายน และอังคณา สายน (2531 : 136 - 162) การวัดผลทางจิตวิทยา ของ บุญส่ง นิลแก้ว (2519 : 240)

5.2 การสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามหลักของ ลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 40 ข้อ โดยให้ข้อคำถามครอบคลุมพฤติกรรม 3 ด้าน คือ ความ

เอาใจใส่ต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 14 ข้อ การเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ และเต็มใจ จำนวน 13 ข้อ และความกระตือรือร้นในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 13 ข้อ

5.3 นำแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยพิจารณาความถูกต้องตลอดจนแก้ไขเพื่อความเหมาะสมและตัดสินใจว่าข้อความนั้น เป็นข้อความที่มีความหมายไปในทางบวกหรือทางลบ โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลของ บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2527 : 69) ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัดหรือไม่

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

จากนั้นนำแบบสอบถามวัดความสนใจที่ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ใช้

5.4 นำแบบสอบถามวัดความสนใจไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 100 คน ซึ่งไม่ใช่ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนโรงเรียนวัดลำด้อยดิ่ง จำนวน 50 คน โรงเรียนสุเหร่าลำแขก จำนวน 50 คน

5.5 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนดังนี้

ข้อความที่มีความหมายเชิงนิมิต (Positive) ถ้าคำตอบใดตรงกับ

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
-----------	-----	---	-------

มาก	ให้	4	คะแนน
-----	-----	---	-------

ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
---------	-----	---	-------

น้อย	ให้	2	คะแนน
------	-----	---	-------

น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
------------	-----	---	-------

ข้อความที่มีความหมายเชิงนิเสธ (Negative) ถ้าคำตอบใดตรงกับ

มากที่สุด	ให้	1	คะแนน
-----------	-----	---	-------

มาก	ให้	2	คะแนน
-----	-----	---	-------

ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
---------	-----	---	-------

น้อย	ให้	4	คะแนน
------	-----	---	-------

น้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน
------------	-----	---	-------

5.6 นำผลการตรวจให้คะแนนในข้อ 5.5 มาวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการของแจกแจงที (t-distribution) โดยแบ่งกลุ่มที่มีน้ำหนักคะแนนสูงออกมาเป็น 25% เป็นกลุ่มสูง และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำออกมา 25% เป็นกลุ่มต่ำ โดยเรียงคะแนนสูงสุดไปหาคะแนนต่ำสุด (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 185 - 186) จากการดำเนินการดังนี้

5.6.1 นำคำตอบของแต่ละกลุ่มมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ความแปรปรวนเป็นรายข้อ

5.6.2 นำค่าสถิติแต่ละข้อมาทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้ t-test

5.6.3 เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (ค่า t) ระหว่าง 3.80 - 8.29 ไว้จำนวน 20 ข้อ

6. นำแบบสอบถามความสนใจจำนวน 20 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคลองสอง จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และนำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความสนใจในการเขียน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ กระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ Randomized Control-Group Pretest Posttest Design มีลักษณะการทดลองดังนี้ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2531 : 216) แสดงไว้ดังนี้

ตาราง 3 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T ₁	X	T ₂
CR	T ₁	~X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

เมื่อ X แทน วิธีสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้นวัตกรรมหนังสือ

~X แทน วิธีสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้สื่อตามคู่มือครู

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

E แทน กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อหนังสือ

C แทน กลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู

2. การดำเนินการวิจัย กระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ดังมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

2.1 ก่อนการทดลอง ใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไปทดสอบกับนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.2 ทำการทดลอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้ง 2 กลุ่ม ระหว่างวันที่ 24 สิงหาคม 2541 ถึง 16 กันยายน 2541 ทำการสอนวันละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที สัปดาห์ละ 3 วัน เป็นเวลา 4 สัปดาห์ รวมเวลาที่ใช้ในการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ห้องละ 36 คาบ

ตาราง 4 ตารางเรียนในแต่ละสัปดาห์

วัน \ เวลา	เวลา	13.30-14.30	14.30-15.30
	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
อังคาร		กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
พุธ		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง ใช้การสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือ

กลุ่มควบคุม ใช้การสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู

ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้เนื้อหาการเรียนบทที่ 2 เคล็ดลับของแม่ และบทที่ 3 คนดีศรีรัตนโกสินทร์

ตาราง 5 ลำดับเวลาและเนื้อหาที่ใช้ในการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

วัน เดือน ปี	เรื่อง	จำนวนคาบ
24 ส.ค.41	1. การเขียนคำประกอบภาพ	3
25 ส.ค.41	2. การเขียนคำที่มีความหมายคล้ายกัน คำตรงข้าม และคำเปรียบเทียบ	3
26 ส.ค.41	3. การเขียนวลีจากภาพ	3
31 ส.ค.41	4. การเขียนประโยคจากภาพ	3
1 ก.ย.41	5. การเขียนประโยคจากตัวอักษร	3
2 ก.ย.41	6. การเขียนข้อความจากภาพ	3
7 ก.ย.41	7. การเขียนข้อความโดยใช้จินตนาการ	3
8 ก.ย.41	8. การเรียงลำดับเหตุการณ์จากภาพ	3
9 ก.ย.41	9. การเขียนเรื่องจากภาพ	3
14 ก.ย.41	10.การเขียนเรื่องจากความรู้สึกที่เห็น	3
15 ก.ย.41	11.การเขียนเรื่องจากจินตนาการจากภาพที่เห็น	3
16 ก.ย.41	12.การเขียนเรื่องจากจินตนาการจากภาพที่เห็น	3
		36 คาบ

2.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ และความสนใจในการเขียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการทดสอบเสร็จแล้ว จึงนำคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และค่าความแปรปรวน

คะแนนความแตกต่าง (Difference Scores)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2531 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนน คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และ

อังคณา สายยศ. 2531 : 63)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเที่ยงตรงของภาพกับจุดประสงค์ในการเรียนรู้โดยใช้ดัชนี

ความสอดคล้อง (IOC) คำนวณจากสูตร (บุญเชิด ภิญโญอันตพงษ์. 2527 : 69)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างภาพกับจุดประสงค์ในการเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 6 ด้าน

แบบทดสอบการเขียนเรียงความ และแบบทดสอบวัดความสนใจในการเขียนสร้างสรรค์ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ถ้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum Si^2}{S^2t} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

Si^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

St^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

$\sum Si^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

2.3 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
โดยใช้สูตร t-distribution (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t-test แบบ Independent ในรูป Difference Scores (Scott, 1967 :
264)

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{s_{MD_1 - MD_2}}$$

$$s_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{S_{D_1}^2}{n_1} + \frac{S_{D_2}^2}{n_2}}$$

$$เมื่อ \quad S_D^2 = \frac{\sum(D_1 - MD_1)^2 + \sum(D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
	S_D^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่าง การทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
	D_1	แทน	ผลต่างของคะแนนสอบก่อนเรียนและ หลังเรียนของกลุ่มทดลอง
	D_2	แทน	ผลต่างของคะแนนสอบก่อนเรียนและ หลังเรียนของกลุ่มควบคุม
	MD_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของทุกคนในกลุ่มทดลอง
	MD_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของทุกคนในกลุ่มควบคุม
S	$MD_1 - MD_2$	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างของค่าเฉลี่ย ระหว่าง MD_1 และ MD_2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลการทดลอง และการแปลความหมายผลของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง
$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง
MD	แทน	คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบหลังการทดลองกับก่อนการทดลอง
S		
MD ₁ - MD ₂	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างการทดสอบหลังการทดลอง กับก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อกับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบความสนใจด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อกับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อกับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู โดยนำผลต่างของคะแนนเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t-test for Independent group) ในรูปคะแนนความแตกต่าง (Difference Scores) ปรากฏผลในตารางดังนี้

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

ค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	X_1	X_2	MD	$S_{MD_1 - MD_2}$	t
กลุ่มทดลอง	30	98.67	158.13	59.47	1.78	2.98**
กลุ่มควบคุม	30	110.07	151.90	41.83		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01} (df = 58) = 2.67$

จากตาราง 5 ปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อ กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครูมีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

1.2 เปรียบเทียบความสนใจด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อ กับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู โดยนำผลต่างของคะแนนเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกับกันโดยใช้สถิติค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t - test for Independent group) ในรูปคะแนนความแตกต่าง (Difference Scores) ปรากฏผลในตารางดังนี้

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

ค่าสถิติ	N	X_1	X_2	MD	$S_{MD_1 - MD_2}$	t
กลุ่มตัวอย่าง						
กลุ่มทดลอง	30	81.17	91.77	10.60	0.50	-.50
กลุ่มควบคุม	30	74.43	86.00	11.57		

$$t_{.05} (df = 58) = \pm 2.00$$

จากตาราง 6 ปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อ กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู มีความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ต้องการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู ซึ่งมีลำดับขั้นตอนและผลการวิจัยโดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อกับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อกับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู
2. ความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ) เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียน 120 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ) เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ห้องเรียน ซึ่งจัดเด็กในลักษณะคละกันสุ่มมา 2 ห้องเรียน ได้ห้องเรียนละ 30 คน แล้วสุ่มอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นเนื้อหาจากหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาเล่ม 1 ในเรื่องต่อไปนี้

- เคล็ดลับของแม่
- คนดีศรีรัตนโกสินทร์

4. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

- 4.1 สื่อนวัตกรรมหนังสือกระดาษประกอบการสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
จำนวน 47 ภาพ
- 4.2 สื่อการสอนตามคู่มือครู ประกอบการสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำนวน 47 ภาพ
- 4.3 แผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 2 ประเภท คือ
 - 4.3.1 แผนการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อจำนวน 12 แผน
 - 4.3.2 แผนการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู จำนวน 12 แผน
- 4.4 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาจำนวน 2 ชุด ได้ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นมาแล้ว ซึ่งค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .59 ถึง .85
- 4.5 แบบสอบถามวัดความสนใจด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นข้อคำถามความสนใจเชิงนิมิต และนิเสธเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามหลักการของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 3.80 - 8.29 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .85

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสอนเองทั้งสองกลุ่ม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 เริ่มตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2541 ถึงวันที่ 16 กันยายน 2541 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 3 คาบ

คาบละ 20 นาที โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา และแบบสอบถามวัดความสนใจในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกัน

2. ดำเนินการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยกลุ่มทดลองใช้แผนการสอนซึ่งใช้สื่อ นวัตกรรมหนังสือกระดาษ ส่วนกลุ่มควบคุมใช้แผนการสอนซึ่งใช้สื่อตามคู่มือครู โดยสอนกลุ่มละ 36 คาบ คาบละ 20 นาที ในวันจันทร์ อังคาร พุธ (ดังตาราง 4)

3. ทำการทดสอบภายหลังการทดลอง (Posttest) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและแบบสอบถามวัดความสนใจ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับ Pretest

4. ตรวจสอบให้คะแนนความสามารถในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 2 ท่าน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนในการตรวจสอบชุดที่ 1 คือ พิจารณาจากความคิดคล่องแคล่ว ซึ่งได้จากการนับจำนวนคำตอบที่ไม่ซ้ำกัน ให้คำตอบละ 1 คะแนน ความคิดยืดหยุ่น ได้จากจำนวนกลุ่มหรือพวกเดียวกันของคำตอบ ให้กลุ่มละ 1 คะแนน ส่วนความคิดริเริ่ม ได้จากคำตอบที่ไม่ซ้ำกับคนอื่นตามอัตราส่วนของจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนข้อสอบชุดที่ 2 พิจารณาจากองค์ประกอบในการเขียนเรื่อง คือ การแสดงออกทางความคิด การเชื่อมโยงความคิด การเสนอเรื่อง การใช้ภาษา และเนื้อหาสาระ จากนั้นนำคะแนนของผู้ตรวจทุกคนมารวมกัน และคิดค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนของนักเรียนแต่ละคน

5. ตรวจสอบแบบสอบถามวัดความสนใจในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยให้เป็นลำดับคะแนน ได้แก่ มากที่สุด เท่ากับ 5, มาก เท่ากับ 4, ปานกลาง เท่ากับ 3, น้อย เท่ากับ 2 และน้อยที่สุด เท่ากับ 1

6. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน

2. เปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้

t-test แบบ Independent ในรูปแบบ Difference Scores

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อแก่นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อแก่นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู มีความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อ กับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครูซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 แสดงว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ดีกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรึงตา แผลมสุนทร (2537 : 58) ที่ได้ศึกษามาพบว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยการสอนด้วยวิธีปกติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ บุญอุรุพิชญ์ (2534 : 44) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนสำนวนไทยด้วยสื่อภาพหนังสือกระดาษมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยปทานุกรม จากผลงานการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า

1.1 ภาพนวัตกรรมหนังสือกระดาษมีส่วนในการสร้างบรรยากาศในการเรียนที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จนสามารถถ่ายทอดเรียบเรียงเป็นถ้อยคำได้ตรงกับความรูสึกนึกคิดอย่างเหมาะสม และมีจินตนาการที่กว้างไกลในแนวทางแปลกแตกต่างไปจาก

โอกาสให้นักเรียนเขียนเล่าประสบการณ์ การอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เป็นการจัดสภาพการเรียนการสอนที่ตื่นเต้นเร้าใจทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดลำดับเนื้อหาขั้นตอนการสอนจากง่ายไปหายาก จึงทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ดีขึ้นทั้งสองกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ ธอร์นไดค์ (กรณีการ์ พวงเกษม. 2535 : 37 ; อ้างอิงมาจาก Thorndike. 1961) เกี่ยวกับกฎแห่งผล (Law of Effect) คือ ผลแห่งปฏิริยาตอบสนองใดเป็นที่พอใจบุคคลย่อมกระทำการกิจกรรมนั้นซ้ำอีก แต่ผลของปฏิริยาใดไม่เป็นที่พอใจบุคคลจะหลีกเลี่ยงไม่กระทำการปฏิริยานั้นซ้ำอีก ดังนั้นผู้สอนควรใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และพยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อเป็นกำลังใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ต่อไป

จากผลงานการวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรนำนวัตกรรมหนังสือมาเป็นสื่อเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่ม และจินตนาการจนสามารถถ่ายทอดหรือแสดงความคิดเห็นออกมาเป็นถ้อยคำได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตรงตามจุดประสงค์ของตน นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนสนุกสนานเพลิดเพลินและเปลี่ยนทัศนคติในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนให้ดีขึ้นด้วย ดังที่ อัจฉรา ชิวพันธ์ (2535 : 3 - 6) ได้สรุปไว้ว่าสิ่งที่สำคัญมากในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์คือ ครูภาษาไทยควรพยายามจัดกิจกรรมเร้าใจใหม่ ๆ จัดบรรยากาศให้จูงใจ โดยเริ่มจากสิ่งใกล้ตัว ชั่วๆ ให้มีความคิดแตกฉาน และให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนเพื่อให้นักเรียนรักการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น

2. การเปรียบเทียบความสนใจด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาเปรียบเทียบความสนใจในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานในข้อที่ 2 ทั้งนี้แสดงว่าความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันอาจเป็นเพราะ

2.1 เรื่องที่นักเรียนได้เรียนรู้นี้ นักเรียนไม่เคยเรียนมาก่อนนักเรียนจึงมีความสนใจที่จะเรียนรู้อย่างมากพอ ๆ กัน แต่อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาถึงคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบวัดความสนใจแต่ละครั้งของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแล้วกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการทดลองก่อนเรียน และหลังเรียนเป็น 81.17, 91.77 กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนเป็น 74.43, 86.00 ตามลำดับจะเห็นว่าทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการสอนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนแสดงว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มต่างก็มีความสนใจในการเรียนเช่นเดียวกัน

ความเคยชิน ดังที่ ปราโมทย์ ชันติลาภพันธ์ (2530 : 20) ได้กล่าวไว้ว่าการที่จะฝึกให้นักเรียนเขียนสร้างสรรค์ได้คือนั้นจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเขียนเรื่องตามความสนใจไม่มีข้อกำหนดตายตัว ซึ่งอาจฝึกโดยใช้สิ่งเร้าประกอบการเรียน เช่น ภาพ รูปร่าง สี สันของวัตถุเข้ามาประกอบนั้นทำให้การเรียนมีความหมายแก่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้นดังนั้นครูควรแสวงหาวิธีและสิ่งเร้าที่แปลกใหม่ พร้อมทั้งจัดบรรยากาศในการเรียนอย่างเป็นกันเอง เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการคิดได้อย่างเสรีดังที่ สุจริต และสายใจ อินทรมพรรย์ (2523 : 220) ได้กล่าวถึงการใช้สื่อการสอนในการเรียนการสอนภาษาไทยไว้ว่า การใช้สื่อการสอนต่าง ๆ จะช่วยเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ ช่วยสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้สนุกสนานมีชีวิตชีวาไม่เบื่อหน่าย ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาต่าง ๆ ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือ นวัตกรรมหนังสือกระดาษที่ผู้วิจัยเลือกมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นับเป็นสื่อที่ยังไม่มีผู้ใดนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนมากนัก จากการสังเกตระหว่างการเรียนการสอนพบว่า นักเรียนมีความสนใจตื่นตัวที่ได้เรียนรู้ด้วยการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อ ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลองมีพัฒนาการทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น

1.2 ภาพนวัตกรรมหนังสือกระดาษ เป็นสื่อซึ่งมีลักษณะเป็นภาพการ์ตูนที่เคลื่อนไหวได้ มีสีสันสวยงาม ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความคิด จินตนาการ และกระตุ้นให้เกิดความคิดที่มีความเป็นรูปธรรมจนก่อให้เกิดจินตนาการได้มากกว่ารูปภาพปกติทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ (2532 : 70, อ้างอิงมาจาก ประภา ภูวน. 2515 : 3) ที่ได้กล่าวว่ารูปภาพสามารถช่วยเร้าให้เด็กเกิดการแสดงความคิดสร้างสรรค์โดยการพูด การเขียน หรืออาจเกิดความคิดในทางสร้างสรรค์โคลงกลอน หรือการแสดงละครสอดคล้องกับความคิดของ ทอเรนซ์ (Torrance. 1973 : 7 - 9) ที่ว่ารูปภาพช่วยให้ผู้คิดหาเหตุการณ์ หรือคำตอบซึ่งไม่ปรากฏในภาพแต่ต้องค้นหาด้วยการคิด การใช้เหตุผล การใช้จินตนาการ การผสมผสาน การเชื่อมโยง การคิดคะแนนของเด็กจากสิ่งที่รู้เดิมบวกกับสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ เป็นการกระตุ้นกระบวนการเรียนรู้ให้อยากรู้เพิ่มขึ้นเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ซึ่งจะพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ ซึ่งสังเกตจากความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนสูงกว่าที่เรียนด้วยสื่อตามคู่มือครู

1.3 การใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อในการฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีส่วนทำให้กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษเป็นสื่อกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อตามคู่มือครูมีคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้คงเนื่องมาจากนักเรียนทั้งสองกลุ่มต่างก็ได้รับการฝึกฝนทักษะการเขียนในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกด้วยนวัตกรรมหนังสือกระดาษกับนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้สื่อตามคู่มือครูต่างใช้แผนการสอนซึ่งมีกิจกรรมผสมผสานกันหลายรูปแบบทั้งการเล่น เกม การเปิด

2.2 อาจเนื่องมาจากการใช้รูปภาพในการสอนได้ตรงตามจุดประสงค์กับเนื้อหาที่สอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรืองลักษณ์ มหาวิจิณชัย (2517 : 44) ที่กล่าวว่าการเลือกใช้รูปภาพต้องมีคุณค่าและสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ของการสอน ซึ่งสามารถใช้ได้ทุกเวลาระหว่างทำการสอน เช่น นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล นอกจากนี้ จันทรเพ็ญ สุภาพผล (2535 : 47) กล่าวถึงการใช้ภาพที่ดีต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของขนาด สีสวยละเอียดให้เหมาะสมกับวัยของเด็กเหมาะสมกับเนื้อหา และจำนวนไม่มากเกินไป ซึ่งจะส่งผลต่อความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2.3 ลักษณะของภาพที่นำมาสอนมีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ เป็นภาพการ์ตูนทั้งสองกลุ่มเพียงแต่ภาพที่ใช้ในกลุ่มทดลองมีการเคลื่อนไหวของภาพเป็นบางส่วน ส่วนภาพที่ใช้กับกลุ่มควบคุมเป็นภาพทั่วไปไม่มีการเคลื่อนไหวจึงน่าจะส่งผลให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมักร จำรูญ (2522 : 76 : 80) ที่พบว่านักเรียนในทุกระดับชั้นชอบภาพล้อของจริง หรือภาพการ์ตูนมากกว่าภาพเลียนแบบของจริง หรือภาพเหมือน ดังนั้นภาพการ์ตูนจึงเป็นสื่อที่นักเรียนมีความสนใจมากที่สุดชนิดหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ นิชกานต์ คมคาย (2539 : 61) ที่พบว่าการใช้ภาพการ์ตูนประกอบเนื้อหา แล้วจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกมีความสนุกสนาน เพลิดเพลินกับการเรียนได้ เพราะภาพการ์ตูนเป็นสื่อการสอนที่แปลกใหม่ แล้วยังเป็นสื่อให้อารมณ์ขัน ให้ความประทับใจในภาพนั้นอย่างทันท่วงที ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ สุชาติ หล่อกลาง (2536 : 92) ที่กล่าวว่ารูปภาพการ์ตูนมีคุณค่าในการศึกษาอย่างไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้นเพราะการ์ตูนจะทำให้เด็กมีความกระตือรือร้น ไม่เบื่อหน่าย ข้อดีของการ์ตูนประการสำคัญคือ ความสามารถในการสร้างความสนใจ ดังนั้นภาพการ์ตูนที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นภาพการ์ตูนที่มีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของผู้เรียน จึงสามารถสร้างความสนใจในการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนได้ค่อนข้างมาก ซึ่งมีผลทำให้คะแนนของความสนใจในการเรียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

2.4 การจัดบรรยากาศในการเรียนการสอน ในขณะที่ดำเนินการทดลองผู้วิจัยได้สร้างบรรยากาศของความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใสให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น ให้เด็กมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ชมเชยให้กำลังใจและสนับสนุนให้เด็กตอบโดยไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าถูกหรือผิดแต่ประการใด ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 243) ที่กล่าวว่าการจัดสภาพห้องเรียนให้น่าสนใจ มีการตั้งคำถาม ชั่วๆ และท้าทายความสามารถของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้มากที่สุด ตลอดจนพยายามสร้างบรรยากาศให้มีสิ่งที่น่าสนใจจึงมีผลทำให้ความสนใจของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการศึกษาค้นคว้าในครั้งต่อ ๆ ไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 เนื่องจากผลการทดลองพบว่าการเรียนโดยใช้ภาพนวัตกรรมหนังสือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และยังส่งผลต่อความสนใจในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์อีกด้วย ผู้วิจัยเห็นว่าควรที่จะได้มีการเผยแพร่วิธีการสอนแบบนี้ และส่งเสริมให้แพร่หลายต่อไปในวงการศึกษาระดับโรงเรียน

1.2 ในการสร้างภาพนวัตกรรมหนังสือควรมีสีสันสวยงาม มีชีวิตชีวา และในแต่ละภาพควรมีการเคลื่อนไหวของภาพหลาย ๆ จุด

1.3 ในการนำภาพนวัตกรรมหนังสือไปใช้ในการสอน ครูผู้สอนควรที่จะศึกษาเทคนิคและขั้นตอนในการทำภาพนวัตกรรมหนังสือให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และควรคำนึงถึงความสนใจของนักเรียนแต่ละระดับชั้นด้วย และประการสำคัญที่สุดคือ การให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้นวัตกรรมหนังสือกับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครูในระดับชั้นต่าง ๆ

2.2 ควรศึกษาว่าภาพนวัตกรรมหนังสือลักษณะใดที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น

2.3 ควรมีการศึกษาลักษณะการเขียนในกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ในระดับประถมศึกษาโดยใช้ภาพนวัตกรรมหนังสือ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. จิตวิทยาการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : 2528.
- ✓ วรรณิการ์ พวงเกษม. การสอนเขียนแบบสร้างสรรค์ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ศูนย์การพิมพ์, 2527.
- _____. ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2535.
- ✓ กาญจนา เกียรติประวัติ. นวัตกรรมทางการศึกษา. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.
- กัญญา มั่งคั่ง. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรม
PANORAMA กับกิจกรรมตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ✓ ขวัญฟ้า รังสิยานนท์. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการฟัง
นิทานด้วยการเล่าโดยใช้หุ่นกับรูปภาพ. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.
- ✓ จรรยา เอี่ยมสะอาด. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับนักเรียนแบบ
ศูนย์การเรียนรู้และโดยวิธีบรรยาย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- จันทรา จันทรกระจ่าง. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการอ่านและความสนใจในการอ่าน
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้แบบฝึกอ่านอย่างมีระบบกับ
แบบฝึกอ่านความเรียง. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- จันทรเพ็ญ สุภาพล. การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทาน
ประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพ ควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรม
การช่วยเหลือ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
2535. อัดสำเนา.
- ✓ เจือ สตะเวทิน. "วิธีสอนเรียงความแบบพัฒนา," ประชากรศึกษา. 11 : 7-9 มิถุนายน 2514.
- _____. "การเขียนอย่างสร้างสรรค์," ใน ภาษาไทยจากฟ้าเมืองไทย. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์บรรณกิจ, 2522.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. เอกสารการสอนชุดสื่อการสอนระดับประถมศึกษา 1 หน่วยที่ 7.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.

_____. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

✓ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. “การสอนหลักภาษาไทย,” จุลสารภาษาไทย. เล่มที่ 5
โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ โรงเรียนสารพัดช่าง, 2521.

_____. เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่องปัญหาภาษาไทยในสังคมปัจจุบัน.

แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

ณิกานต์ คมคาย. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนแบบสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนเขียนแบบสร้างสรรค์โดยใช้สื่อภาพการ์ตูน
กับสื่อภาพเหมือน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2539. อัดสำเนา.

ครุณี สาริกาวิน. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เขียนโดยใช้ภาพการ์ตูนที่มีฉากประกอบ และภาพการ์ตูน
ที่ไม่มีฉากประกอบ โรงเรียนบ้านด่านซ้าย จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535. อัดสำเนา.

✓ ดวงเดือน วงสินธุ์. “การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์,” จันทร์เกษม. 211 (1-6) : พฤศจิกายน-
ธันวาคม, 2531.

ตรึงตา แผลมสมุทร. การใช้นวัตกรรมหนังสือเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิง
สร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 2
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2537. อัดสำเนา.

ทวี ก่อแก้ว และอบรม สันภิบาล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2517.

ทวิศักดิ์ นุ่มฤทธิ์. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจากการเล่านิทานที่มีรูปแบบ
ต่าง ๆ กันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

ธนพร สมบุญธนawat. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นเด็กเล็กที่มีเล่นกับ
เพื่อน ที่เล่นกับแม่ และที่เล่นเอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. การวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- บุญถิ่น อัตถากร. “ข้อคิดเห็นในการสอนภาษาไทย,” ใน คำปราศรัยและคำบรรยายของ นายบุญถิ่น อัตถากร. พ.ศ. 2502-2514 หน้า 292.
- บุญส่ง นิลแก้ว. การวัดผลทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา, 2519.
- บุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุวรรณ นาฏ. การใช้สื่อการสอน. กรุงเทพฯ : ฝ่ายตำรา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- บงกช ลิปปพันธ์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสนใจในการเรียนการอ่าน ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการแสดง บทบาทสมมติกับการทำกิจกรรมตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ประชุมพร ธนุทอง. การใช้การ์ตูนสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.
- ประชุมพร ศุภกรเจริญ. การสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- ประชุมพร สุวรรณตรา. การเขียนแบบสร้างสรรค์. ขอนแก่น : ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.
- ประดับ เรืองมาลัย. หลักการสอนและเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2519.
- ประเทิน มหาจันทร์. หลักการสอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2519.
- ประภาศรี สิงห์อำไพ. การเขียนแบบสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- ประสาธ อิศรปริดา. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กราฟฟิคอาร์ต, 2522.
- _____. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการฝึก. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์, 2532.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. การเขียนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

ปราโมทย์ ชันติลาภพันธ์. ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนด้านภาษาไทย และด้านคณิตศาสตร์กับสัมฤทธิ์ผลในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.

✓ ผลทาน ศรีณรงค์. การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ กับวิธีสอนแบบธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528. อัดสำเนา.

พเยาว์ หักยิม. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระกับครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

พรรณี ชูทัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

พรรณี ช. เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2528.

พิศมัย สิงห์แก้ว. การใช้เรื่องสั้นของ มนต์ จรรยาดี สอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

เพ็ญ เสียงจันทร์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการสอนเขียนเรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

เพ็ญศิริ ภักดีอุทธรณ์. การเปรียบเทียบการสอนเรียงความโดยใช้สิ่งเร้ากับการสอนเรียงความแบบปกติ ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อัดสำเนา.

ภาณุภูมิ รัตนโรจนากุล. เอกสารประกอบการสอนวิชา พละ 215 เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางพลศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.

มนัสสาวาท โพทะยะ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสนใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการสอนหลักการเรียนเพื่อรู้แจ้งกับการสอนตามคู่มือครู. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

- รัชณี ศรีไพวรรณ. “การสอนเรียงความ,” ประชากรศึกษา. 28 (6) : มกราคม 2520.
- _____. เอกสารประกอบการสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย) หน่วยที่ 15.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527.
- เริงลักษณ์ มหาวิจิณจยมนตรี. การใช้ภาพในการสอนคำศัพท์ภาษาไทยในโรงเรียนชนบท
ชั้นประถมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2517. อัดสำเนา.
- รจนา ชัยมีเขียว. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และ
การสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
บริษัทศึกษาพรจำกัด, 2531.
- วณิช บรรจง และคนอื่น ๆ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2516.
- วลัยรัตน์ อติแพทย์. คู่มือครูภาษาไทยรายวิชา 041 การเขียน 1. กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว, 2523.
- วรรณิ์ โสมประยูร. เอกสารประกอบการเรียนวิชาประถม 427 การเขียนแบบสร้างสรรค์.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. >
- _____. การสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2537.
- วาสนา ชาวหา. สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินต์ติ้งเฮาส์, 2533.
- วิชาการ, กรม. ความคิดสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2535.
- วิชาการ, กอง สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. รายงานการประเมิน
ความก้าวหน้าคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2532.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- _____. รายงานการประเมินความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1-6. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2537.
- ✓ วิไล ชินวงศ์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีรถไฟ นครราชสีมา ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกและไม่ใช้
แบบฝึก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.
ถ่ายเอกสาร.

- ศรีวรรณ ช้อยหิรัญ. การเปรียบเทียบผลการสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ด้วยชุดการสอนตามระบบการสอนของ GAGNÉ กับการสอนแบบบรรยายในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อุดมศึกษา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.
- สมเกียรติ รักมณี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เพลงร่วมสมัยกับภาพการ์ตูนประกอบการสอนวิชาภาษาไทย ท 042 โรงเรียนพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528. อุดมศึกษา.
- สมใจ บุญอุไรพิบูลย์. เอกสารประกอบคำบรรยายการใช้สื่อหนังสือกระดาษประกอบการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.
- _____. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสำนวนไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการใช้ภาพหนังสือกระดาษกับปทานุกรมเป็นสื่อการสอน. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534. อุดมศึกษา.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีการสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2528.
- สมบัติ มหารศ. การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระธรรมจันทร์โอสด, 2519.
- สมพร มั่นตะสูตร. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.
- สรราช ศรีสุข. เปรียบเทียบองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรม เกม นิทาน และปริศนาคำทายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาโท ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อุดมศึกษา.
- สมัคร จำรูญ. รูปแบบของภาพการ์ตูนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. ปริญญาโท ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อุดมศึกษา.
- สามารถ เนียมสุวรรณ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนจากการ์ตูนเคลื่อนไหวไปลงในวิทยานิพนธ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีการสรุปบทเรียนแตกต่างกัน 2 แบบ. ปริญญาโท ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อุดมศึกษา.

สุจิต เพียรชอบ. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาภาษาไทย 1 หน่วยที่ 12. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สุชาติ หล่อกลาง. การเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการฟัง-การพูดและความสนใจ

ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนตามแนว

ทฤษฎีธรรมชาติโดยใช้การกระตุ้นกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

สุโท เจริญสุข. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.

โสภา ธรรมรงวุทย์. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและความสนใจในวิชา

ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้หลักการเรียนรู้เพื่อรอบรู้

กับการสอนแบบปกติ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

อจจรา ชีวพันธ์. กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ชั้นประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2535.

อารี พันธุ์มี. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ ; เลิฟแอนด์ลิฟเพรส, 2534.

อารี รังสินันท์. ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์, 2527.

_____. รวมบทความการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

_____. ความคิดสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, 2532.

Anastasi, Anne. Psychological Testing. 5 th. ed ; New York : Macmillan Co, 1968.

Barey, Gerald C., Jr. "Teacher Open-Close Mindedness As A Predictor of Student

Creativity Progress," Dissertation Abstracts International. 34 : 7577 - A ; June,

1974.

Bell , C.A. "Stories Told by Six and Seven Year old Boys : Associations with

Intelligence and Creativity," Dissertation Abstracts International. 45(05) :

2752 - A; March, 1984.

Cropley, A.J. Creativity and Intelligence. The British Journal of Education Psychology.

36 : 259 - 267 ; November, 1966.

- Davis, Frederick B. Educational Surement and Their Interpretation. California : Wadsworth publishing Co, 1964.
- Dewey, John. Dictionary of Education. New York : Phildsophical Library, 1959.
- Furner, Beatrice A. Creative Writing through Creative Dramatics. The Journal of Elementary English. 50 : 3 ; 1973.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3 rd. ed, New Mc Graw-Hill Book Company Inc, 1973.
- Guilford. The Nature of Intelligence. New York : Mc Graw Hill Book Co, 1968
- _____. "Creative in J. C. Gowon G.D. Demoo and T.E. Paul (ed.)," Its Educational Implication. New York : Iden Wilevs Sons. Inc, 1973.
- Livezey, Marlen Julia. "The Physiological and Emotional Effects of Writing About Personal Trauma : A Comparison of Two Methods of Writing (Freewriting, Creative Writing Drawing)," Dissertation Abstracts International. 56 (06) : 2176 - Dec, 1995.
- Mayer, Diane-Jean. The Effects of Graphic Organizers on the Creative Writing of Third Grade Students. New Jersey : 1995.
- O' Hare, F. Sentence Combining : Improving Student Writing Formal Grammar Instruction. Urbana : National Council of Teacher of English, 1973.
- Powell, Marvin. The Psychology of Adolescence. New York : The Bobbs Merril Company, 1963.
- Scott, William A. and Michael Wertheimer. Introduction to Psychological Research. 4 th ed. New York : John Wiley and Sons Inc., 1967.
- St. Romain, Madeleine Duvic. "A Study of Differences in Creative Writing of children under Varying Stimuli," Dissertation Abstracts International. 1975.
- Torrance. Encouraging Creativity in the classroom. WMO Brown Company Publish, 1973.
- Webber, W. Alexander. "Teacher Behavior and Pupil Creativity," Dissertation Abstracts International. 29 : 159 ; 1968.
- Williamson, J. R. Wimleish. "A Study of Three Motivational Techniques for Creative Writing," Dissertation Abstracts International. 33 : 3490 ; January, 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ Alpha
- ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ t-test และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 8 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

แบบทดสอบ	จำนวนข้อ	เวลา - นาที	ค่าความเชื่อมั่น
ชุดที่ 1			
ฉบับที่ 1	4	10	.70
ฉบับที่ 2	4	10	.60
ฉบับที่ 3	5	10	.71
ฉบับที่ 4	4	10	.68
ฉบับที่ 5	4	10	.81
ชุดที่ 2			
แบบทดสอบการเขียน			
เรียงความ	1	30	.79

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
จำนวน 40 ข้อ โดยการแจกแจงแบบที (t-distribution)

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	2.589	21	1.473
2	2.467	22	2.198
3	1.968	23*	5.323
4*	4.620	24*	5.538
5*	3.804	25*	6.718
6	2.640	26	-0.361
7	0.631	27	3.639
8	1.979	28*	8.000
9*	4.854	29*	4.577
10	2.736	30	2.745
11*	5.374	31	1.790
12*	5.295	32	1.543
13	1.306	33*	5.343
14*	4.719	34	3.060
15*	5.044	35*	4.850
16*	4.004	36*	4.423
17	2.551	37	0.558
18	0.464	38	1.705
19*	5.842	39*	5.196
20*	4.573	40*	8.290

* ข้อที่เลือกไว้ใช้จริง

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์
โดยใช้สูตร ∞ - Coefficient

$$\begin{aligned}
 \infty &= \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum Si^2}{S^2 t} \right] \\
 &= \frac{20}{20-1} \left[1 - \frac{22.279}{118.006} \right] \\
 &= \frac{20}{19} [1 - 0.188] \\
 &= \frac{20}{19} [0.811] \\
 &= 0.853
 \end{aligned}$$

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ฉบับนี้
มีค่าเท่ากับ 0.85

ตาราง 10 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม

นักเรียน คนที่	คะแนนของกลุ่มทดลอง		ผลต่าง คะแนน	นักเรียน คนที่	คะแนนของกลุ่มควบคุม		ผลต่าง คะแนน
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง			ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	
1	84	127	43	1	122	149	27
2	85	125	40	2	120	133	13
3	81	145	64	3	96	117	22
4	72	142	70	4	136	163	27
5	67	141	74	5	98	123	25
6	79	155	76	6	110	153	43
7	99	157	58	7	88	119	31
8	118	143	25	8	122	165	43
9	112	143	31	9	122	180	58
10	86	195	109	10	141	217	76
11	113	163	50	11	112	139	27
12	96	191	95	12	111	161	50
13	66	115	49	13	77	161	84
14	105	172	67	14	80	163	83
15	79	131	52	15	100	115	15

ตาราง 10 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนของกลุ่มทดลอง		ผลต่าง คะแนน	นักเรียน คนที่	คะแนนของกลุ่มควบคุม		ผลต่าง คะแนน
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง			ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	
16	112	145	33	16	87	129	42
17	104	156	52	17	103	173	70
18	90	162	72	18	168	272	104
19	97	155	58	19	105	127	22
20	111	148	37	20	78	121	43
21	137	239	102	21	121	166	45
22	118	182	64	22	115	133	18
23	82	145	63	23	98	142	44
24	132	206	74	24	136	166	30
25	83	158	74	25	80	108	28
26	129	139	10	26	131	144	31
27	122	198	76	27	92	144	52
28	99	164	65	28	115	130	15
29	98	142	44	29	138	174	36
30	104	160	56	30	101	170	69
รวม	2,960	4,744	1,784		3,302	4,557	1,255
เฉลี่ย	98.67	158.13	59.47		110.07	151.90	41.83

การคำนวณเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม

$$S_D^2 = \frac{\sum (D_1 - MD_1)^2 + \sum (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$= \frac{14011.47 + 16370.17}{30 + 30 - 2}$$

$$= \frac{30381.64}{58}$$

$$= 523.82$$

$$S_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{S_{D_1}^2}{n_1} + \frac{S_{D_2}^2}{n_2}}$$

$$= \sqrt{\frac{523.82}{30} + \frac{523.82}{30}}$$

$$= \sqrt{17.46 + 17.46}$$

$$= 5.91$$

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\mathbf{MD}_1 - \mathbf{MD}_2}{\frac{\mathbf{S}}{\mathbf{MD}_1 - \mathbf{MD}_2}} \\
 &= \frac{59.47 - 41.83}{5.91} \\
 &= \frac{17.64}{5.91} \\
 &= 2.984
 \end{aligned}$$

ตาราง 11 เปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม

นักเรียน คนที่	คะแนนของกลุ่มทดลอง		ผลต่าง คะแนน	นักเรียน คนที่	คะแนนของกลุ่มควบคุม		ผลต่าง คะแนน
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง			ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	
1	87	89	2	1	70	81	11
2	64	78	14	2	70	88	18
3	74	99	25	3	45	74	29
4	81	97	16	4	87	85	2
5	93	96	3	5	84	86	2
6	86	34	8	6	65	79	14
7	88	98	10	7	69	82	13
8	88	93	5	8	58	64	8
9	68	80	12	9	80	95	15
10	90	99	9	10	64	87	23
11	87	96	9	11	74	88	14
12	87	95	8	12	74	74	0
13	66	90	24	13	60	76	16
14	85	89	4	14	69	87	18
15	71	86	15	15	72	78	6

ตาราง 11 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนของกลุ่มทดลอง		ผลต่าง คะแนน	นักเรียน คนที่	คะแนนของกลุ่มควบคุม		ผลต่าง คะแนน
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง			ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	
16	76	86	10	16	64	85	21
17	81	99	18	17	85	93	8
18	75	95	20	18	81	88	7
19	87	80	7	19	83	99	16
20	83	96	13	20	68	95	27
21	90	96	6	21	76	88	12
22	86	98	9	22	88	94	6
23	67	90	23	23	78	88	10
24	90	96	6	24	74	86	12
25	74	81	7	25	78	87	9
26	88	95	7	26	92	92	0
27	88	91	3	27	86	94	8
28	76	93	17	28	81	83	2
29	79	86	7	29	77	93	16
30	77	92	15	30	83	91	8
รวม	2,435	2,753	318		2,233	2,580	347
เฉลี่ย	81.17	91.77	10.60		74.43	86.00	11.57

การคำนวณเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม

$$S_D^2 = \frac{\Sigma(D_1 - MD_1)^2 + \Sigma(D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$= \frac{1489.20 + 1707.37}{30 + 30 - 2}$$

$$= \frac{3196.57}{58}$$

$$= 55.11$$

$$S_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{S_{D_1}^2}{n_1} + \frac{S_{D_2}^2}{n_2}}$$

$$= \sqrt{\frac{55.11}{30} + \frac{55.11}{30}}$$

$$= \sqrt{1.84 + 1.84}$$

$$= 1.92$$

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\mathbf{MD}_1 - \mathbf{MD}_2}{\frac{S}{\sqrt{\mathbf{MD}_1 - \mathbf{MD}_2}}} \\
 &= \frac{10.60 - 11.57}{1.92} \\
 &= \frac{-0.97}{1.92} \\
 &= -0.505
 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ข.

- แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ชุดที่ 1 และชุดที่ 2
- แบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

ชุดที่ 1

ฉบับที่ 1 บอกสิ่งที่เป็นพวกเดียวกัน

ชื่อ..... นามสกุล.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4..... โรงเรียน.....

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้ 4 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที
2. ในแต่ละข้อให้นักเรียนเขียนชื่อสิ่งที่เป็นพวกเดียวกันกับสิ่งที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด
ตัวอย่าง จงบอกชื่อสิ่งที่ให้แสงสว่างมาให้มากที่สุด
คำตอบ หลอดไฟ ไฟฉาย พระอาทิตย์ หิ่งห้อย กองไฟ พระจันทร์
3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดยังนึกคำตอบไม่ได้ให้ทำข้ออื่นที่นึกได้ก่อน
4. จงจำไว้ว่าพยายามนึกหาคำตอบให้ได้มากที่สุด และนึกคำตอบที่แปลกใหม่จึงจะดี
5. ส่งแบบทดสอบทันที เมื่อหมดเวลาในการทำแบบทดสอบ

1. จงเขียนชื่อของที่ใช้ดื่ม เขียนให้ได้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

2. จงเขียนชื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาหารมา เขียนให้ได้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

3. จงเขียนชื่อสิ่งที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เขียนให้ได้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

4. จงเขียนชื่อสิ่งที่มีลักษณะเป็นเส้นยาว ๆ เขียนให้ได้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

ฉบับที่ 2 บอกประโยชน์ของสิ่งของ

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....โรงเรียน.....

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที
2. ในแต่ละข้อให้นักเรียนคิดค้นแปลงสิ่งที่กำหนดให้แล้วนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด
 ตัวอย่าง จงเขียนประโยชน์ของไม้บรรทัด เขียนให้ได้มากที่สุด
 คำตอบ ใช้วัดความยาว ใช้ตัด ใช้เกาหลัง ใช้ขีดเส้นได้
3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดยังไม่สามารถตอบไม่ได้ให้ทำข้ออื่นที่นึกได้ก่อน
4. จงจำไว้ว่าพยายามนึกหาคำตอบให้ได้มากที่สุด และนึกคำตอบที่แปลกใหม่จึงจะดี
5. ส่งแบบทดสอบทันทีเมื่อหมดเวลาในการทำแบบทดสอบ

1. จงเขียนประโยชน์ของดอกไม้ แล้วเขียนให้ได้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

2. จงเขียนประโยชน์ของขวดน้ำพลาสติกที่ใช้แล้ว เขียนให้ได้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

3. จงเขียนประโยชน์ของกล้วย เขียนให้ได้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

4. จงเขียนประโยชน์ขององุ่น เขียนให้ได้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

ฉบับที่ 3 คำที่มีความหมายตรงกันข้าม

ชื่อ.....

นามสกุล.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....

โรงเรียน.....

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 5 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที
2. ในแต่ละข้อให้นักเรียนเขียนคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้มาให้มากที่สุด
ตัวอย่าง คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า “เบา”
คำตอบ คือ แรง นึก
3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ข้อใดยังนึกคำตอบไม่ได้ให้ทำข้ออื่นที่นึกได้ก่อน
4. ส่งแบบทดสอบทันที เมื่อหมดเวลาในการทำแบบทดสอบ

1. คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับ “ร้อน” คือ
2. คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับ “สะอาด” คือ
3. คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับ “เล็ก” คือ
4. คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับ “อ่อน” คือ
5. คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับ “ขยัน” คือ

ฉบับที่ 4 แต่งประโยคจากอักษรที่กำหนดให้

ชื่อ..... นามสกุล.....
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ โรงเรียน.....

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที
2. ในแต่ละข้อให้นักเรียนแต่งประโยคโดยแต่ละคำในประโยคจะต้องใช้อักษรตัวแรกตามที่กำหนดให้ ให้แต่งประโยคให้ได้มากที่สุด โดยแต่ละประโยคต้องไม่มีคำซ้ำกัน

ตัวอย่าง	น	ห	น	ก
คำตอบ	นักเรียน	ห้อง	นั้น	เก่ง
	น้อง	หา	น้ำ	กิน
	นาง	หทัย	นั่ง	กลาง
3. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบทุกข้อ ข้อใดยังคิดไม่ได้ให้นักเรียนข้ามไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อเวลาเหลือจึงกลับมาทำในข้อที่ยังไม่ได้ทำ และพยายามแต่งประโยคแต่ละข้อให้ได้มากที่สุด
4. ส่งแบบทดสอบทันที เมื่อหมดเวลาในการทำแบบทดสอบ

1. อ ท ม น

.....

.....

.....

.....

2. ม บ ก น

.....

.....

.....

.....

3. จ ช ม น

.....

.....

.....

.....

4. ฎ ฏ ฐ ถ

.....

.....

.....

.....

ฉบับที่ 5 บอกผลที่จะเกิดจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้

ชื่อ.....

นามสกุล.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียน.....

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที
2. ในแต่ละข้อให้นักเรียนบอกผลที่จะเกิดจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด
ตัวอย่าง อะอะไรจะเกิดขึ้นถ้าคนสามารถบินได้เหมือนนก
คำตอบ ไม่ต้องสร้างถนน ไม่ต้องมีรถยนต์ รถไม่ติด ขายน้ำมันได้น้อยลง
3. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบทุกข้อ ถ้าข้อใดยังไม่ได้อ่านให้ทำข้ออื่นที่นึกได้ก่อน
4. ส่งแบบทดสอบทันที เมื่อหมดเวลาในการทำแบบทดสอบ

1. อะอะไรจะเกิดขึ้นถ้าคนบินได้

.....

.....

.....

2. อะอะไรจะเกิดขึ้นถ้าโลกนี้ไม่มีต้นไม้ใหญ่

.....

.....

.....

3. อะอะไรจะเกิดขึ้นถ้าน้ำมันหมดโลก

.....

.....

.....

4. อะอะไรจะเกิดขึ้นถ้าโลกนี้ไม่มีฤดูฝน

.....

.....

.....

ฉบับที่ 6 บอกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาพ

ชื่อ.....

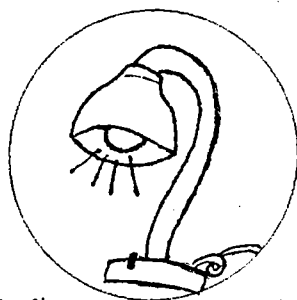
นามสกุล.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียน.....

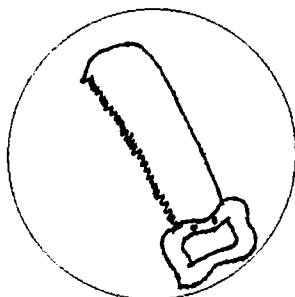
คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที
 2. ในแต่ละข้อให้นักเรียนบอกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาพที่กำหนดให้ ให้ได้คำตอบมากที่สุด
- ตัวอย่าง

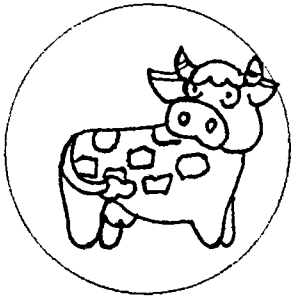
- คำตอบ
1. ช่างไฟฟ้า
 2. ช่างเขียนแบบ
 3. ครู
 4. หมอ
 5. โรงงานทำหลอดไฟ
3. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบทุกข้อให้เร็วและได้คำตอบมากที่สุด

1.

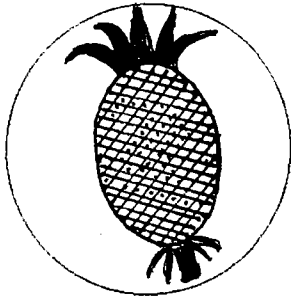
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

2.

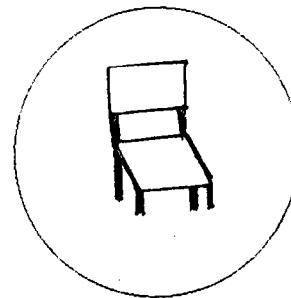
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

3.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

4.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

ชุดที่ 2

แบบทดสอบการเขียนเรียงความ

၁၅၀.....

นามสกุล.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียน.....

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้ กำหนดภาพให้ 1 ภาพ
2. ให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพที่กำหนดให้ โดยเขียนในรูปแบบของการเขียนเรียงความซึ่งถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ จินตนาการของนักเรียนเอง โดยให้เนื้อความสอดคล้องกับภาพที่กำหนดพร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องให้มีความยาวประมาณ 10 บรรทัด ภายในเวลา 30 นาที
3. ส่งแบบทดสอบทันที เมื่อหมดเวลา

[illegible]

แบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ชื่อ นามสกุล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 20 ข้อ
2. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยจะมีข้อความให้นักเรียนได้พิจารณาว่า นักเรียนชอบทำหรือคิดที่จะทำตามกิจกรรมที่กำหนดในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด
3. ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ โดยกาเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
4. ในแต่ละข้อให้ตอบเพียง 1 คำตอบเท่านั้น ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบให้ขีดเส้นคร่อมเครื่องหมายเดิมเสียก่อนจึงเลือกคำตอบใหม่ตามที่ต้องการ

ตัวอย่าง

ระดับความสนใจ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข้อความ					
o การเขียนเป็นทักษะที่มีประโยชน์		X			

แบบทดสอบวัดความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ข้อ	ระดับความสนใจ ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนคิดว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่มีประโยชน์					
2	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับการเขียน					
3	ชอบแข่งขันแต่งประโยคจากการดูภาพ					
4	ชอบเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเขียนของโรงเรียน					
5	ชอบแข่งขันในด้านการคิดคำให้ได้หลากหลาย					
6	กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนอยากเรียนเขียนสัปดาห์ละหลายครั้ง					
7	การเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ช่วยให้นักเรียนเขียนเรื่องได้ดีขึ้น					
8	การที่ต้องคิดหลาย ๆ รูปแบบทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน					
9	การได้ฝึกเขียนอย่างเสรีบ่อย ๆ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนวิชาอื่นได้ดีด้วย					
10	การเรียนเขียนสร้างสรรค์ช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในการเขียนมากขึ้น					

ข้อ	ระดับความสนใจ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ข้อความ					
11	นักเรียนชอบทำการบ้านเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์					
12	การเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย					
13	การเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนสนุกสนาน					
14	นักเรียนคิดจะทำคะแนนการเขียนเรื่องตามจินตนาการให้ดีขึ้นกว่าเดิม					
15	นักเรียนอยากให้ครูจัดประกวดการเขียนเรื่องขึ้นในโรงเรียน					
16	การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นวิชาที่ช่วยให้นักเรียนมีอิสระทางความคิดได้เต็มที่					
17	นักเรียนชอบเล่น และคุยในขณะที่ครูกำลังสอน					
18	นักเรียนไม่ชอบเขียนเรื่องตามจินตนาการเลย					
19	การเขียนเรื่องจากภาพช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์					
20	การเขียนสร้างสรรค์เป็นวิชาที่ยังเรียนก็น่าสนใจ					

ภาคผนวก ก.

- แผนการสอนกลุ่มทดลอง
- แผนการสอนกลุ่มควบคุม
- ภาพนวัตกรรมหน้ากระดาษ

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 1 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 1 บทที่ 2 เคล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

การเขียนคำประกอบภาพได้ถูก ต้องรู้ความหมายของคำเพื่อจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการแต่งประโยค

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนคำที่แสดงความหมายให้เหมาะสมกับภาพที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถเขียนคำที่แสดงอาการจากภาพที่กำหนดให้ได้
3. นักเรียนสามารถบอกประเภทของสิ่งที่กำหนดให้ได้
4. นักเรียนสามารถนำคำกริยามาแต่งเป็นประโยคได้

เนื้อหา

1. การเขียนคำประกอบภาพ
2. การแต่งประโยค
3. เนื้อเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำภาพนวัตกรรมหนังสือกระดาษให้นักเรียนดู จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันอธิบาย
กิริยาอาการของภาพนั้นให้ได้มากที่สุดแล้วเขียนลงในกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้
 - ภาพเด็กผู้หญิงกำลังนั่งรับประทานอาหาร
 - ภาพผึ้งกำลังบินออกจากรัง
 - ภาพเด็กผู้ชายกำลังเปิดก๊อกน้ำ
 - ภาพไก่โก่งคอขันในตอนเช้า

2. ให้นักเรียนเลือกภาพที่นักเรียนชอบมากที่สุด แล้วเขียนคำที่เหมาะสมกับภาพนั้น ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับคำที่เหมาะสมกับภาพทีละภาพ

3. ครูนำภาพที่มีสิ่งของอยู่มากมายหลายประเภทให้นักเรียนดู แล้วให้ช่วยกันแยกประเภทของคำเช่น ปากกา สมุด เรียกว่า แอ่งเห็ด ข้าวต้ม ไข่เจียว เรียกว่า ให้นักเรียนแยกประเภทสิ่งของในภาพนั้นแล้วเขียนลงในกระดาษคำตอบ ใครเขียนเสร็จก่อนให้ชูมือขึ้น ครูให้นักเรียนเขียนเสร็จก่อนออกมาอ่านให้เพื่อนฟัง แล้วช่วยกันบอกเหตุผลในการแบ่งประเภทสิ่งของเหล่านั้นว่าถูกต้องหรือไม่

4. ให้นักเรียนฝึกแต่งประโยคจากการได้ดูภาพในกิจกรรมข้อที่ 1 ให้ได้ประโยคมากที่สุดภายในเวลาที่จำกัด

สื่อการสอน

1. ภาพนวัตกรรมหนังสือกระดาษ
 - ภาพเด็กกำลังนั่งรับประทานอาหาร
 - ภาพผึ้งกำลังบินออกจากรัง
 - ภาพเด็กชายกำลังเปิดก๊อกน้ำ
 - ภาพไก่โก่งคอขันในตอนเช้า
 - ภาพหม้อ, ทัพพี, จวัก, ปากกา, สมุด, แอ่งเห็ด, ข้าวต้ม, ไข่เจียว
2. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

- สังเกตจากการตอบคำถาม
- การเข้าร่วมกิจกรรม
- ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 2 เวลา 8 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 2 บทที่ 2 เกล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

การรู้จักคำที่มีความหมายคล้ายกัน คำตรงข้ามและคำเปรียบเทียบจะทำให้สามารถนำไปใช้ในการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนคำที่แสดงความหมายคล้ายกับคำที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถเขียนคำตรงข้ามกับคำที่กำหนดให้
3. นักเรียนสามารถคิดหาคำเปรียบเทียบที่เหมาะสมกับภาพที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนคำที่มีความหมายคล้ายกัน คำตรงข้ามและคำเปรียบเทียบ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูเล่านิทานประกอบภาพนวัตกรรมกระดาษ เรื่อง กระต่ายน้อย ดังนี้

พรานแจ้เป็นพรานที่มีความสามารถคนหนึ่ง ทุกวันเขาจะเข้าไปในป่าตั้งแต่เช้ามืด และกลับบ้านในตอนเย็น นางเขมรรยาของเขาเป็นผู้หญิงที่โมโหร้ายถ้าวันใดพรานแจ้ล่าสัตว์มาได้ น้อย นางก็จะดุด่าทุบตีเขาหากวันใดเขาล่าสัตว์มาได้มากเกินไป นางก็จะบ่นว่าเขาอีกเช่นกัน เพราะทำให้นางต้องมีภาระมากขึ้นในการถนอมเนื้อสัตว์

วันหนึ่งพรานแจ้เข้าไปในป่าเช่นเดิมเขาได้พบกระต่ายตัวหนึ่งซึ่งอ้วนและมีขนสีขาว ปุกปุยเขาวิ่งตามจับกระต่ายตัวนั้นไปจนถึงรูของมัน เขาเห็นมันมุดหายลงไปในรูจึงเอามือลงไป ล้วงแต่เขาก็ไม่พบอะไรเลยเพราะรูนั้นลึกมาก เขาจึงก้มลงไปอีกเพื่อที่จะล้วงไปให้ลึกกว่าเดิม ทำให้เขาพลัดตกลงในรูของกระต่ายนั้น เขาพบว่าในรูนั้นเป็นห้องโถงใหญ่มีโต๊ะอาหารที่ใหญ่มาก ของใช้ทุกอย่างในห้องแลดูสวยงามและมีราคาแต่ห้องนั้นสกปรกมากจนทำให้ของ

ทุกอย่างไม่น่าดู เขาไม่พบเจ้ากระต่ายสีขาวเลยจึงตัดสินใจกระโดดขึ้นมาจากรูนั้นซึ่งเป็นเวลาเย็นมากแล้ว เขาจึงเดินทางกลับบ้านเมื่อมาถึงบ้านนางแซ่มโหมมากที่เขาเล่าสัตัวไม่ได้เลย พรานแฉับเล่าให้นางฟังว่า

ให้นักเรียนช่วยกันคิดคำพูดที่พรานแฉับเล่าให้นางแซ่มฟังถึงสิ่งที่เขาได้พบเห็นมาโดยให้นักเรียนใช้คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า อ้วน ปุกปุย ใหญ่ สวยงาม มีราคา สกปรก ไม่น่าดู

2. ครูให้นักเรียนดูภาพ 5 ภาพ จากแผนการสอนที่ 1 (ภาพเด็กนั่งรับประทานอาหาร ภาพผึ้งบินออกจากรัง ภาพเด็กผู้ชายเปิดก๊อกน้ำ ภาพไก่ขันในตอนเช้า ภาพที่มีสิ่งของอยู่มากมาย) จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันคิดหาคำที่มีความหมายตรงกันข้ามจากภาพ เช่น จืด-เค็ม, สว่าง-มืด, เปิด-ปิด, เป็นต้น แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดหาคำตรงกันข้ามให้ได้มากที่สุดแล้วเขียนลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้ พร้อมกับทำแบบฝึกหัดหน้า 16

3. ให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม เล่นเกม “จับได้ไล่ทัน” กลุ่มแรกเป็นผู้เริ่มต้นคำถาม กลุ่มหลังต้องหาคำเปรียบเทียบกับมาเดิมให้สัมพันธ์กันสอดคล้องได้ใจความถูกต้อง ถ้าตอบถูกต้องจะได้ 1 คะแนน เมื่อครบ 5 คำ สลับให้อีกกลุ่มหนึ่งเป็นผู้เริ่มต้นบ้าง

กลุ่มแรก	ขาวเหมือน
กลุ่มหลัง	ขาวเหมือนสำลี
กลุ่มแรก	อ้วนเหมือน
กลุ่มหลัง	อ้วนเหมือนหมู

ให้นักเรียนออกมาแข่งขันจำนวนเปรียบเทียบบนกระดานให้เพื่อน ๆ เป็นผู้พิจารณาให้คะแนน

4. ครูนำภาพลิง หิน ดันตาล เสือ เต่า มาให้นักเรียนดูแล้วช่วยกันคิดหาคำมาเปรียบเทียบกับภาพที่กำหนดให้ได้มากที่สุด

สื่อการสอน

1. ภาพนวัตกรรมหนังสือกระดาน
 - ภาพนายพรานพบกระต่าย, ภาพนายพรานพบสมบัติ, ภาพเมียนายพรานอารมณ์เสีย
2. ภาพจากแผนการสอนที่ 1
3. ภาพลิง, หิน, ดันตาล, เสือ, เต่า
4. เกม จับได้ไล่ทัน
5. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. สังเกตการร่วมกิจกรรม
3. ตรวจสอบผลงานการเขียนคำ

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 3 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 3 บทที่ 2 เกล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

กลุ่มคำหรือวลีคือคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาเรียงกันอย่างมีระเบียบมีความหมายเป็น
 เรื่องเดียวกันแต่ใจความยังไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถบอกได้ว่าใครทำอะไรจึงใช้เป็นส่วนหนึ่งของ
 ประโยคเท่านั้น

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของกลุ่มคำและประโยคได้
2. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนกลุ่มคำได้
3. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนประโยคได้
4. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องโดยใช้กลุ่มคำและประโยคได้ถูกต้อง

เนื้อหา

การเขียนกลุ่มคำและประโยค

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนเล่นเกมกระชับโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ให้ตัวแทนออกมาอ่าน
 บัตรคำสั่งจนเข้าใจแล้วนำกลับไปกระชับสมาชิก ในกลุ่มที่นั่งใกล้ที่สุดและกระชับกันไป
 จนครบทุกคน ให้คนสุดท้ายของแต่ละกลุ่มออกมาเขียนข้อความที่ได้ยินบนกระดาน ครูเฉลย
 คำตอบเขียนบนกระดาน

- 1.1 ข้าวเหนียวน้ำกะทิทุเรียน
- 1.2 มันทอดจะมันทอด
- 1.3 แดงวิ่งออกกำลังทุกเช้า
- 1.4 หมี่แพนด้ากินใบไผ่

2. ให้นักเรียนอ่านข้อความพิจารณาลักษณะของข้อความแล้วดำเนินการอภิปรายดังนี้
 - 2.1 ข้อความใดที่อ่านแล้วได้ใจความสมบูรณ์ (ข้อ 1.3, 1.4)
 - 2.2 เพราะเหตุใดในข้อ 1.3, 1.4 จึงได้ใจความสมบูรณ์ (มีการแสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่าใครทำอะไร)
 - 2.3 ลักษณะข้อความ 1.3, 1.4 จัดเป็นข้อความลักษณะใด (ประโยค)
 - 2.4 ข้อความใดยังไม่ได้ใจความสมบูรณ์ (ข้อ 1.1, 1.2)
 - 2.5 เพราะเหตุยังไม่ได้ใจความสมบูรณ์ (มีแต่ประธาน คือใคร แต่ไม่มีกริยา คือการกระทำให้เห็นชัดเจน)
 - 2.6 ข้อความที่ไม่สมบูรณ์ เราเรียกว่า (กลุ่มคำ)
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงลักษณะของกลุ่มคำและประโยค
4. ให้นักเรียนดูภาพตลาดสดแล้วให้นักเรียนออกมาแข่งขันเขียนกลุ่มคำและประโยคบนกระดานโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับฉลากว่าจะเขียนกลุ่มคำหรือประโยคเมื่อตกลงกันได้แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเขียนที่ละคนจนครบทุกคน ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องถ้าข้อความใดไม่ถูกต้องให้บอกสาเหตุที่ผิดและช่วยกันแก้ไขให้ถูกต้องครูคอยช่วยเหลือแนะนำแก้ไข
5. ให้นักเรียนจับคู่และนำกลุ่มคำและประโยคมาแต่งเรื่องให้ได้ใจความชัดเจนภายในเวลาประมาณ 20 นาที แล้วให้นักเรียนออกมาอ่านเรื่องที่ช่วยกันแต่งตั้งขึ้นให้เพื่อนฟัง
6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของกลุ่มคำและประโยค

สื่อการสอน

1. ภาพนวัตกรรมหนังสือกระดาษ
 - ภาพตลาดสด
2. บัตรคำเล่นเกมกระซิบ 4 บัตร

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจสอบผลงานการเขียน

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 4 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 4 บทที่ 2 เคล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

ประโยคเป็นถ้อยคำซึ่งแสดงความคิดเห็นเรื่องราวที่สมบูรณ์ประกอบด้วย ส่วนขยาย มาขยายประโยคนั้นเพื่อให้ได้ใจความชัดเจนยิ่งขึ้น

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะประโยคที่มีส่วนขยายได้
2. นักเรียนเขียนประโยคที่มีส่วนขยายได้
3. นักเรียนสามารถแต่งประโยคโดยใช้ภาพที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนประโยค

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูแจกสิ่งของให้นักเรียนคนละ 1 ชิ้น ให้นักเรียนสังเกตพร้อมจดบันทึกลงใน กระดาษตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 บอกชื่อสิ่งของที่สังเกต (ดินสอ ปากกา ไม้บรรทัด เป็นต้น)

ขั้นที่ 2 บอกลักษณะสิ่งของ (ดินสอสีเขียว ปากกาสีน้ำเงิน เป็นต้น)

ขั้นที่ 3 ให้นำชื่อและลักษณะของสิ่งของนั้นมาแต่งประโยค เช่น ดินสอสีเขียว วางอยู่บนโต๊ะ ฉันมีปากกาสีน้ำเงิน เป็นต้น)

2. ให้นักเรียนแต่ละคนอ่านประโยคที่นักเรียนเขียนแล้ว ครูเขียนประโยควิบบน กระดาน (อาจเลือกประโยคที่ได้ใจความสมบูรณ์เขียนเป็นตัวอย่าง) ให้นักเรียนอ่านทีละประโยค แล้วสนทนาลักษณะของประโยคเช่น ฉันมีปากกาสีน้ำเงิน ข้อความนี้เป็นประโยคหรือไม่ เพราะเหตุใด (เป็นประโยคเพราะฉันทำหน้าที่เป็น ประธาน มี ทำหน้าที่เป็น กริยา ปากกา ทำหน้าที่เป็น กรรม ส่วน สีน้ำเงิน ทำหน้าที่ขยายกรรมให้ใจความชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นประโยค

นี้จึงเรียกว่าประโยคที่มีส่วนขยายให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาประโยคอื่น ๆ ด้วย

3. ให้นักเรียนดูรายละเอียดเรื่องประโยคในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย หน้า 42 - 45 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย

4. ครูแสดงตารางการกระจายประโยคให้นักเรียนช่วยกันแต่งประโยคแล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกมาเขียนประโยคแล้วกระจายประโยคให้ถูกต้อง

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง		
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	กรรม	ขยายกรรม

5. ให้นักเรียนแต่งประโยคโดยครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับอาชีพ หมอ ทหาร ชาวนา แล้วตั้งคำถามว่าบุคคลในภาพเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร

6. ครูให้นักเรียนเลือกภาพที่นักเรียนชอบมากที่สุดแล้วเขียนประโยคอธิบายภาพให้ได้มากที่สุด เขียนลงในกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้

สื่อการสอน

1. สิ่งของเท่ากับจำนวนนักเรียน (มีลักษณะและสีสันแตกต่างกัน)
2. ตารางการกระจายประโยค
3. ภาพนวัตกรรมหนังสือกระดาษ
 - ภาพหมอตระเวนไป
 - ภาพชาวนาเกี่ยวข้าว
 - ภาพทหารยิงปืน

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. สังเกตจากพฤติกรรมการเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม
3. ตรวจสอบผลงานการแต่งประโยค

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 5 เวลา 8 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 5 บทที่ 2 เคล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

ประโยคเป็นถ้อยคำซึ่งแสดงความคิดหรือเรื่องราวที่สมบูรณ์ ดังนั้นการศึกษาเรื่องประโยคจึงเป็นพื้นฐานที่จะทำให้นักเรียนเขียนและพูดได้อย่างสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนประโยคจากตัวอักษรที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การเขียนประโยคจากตัวอักษร

การอ่านเสริมบทเรียนเรื่อง “ปู่เล่าให้ฟัง”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนเล่นเกม “ปริศนาทำทาง” โดยขออาสาสมัคร 1 คน ออกมาอ่านบัตรคำสั่งและแสดงท่าทางตามบัตรคำสั่งให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาเขียนทำทางที่เพื่อนแสดง เช่น

กนแสดง	ข้อความที่เขียน
-แสดงท่าหัวเราะ	ปิติหัวเราะ
-แสดงท่าเกาศีรษะ	สุพจน์เกาศีรษะ
-แสดงท่าร้องเพลง	ปริมร้องเพลง

2. ให้นักเรียนสังเกตประโยคที่เพื่อนเขียนเป็นประโยคที่สมบูรณ์หรือไม่ให้นักเรียนคิดประโยคมาคนละ 1 ประโยค อ่านให้เพื่อนฟัง

3. ให้นักเรียนดูภาพเค้กรคน้ำดันไม้แล้วลองให้นักเรียนตั้งคำถามจากภาพ ว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร จากนั้นครูอธิบายเกี่ยวกับการย่อคำในประโยค เช่น สุดา รคน้ำดันไม้ ในตอนเช้า ย่อคำว่า สุดา เป็น ส รคน้ำดันไม้ อักษร ส จะเป็นอักษรที่นักเรียนจะนำมาสร้างประโยคขึ้นใหม่ เช่น สุวิทย์รคน้ำดันไม้ สวयरคน้ำดันไม้ เป็นต้น

4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนส่งตัวแทนมาแต่งประโยคจากนั้นให้คนต่อไปนำอาพยัญชนะต้นของคำ แต่ละคำในประโยคเดิมมาสร้างเป็นประโยคใหม่ แต่ละประโยคต้องไม่มีคำซ้ำกัน กลุ่มใดแต่งได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ

5. ครูให้นักเรียนดูภาพ 3 ภาพ (รถไฟแล่นผ่านทุ่งนา แม่ทำกับข้าวในครัว เด็กกำลังกินข้าวแล้วให้นักเรียนเขียนคำให้ตรงกับภาพที่กำหนดให้หลังจากนั้นให้นักเรียนช่วยกันนำคำเหล่านั้นมาแต่งเป็นประโยคให้ตรงกับภาพ เขียนลงในกระดาษคำตอบแล้วออกมารายงานหน้าชั้นครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงลักษณะของการเขียนประโยค

6. ให้นักเรียนอ่านเสริมบทเรียนหน้าที่ 48 - 49 เรื่องปู่เล่าให้ฟัง จากนั้นช่วยกันสรุปใจความสำคัญ

สื่อการสอน

1. เกมปริศนาทำทาง
2. ภาพนวัตกรรมหนังสือกระดาษ
 - ภาพเด็กรดน้ำต้นไม้
 - ภาพรถไฟแล่นผ่านทุ่งนา
 - ภาพแม่ทำกับข้าวในครัว
 - ภาพเด็กกำลังกินข้าว
3. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตจากพฤติกรรมการเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม
2. ตรวจผลงานจากกระดาษคำตอบ

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 6 เวลา 8 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 6 บทที่ 2 เคล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

การตีความหมายจากสิ่งต่าง ๆ ออกมาเป็นหลายแนวความคิดจะช่วยให้เกิดความคิดแปลกใหม่ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นได้

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องได้ชัดเจนถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้
3. นักเรียนสามารถเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนข้อความจากภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ทบทวนเนื้อเรื่องเดิมของบทเรียนเรื่อง เคล็ดลับของแม่
2. ให้นักเรียนดูภาพพ่อแม่ช่วยกันทำงานตามหน้าที่ แล้วร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาพโดยครูเขียนแผนภาพโครงเรื่องบนกระดานให้นักเรียนศึกษาโดยครูอธิบายเพิ่มเติม

		แผนภาพโครงเรื่อง
ใคร	:	ตัวละคร (พ่อ แม่ ลูก)
ที่ไหน	:	สถานที่ (ในบ้าน ในครัว ในสวน)
ใครทำอะไร	:	มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง
		เหตุการณ์ที่ 1 (แม่ทำกับข้าว)
		เหตุการณ์ที่ 2 (พ่อปลุกต้นไม้ในสวน)
		เหตุการณ์ที่ 3 (ลูกช่วยพ่อรดน้ำต้นไม้, ลูกช่วยแม่ทำกับข้าว)

- ความรู้ที่ได้จากภาพ : เกี่ยวกับเรื่องอะไร (การช่วยกันทำงาน)
 ผลของเหตุการณ์ : ผลเป็นอย่างไร (ทุกคนช่วยกันทำงานอย่างมีความสุข)
 ข้อคิดจากภาพ : สรุปข้อคิด

ให้นักเรียนฝึกคิดตามแผนภาพโครงเรื่องแล้วให้เขียนลงในกระดาษให้แต่ละคน
 ออกมารายงานผลงานของตนเองให้เพื่อน ๆ ฟัง

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากภาพ “ถ้าสมาชิกในครอบครัวต่างรู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันครอบครัวย่อมเป็นสุข”

4. ครูให้นักเรียนดูภาพ คนกำลังขึ้นรถเมล์ แล้วตั้งคำถามตามลำดับแผนภาพโครงเรื่อง
 ในข้อที่ 1 และฝึกให้นักเรียนตอบคำถามได้หลายแนวเป็นเหตุเป็นผลจากการดูภาพ เช่น เหตุใด
 นักเรียนจึงต้องเข้าแถวในการขึ้นรถเมล์ นักเรียนอาจจะให้เหตุผลต่าง ๆ ต่อจากนั้นครูและนักเรียน
 ช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากภาพ

5. ให้นักเรียนดูภาพ เด็กคุยกันขณะรับประทานอาหาร ภาพครูกำลังสอนหนังสือ
 แล้วให้นักเรียนเขียนข้อความจากภาพที่กำหนดลงในกระดาษคำตอบ

สื่อการสอน

1. ภาพนวัตกรรมหนังสือกระดาษ
 - ภาพพ่อ แม่ กำลังช่วยกันทำงาน
 - ภาพคนกำลังขึ้นรถเมล์
 - ภาพเด็กคุยขณะรับประทานอาหาร
 - ภาพครูกำลังสอนหนังสือ
2. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมสนทนาของนักเรียน
2. สังเกตจากความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม
3. ตรวจสอบการเขียนข้อความจากแผนภาพโครงเรื่อง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 7 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 7 บทที่ 2 เคสลับของแม่

สาระสำคัญ

การนำคำที่มีตัวการันต์มาฝึกเขียนเป็นข้อความจะช่วยให้เกิดความคิดจินตนาการได้อย่างหลากหลาย

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่มีตัวการันต์ได้
2. นักเรียนสามารถเขียนจินตนาการจากภาพที่กำหนดได้
3. นักเรียนสามารถเขียนประโยชน์ของสิ่งของที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

1. คำที่มีตัวการันต์
2. การเขียนข้อความ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนแข่งขันเขียนคำยากโดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย ส่งตัวแทนออกมาเขียนทีละคนตามคำที่ครูบอก ซึ่งคำที่ครูบอกจะเป็นคำที่มีตัวการันต์ เช่น สัปดาห์ บริสุทธิ มนุษย์ สร้างสรรค์ สงกรานต์ เอกลักษณ์ พระสงฆ์
2. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจให้คะแนนโดยคำที่เขียนถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ฝ่ายไหนได้คะแนนมากเป็นฝ่ายชนะ
3. ให้นักเรียนอ่านสะกดคำที่เพื่อนเขียนถูกบนกระดานพร้อมกันและให้พิจารณาว่าคำทั้งหมดบนกระดานมีลักษณะอะไรที่เหมือนกัน (คำที่มีตัวการันต์)
4. ครูอธิบายถึงลักษณะของคำที่มีตัวการันต์
5. ครูนำภาพที่ชื่อของภาพมีตัวการันต์มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนเขียนคำศัพท์จากภาพ (ดวงอาทิตย์ รอยนต์ ไทรทัศน์ พระสงฆ์ ไคโนเสาร์) ให้ทุกคนช่วยกันคิดจินตนาการ

ว่าจะเกิดอะไรขึ้นถ้าไม่มีสิ่งเหล่านี้ ลงในกระดาษคำตอบให้ได้มากที่สุดภายในเวลา 10 นาที

6. ให้นักเรียนเลือกภาพคำศัพท์จากข้อที่ 5 มาจำนวน 3 ภาพ มาเขียนประโยชน์ของสิ่งของเหล่านั้นลงในกระดาษคำตอบ

สื่อการสอน

1. ภาพนวัตกรรมหนังสือกระดาษ
 - ภาพดวงอาทิตย์ขึ้นจากขอบฟ้า
 - ภาพรถยนต์เล่นบนถนน
 - ภาพคนนั่งดูโทรทัศน์
 - ภาพพระสงฆ์บิณฑบาต
 - ภาพไดโนเสาร์
2. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตความถูกต้องในการอ่านและการเขียนคำ
3. ตรวจสอบผลงานการเขียนข้อความ

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 8 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 8 บทที่ 3 คนดีศรีรัตนโกสินทร์

สาระสำคัญ

การนำอักษรควบกล้ำมาลำดับเนื้อเรื่องตามเหตุการณ์ผู้ลำดับเหตุการณ์ต้องมีความรู้และความเข้าใจในความหมายของคำนั้นอย่างชัดเจนจึงจะสามารถเขียนเรื่องได้ถูกต้องและเหมาะสมกับภาพ

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องโดยใช้อักษรควบกล้ำได้
2. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่เป็นอักษรควบกล้ำได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ได้

เนื้อหา

1. อักษรควบกล้ำ
2. การเรียงลำดับเหตุการณ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนเล่นเกม “แข่งขันเล่าเรื่อง” โดยใช้ภาพที่ครูกำหนดให้ 3 ภาพ (ภาพพ่อแม่ ลูกอยู่ในกระท่อม, ภาพเด็ก 2 คนจับปลา, ภาพแมวขโมยปลาอย่าง) ต่อจากนั้นแบ่งผู้เล่นเป็น 2 ฝ่าย ให้ตัวแทนแต่ละฝ่ายออกมาจับฉลากว่าใครจะเป็นผู้เล่นก่อน แล้วให้ฝ่ายที่เริ่มก่อนส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องจากภาพ 1 ประโยค ซึ่งประโยคที่เล่าจะต้องมีอักษรควบกล้ำอย่างน้อย 1 คำรวมอยู่ด้วย ทันทีที่ฝ่ายแรกพูดจบ ฝ่ายตรงข้ามจะต้องรีบขึ้นและต่อเรื่องราวให้สัมพันธ์กับภาพ ซึ่งถ้าฝ่ายใดที่ไม่ได้ (ซ้ำ 3 วินาที) ต้องสละสิทธิ์ให้ฝ่ายตรงข้ามต่อเรื่องได้อีก ฝ่ายใดที่ต่อจะได้ 1 คะแนน ฝ่ายใดได้คะแนนมากเป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที
2. ครูนำภาพในข้อ 1 มาให้นักเรียนดูอีกครั้งแล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าเหตุการณ์ใดควรเกิดขึ้นเป็นลำดับก่อนหลัง พร้อมทั้งให้นักเรียนอธิบายเหตุผลประกอบ จากนั้นครูเฉลยคำตอบและอธิบายเหตุผล

3. ครูนำคำที่มีอักษรควบกล้ำเขียนบนกระดาษ ให้นักเรียนฝึกอ่านพร้อมทั้งครูอธิบายลักษณะของอักษรควบกล้ำเพิ่มเติม

4. ครูนำภาพมาอีก 3 ภาพ (ผู้ชายใช้ขวานโค่นต้นไม้, โรงงานปล่อยควันพิษ, ปลาตายอยู่ในน้ำ) ให้นักเรียนดูภาพแล้วให้เขียนลำดับเหตุการณ์จากภาพโดยใช้อักษรควบกล้ำให้ได้มากที่สุดลงในกระดาษคำตอบใช้เวลา 15 นาที แล้วให้ออกมาเล่าเรื่องที่เขียนหน้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. เกมแข่งขันเล่าเรื่อง
2. ภาพนวัตกรรมการ์นั้กระดาษ
 - ภาพพ่อ แม่ ลูกอยู่ในกระท่อม
 - ภาพเด็ก 2 คนจับปลา
 - ภาพแมวขโมยปลาอย่าง
 - ภาพผู้ชายใช้ขวาน โค่นต้นไม้
 - ภาพโรงงานปล่อยควันพิษ
 - ภาพปลาตายในน้ำ
3. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตการเล่าเรื่อง
2. สังเกตการอ่านและการเขียนอักษรควบกล้ำ
3. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่องตามลำดับเหตุการณ์

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 9 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 9 บทที่ 3 คนดีศรีรัตนโกสินทร์

สาระสำคัญ

การเรียนรู้เขียนสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนมีจินตนาการสามารถวิเคราะห์ วิเคราะห์ผสมผสานแนวคิดของตนเองเข้ากับเหตุการณ์ได้ดี

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถอธิบายและวิเคราะห์ข้อคิดจากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถเขียนแผนภาพโครงเรื่องและลำดับเหตุการณ์ได้
3. นักเรียนสามารถเขียนสร้างสรรค์จากภาพได้

เนื้อหา

1. เนื้อเรื่อง
2. การเขียนเรื่องจากภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องคนดีศรีรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่หน้า 50 - 58 แล้วช่วยกันสรุปใจความสำคัญของเรื่อง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันอธิบายข้อคิดที่ได้จากเรื่องเป็นข้อ ๆ บนกระดาน
3. ครูนำแถบประโยคแนวคิดของเรื่อง “คนดีมีความรู้ความสามารถมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบในการทำงานจะช่วยให้สังคมและประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง” เขียนในกระเป๋าค้น แล้วให้นักเรียนอ่านพร้อม ๆ กัน
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายในแนวคิดดังกล่าว หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดโครงเรื่องใหม่
5. ให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในสังคม เช่น หมอ ทหาร ช่างนา ครู แม่ค้า แล้วให้นักเรียนคิดหาคำบรรยายเรื่องตามภาพโดยเขียนเป็นแผนภาพ โครงเรื่อง ตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

ใคร	:	กำหนดตัวละคร
ที่ไหน	:	กำหนดสถานที่
เรื่อง	:	กำหนดเหตุการณ์
ผลของเหตุการณ์	:	กำหนดผลและข้อสรุป

6. ให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพข้างต้นลงในกระดาษคำตอบเป็นเรื่องเดียวกันและให้สรุปข้อคิดจากการเขียนเรื่องด้วย พร้อมทั้งให้ตั้งชื่อเรื่องที่เขียนด้วย

สื่อการสอน

1. ภาพนวัตกรรมหนังกระดาษ

- ภาพหมอตราชคนไข
- ภาพทหารยิงปืน
- ภาพชานาเกี่ยวข้าว
- ภาพครูกำลังสอนหนังสือ
- ภาพแม่ค้าขายของ

2. แถบประโยค “คนดีมีความรู้ความสามารถมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบในการทำงานจะช่วยให้สังคมและประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง

3. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตการอธิบายข้อคิดจากเรื่อง
2. สังเกตการลำดับเหตุการณ์และการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
3. ตรวจสอบผลงานการเขียน

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 10 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 10 บทที่ 3 คนดีศรีรัตนโกสินทร์

สาระสำคัญ

การนำคำที่ประวิสรรชนีย์และคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์มาเขียนเป็นเรื่องราวตามความรู้สึกที่เห็นเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของคำที่ประวิสรรชนีย์ได้
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ได้
3. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่ประวิสรรชนีย์ได้
4. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ได้
5. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องราวจากภาพได้

เนื้อหา

1. คำที่ประวิสรรชนีย์ และคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์
2. การเขียนเรื่องราวจากภาพตามความรู้สึกที่เห็น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูให้นักเรียนออกมาทีละ 2 คน แล้วเล่นเกมใบ้คำโดยคนหนึ่งเป็นผู้อธิบายความหมายของปริศนา อีกคนหนึ่งเป็นผู้ทาย ถ้าถูกครูเฉลยด้วยการให้ดูภาพคำปริศนาเป็นคำที่ประวิสรรชนีย์ การติดภาพบนกระดาน แยกแต่ละประเภทไว้คนละด้าน เช่น

ขโมย	สะพาน
	กระโดด
ทหาร	กระทิง

2. นักเรียนอ่านสะกดคำในข้อ 1 พร้อมกันและสังเกตคำเหล่านั้น ซึ่งแต่ละคำมีอะไรที่คล้ายคลึงกันและต่างกัน

3. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบถึงลักษณะของคำที่ประวิสรรชนีย์และคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์

4. แบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย เพื่อแข่งขันเขียนคำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์ตามคำสั่งของครูทีละคน ครั้งละ 1 นาที ครูให้คะแนนตามคำที่นักเรียนเขียนคำละ 1 คะแนน ฝ่ายใดได้คะแนนมากเป็นฝ่ายชนะ

1. ชื่อผลไม้ที่ประวิสรรชนีย์ 2 ชื่อ
2. ชื่อจังหวัดที่ประวิสรรชนีย์ 2 จังหวัด
3. ชื่อขนมที่ประวิสรรชนีย์ 2 ชนิด
4. ชื่ออาหารที่ประวิสรรชนีย์ 2 ชื่อ
5. ชื่อประเทศที่ไม่ประวิสรรชนีย์ 2 ประเทศ
6. ชื่ออาหารที่ไม่ประวิสรรชนีย์ 2 ชนิด
7. ชื่อคนที่ไม่ประวิสรรชนีย์ 2 ชื่อ
8. ชื่อสถานที่ที่ไม่ประวิสรรชนีย์ 2 แห่ง

5. ให้นักเรียนดูภาพ ขโมยปิ่นเข้าบ้าน คนโยนขยะไม่ลงถัง แล้วให้นักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกนึกคิดของตนเองเกี่ยวกับภาพลงในกระดาษคำตอบโดยให้ใช้คำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์ให้ได้มากที่สุด พร้อมทั้งรายงานหน้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับคำที่ประวิสรรชนีย์ และ ไม่ประวิสรรชนีย์
2. ภาพนวัตกรรมหนังกระดาษ
 - ภาพขโมยปิ่นเข้าบ้าน
 - ภาพทหารยิงปิ่น
 - ภาพเด็กกระโดดบนสะพาน
 - ภาพผู้หญิงสอยกระทง
 - ภาพเด็กโยนขยะไม่ลงถัง
3. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม
2. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่อง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 11 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 11 บทที่ 3 คนดีศรีรัตนโกสินทร์

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องราวจากจินตนาการโดยใช้คำที่สะกดด้วยมาตราแม่เกย แม่เกอว แม่กด และ แม่กน เป็นการเขียนที่อาศัยประสบการณ์ของผู้เขียนซึ่งสามารถแสดงออกมาได้อย่างอิสระและเป็น การช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ดี

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของคำที่สะกดในมาตราแม่เกย แม่เกอว แม่กด และ แม่กน ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่สะกดในมาตราแม่เกย แม่เกอว แม่กด และ แม่กน ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากจินตนาการได้

เนื้อหา

1. มาตราแม่เกย แม่เกอว แม่กด แม่กน
2. การเขียนเรื่องจากจินตนาการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนทายปริศนาโดยครูจะบอกพยัญชนะต้นของคำได้

ชุดที่ 1	ข.จ. เป็นอาหาร (ไข่เจียว)
	ท.บ. เป็นกริยา (เที่ยวบ้าน)
	ข.บ. เป็นคำนาม (ข้าวขาว)
ชุดที่ 2	ว.พ. กลางสัปดาห์ (วันพุธ)
	ส.ป.ร. เป็นผลไม้ (สับปะรด)
	ร.ย. พาหนะ (รถยนต์)

ชุดที่ 3	ก.จ.	เป็นของใช้ (บุญเจ)
	ฟ.บ.	เป็นอุปกรณ์กีฬา (ฟุตบอล)
	ค.ส.	เป็นเครื่องเขียน (ดินสอ)
ชุดที่ 4	ม.ย.	เป็นคน (แม่ยาย)
	บ.ด.	เป็นพืช (ใบเตย)
	จ.ม.	เป็นคำกริยา (เฉยเมย)

2. เมื่อนักเรียนทายปริศนาได้แล้วให้เขียนคำนั้น ๆ ลงในกระดานให้นักเรียนสังเกตคำในชุดเดียวกันเหมือนกันอย่างไร

3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายของตัวละครในมาตราแม่เกย แม่เกอว แม่กด และแม่กน

4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม แข่งขันกันเขียนคำมาตราแม่เกย แม่เกอว แม่กด และแม่กน ภายในเวลา 15 นาที กลุ่มใดเขียนได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะ

- ชื่อผลไม้	- ชื่อสัตว์
- ชื่อของใช้	- ชื่อผัก
- ชื่อพาหนะ	- ชื่อวัน

5. ให้นักเรียนดูภาพลิ้งป็นต้นไม้ ภาพจรวด เด็กขี่ม้าก้านกล้วย เด็กไปเที่ยวทะเล ครูซักถามเกี่ยวกับภาพแล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องตามความนึกคิดจินตนาการ โดยพยายามหาคำที่สะกดในมาตราแม่เกย แม่เกอว แม่กด และแม่กน มาเขียนให้ได้มากที่สุดพร้อมทั้งให้ตั้งชื่อเรื่องจากภาพด้วยแล้วออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. ปริศนาคำทาย คำที่สะกดในมาตราแม่เกย แม่เกอว แม่กด และแม่กน
2. ภาพนวัตกรรมหนังกระดาษ
 - ภาพลิ้งป็นต้นไม้
 - ภาพจรวด
 - ภาพเด็กขี่ม้าก้านกล้วย
 - ภาพเด็กไปเที่ยวทะเล
3. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการอ่านและการเขียนคำ
3. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่อง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 12 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 12 บทที่ 3 คนดีศรีรัตนโกสินทร์

สาระสำคัญ

การเล่าเรื่องและการเขียนเรื่องจากจินตนาการ ได้ดีนั้นต้องอาศัยประสบการณ์ของผู้เขียน ซึ่งสามารถแสดงออกได้อย่างอิสระและเป็นการช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องตามจินตนาการได้
2. นักเรียนสามารถใช้ภาษา ท่าทาง และน้ำเสียงได้ถูกต้องตามเนื้อเรื่องที่เล่า
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องตามจินตนาการได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องจากจินตนาการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนทุกคนนั่งล้อมเป็นวงกลม ครูอธิบายกิจกรรมให้นักเรียนฟังดังนี้
 - 1.1 ให้นักเรียนทุกคนเล่าเรื่องจากภาพต่อกันคนละ 1 ประโยค
 - 1.2 แต่ละคนจะต้องพยายามแต่งประโยคให้สอดคล้องกับเรื่องที่เพื่อน ๆ เล่า ซึ่งประโยคที่นักเรียนเล่าจะต้องมีคำที่ครูกำหนดให้ไว้
 - 1.3 เรื่องที่เล่าต่อจะจบระหว่างทางไม่ได้จนกว่าจะถึงคนสุดท้ายซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่พยายามหาวิธีขมวดเรื่องทั้งหมดให้จบลงให้ได้
 - 1.4 ในขณะที่แต่ละคนเล่านั้นจะต้องพยายามทำเสียงและท่าทางเพื่อให้เกิดความสมจริงในการเล่าเรื่องตามกิจกรรมข้อที่ 1 พร้อมกับตั้งชื่อเรื่อง ครูคอยให้ความช่วยเหลือในการขมวดปมเรื่อง แล้วเขียนลงในกระดาษคำตอบ
2. เมื่อนักเรียนเข้าใจกิจกรรมดีแล้ว ครูให้นักเรียนดูภาพคนโบกมือลาที่สถานีรถไฟ แล้วให้นักเรียนทุกคนเล่าเรื่องภาพกิจกรรมข้อที่ 1 พร้อมกับตั้งชื่อเรื่อง ครูคอยให้ความช่วยเหลือในการขมวดปมเรื่อง แล้วเขียนลงในกระดาษคำตอบ

3. ให้นักเรียนดูภาพเด็กดำนํ้าพบหีบสมบัติ แล้วเขียนเรื่องตามความคิดจินตนาการของแต่ละคน พร้อมตั้งชื่อเรื่องลงในกระดาษคำตอบ ต่อจากนั้นให้แต่ละคนออกมาเล่าเรื่องของตนเองหน้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. ภาพนวัตกรรมหนังกระดาษ
 - ภาพคนโบกมือลาที่สถานีรถไฟ
 - ภาพเด็กดำนํ้าพบหีบสมบัติ
2. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตการใช้ภาษา ท่าทาง และน้ำเสียงในขณะที่เล่าเรื่อง
2. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่อง

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 1 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 1 บทที่ 2 เคล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

การเขียนคำประกอบภาพได้ถูก ต้องรู้ความหมายของคำเพื่อจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการแต่งประโยค

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนคำที่แสดงความหมายให้เหมาะสมกับภาพที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถเขียนคำที่แสดงอาการจากภาพที่กำหนดให้ได้
3. นักเรียนสามารถบอกประเภทของสิ่งที่กำหนดให้ได้
4. นักเรียนสามารถนำคำกริยามาแต่งเป็นประโยคได้

เนื้อหา

1. การเขียนคำประกอบภาพ
2. การแต่งประโยค
3. เนื้อเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำภาพให้นักเรียนดู จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันอธิบายกริยาอาการของภาพนั้นให้ได้มากที่สุดแล้วเขียนลงในกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้
 - ภาพเด็กผู้หญิงกำลังนั่งรับประทานอาหาร
 - ภาพผึ้งกำลังบินออกจากรัง
 - ภาพเด็กผู้ชายกำลังเปิดก๊อกน้ำ
 - ภาพไก่โก่งคอขันในตอนเช้า

2. ให้นักเรียนเลือกภาพที่นักเรียนชอบมากที่สุด แล้วเขียนคำที่เหมาะสมกับภาพนั้น
ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับคำที่เหมาะสมกับภาพทีละภาพ

3. ครูนำภาพที่มีสิ่งของอยู่มากมายหลายประเภทให้นักเรียนดู แล้วให้ช่วยกันแยก
ประเภทของคำเช่น ปากกา สมุด เรียกว่า แอ่งเห็ด ข้าวต้ม ไข่เจียว เรียกว่า
ให้นักเรียนแยกประเภทสิ่งของในภาพนั้นแล้วเขียนลงในกระดาษคำตอบ ใครเขียนเสร็จก่อนให้
ชูมือขึ้น ครูให้นักเรียนเขียนเสร็จก่อนออกมาอ่านให้เพื่อนฟัง แล้วช่วยกันบอกเหตุผลในการ
แบ่งประเภทสิ่งของเหล่านั้นว่าถูกต้องหรือไม่

4. ให้นักเรียนฝึกแต่งประโยคจากการได้ดูภาพในกิจกรรมข้อที่ 1 ให้ได้ประโยคมาก
ที่สุดภายในเวลาที่จำกัด

สื่อการสอน

1. ภาพ

- ภาพเด็กกำลังนั่งรับประทานอาหาร
- ภาพผึ้งกำลังบินออกจากรัง
- ภาพเด็กชายกำลังเปิดก๊อกน้ำ
- ภาพไก่ไก่ทอดชิ้นในจาน
- ภาพหม้อ, ทัพพี, จวัก, ปากกา, สมุด, แอ่งเห็ด, ข้าวต้ม, ไข่เจียว

2. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

- สังเกตจากการตอบคำถาม
- การเข้าร่วมกิจกรรม
- ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 2 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 2 บทที่ 2 เคล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

การรู้จักคำที่มีความหมายคล้ายกัน คำตรงข้ามและคำเปรียบเทียบจะทำให้สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนคำที่แสดงความหมายคล้ายกับคำที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถเขียนคำตรงข้ามกับคำที่กำหนดให้
3. นักเรียนสามารถคิดหาคำเปรียบเทียบที่เหมาะสมกับภาพที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนคำที่มีความหมายคล้ายกัน คำตรงข้ามและคำเปรียบเทียบ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูเล่านิทานประกอบภาพ เรื่อง กระต่ายน้อย ดังนี้

พรานแจ้เป็นพรานที่มีความสามารถคนหนึ่ง ทุกวันเขาจะเข้าไปในป่าตั้งแต่เช้ามีดและกลับบ้านในตอนเย็น นางเขมรรยาของเขาเป็นผู้หญิงที่โมโหร้ายถ้าวันใดพรานแจ้ล่าสัตว์มาได้ น้อย นางก็จะดูค่าทูบตีเขาหากวันใดเขาล่าสัตว์มาได้มากเกินไป นางก็จะบ่นว่าเขาอีกเช่นกัน เพราะทำให้นางต้องมีการะมากขึ้นในการถนอมเนื้อสัตว์

วันหนึ่งพรานแจ้เข้าไปในป่าเช่นเดิมเขาได้พบกระต่ายตัวหนึ่งซึ่งอ้วนและมีขนสีขาว ปุกปุยเขาวิ่งตามจับกระต่ายตัวนั้นไปจนถึงรูของมัน เขาเห็นมันมุดหายลงไปในรูจึงเอามือลงไป ล้วงแต่เขาก็ไม่พบอะไรเลยเพราะรูนั้นลึกมาก เขาจึงก้มลงไปอีกเพื่อที่จะล้วงไปให้ลึกกว่าเดิม ทำให้เขาพลัดตกลงในรูของกระต่ายนั้น เขาพบว่าในรูนั้นเป็นห้องโถงใหญ่มีโต๊ะอาหารที่ใหญ่มาก ของใช้ทุกอย่างในห้องแลดูสวยงามและมีราคาแต่ห้องนั้นสกปรกมากจนทำให้ของ

ทุกอย่างไม่น่าดู เขาไม่พบเจ้ากระต่ายสีขาวเลยจึงตัดสินใจกระโดดขึ้นมาจากภูนั้นซึ่งเป็นเวลาเย็นมากแล้ว เขาจึงเดินทางกลับบ้านเมื่อมาถึงบ้านนางแหม่มโหม่มากที่เขาล่าสัตว์ไม่ได้เลย พรานแจ้รีบเล่าให้นางฟังว่า

ให้นักเรียนช่วยกันคิดคำพูดที่พรานแจ้จะเล่าให้นางแหม่มฟังถึงสิ่งที่เขาได้พบเห็นมาโดยให้นักเรียนใช้คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า อ้วน ปุกปุย ใหญ่ สวยงาม มีราคา สกปรก ไม่น่าดู

2. ครูให้นักเรียนดูภาพ 5 ภาพ จากแผนการสอนที่ 1 (ภาพเด็กนั่งรับประทานอาหาร ภาพผึ้งบินออกจากรัง ภาพเด็กผู้ชายเปิดก๊อกน้ำ ภาพไก่ขันในตอนเช้า ภาพที่มีสิ่งของอยู่มากมาย) จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันคิดหาคำที่มีความหมายตรงกันข้ามจากภาพ เช่น จืด-เค็ม, สว่าง-มืด, เปิด-ปิด, เป็นต้น แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดหาคำตรงกันข้ามให้ได้มากที่สุดแล้วเขียนลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้ พร้อมกับทำแบบฝึกหัดหน้า 16

3. ให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม เล่นเกม “จับได้ไล่ทัน” กลุ่มแรกเป็นผู้เริ่มต้นคำ กลุ่มหลังต้องหาคำเปรียบเทียบกับมาเติมให้สัมพันธ์กันสอดคล้องได้ใจความถูกต้อง ถ้าตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน เมื่อครบ 5 คำ สลับให้อีกกลุ่มหนึ่งเป็นผู้เริ่มต้นบ้าง

กลุ่มแรก	ขาวเหมือน
กลุ่มหลัง	ขาวเหมือนสำลี
กลุ่มแรก	อ้วนเหมือน
กลุ่มหลัง	อ้วนเหมือนหมู

ให้นักเรียนออกมาแข่งขันจำนวนเปรียบเทียบบนกระดานให้เพื่อน ๆ เป็นผู้พิจารณาให้คะแนน

4. ครูนำภาพลิง หิน ดันตาล เสือ เต่า มาให้นักเรียนดูแล้วช่วยกันคิดหาคำมาเปรียบเทียบกับภาพที่กำหนดให้ได้มากที่สุด

สื่อการสอน

1. ภาพจากนิทานเรื่องกระต่าย
 - ภาพนายพรานพบกระต่าย, ภาพนายพรานพบสมบัติ
 - ภาพเมียนายพรานอารมณ์เสีย
2. ภาพจากแผนการสอนที่ 1
3. ภาพลิง, หิน, ดันตาล, เสือ, เต่า
4. เกมจับได้ไล่ทัน
5. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. สังเกตการร่วมกิจกรรม
3. ตรวจสอบผลงานการเขียนคำ

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 3 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 3 บทที่ 2 เคล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

กลุ่มคำหรือวลีคือคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาเรียงกันอย่างมีระเบียบมีความหมายเป็น
 เรื่องเดียวกันแต่ใจความยังไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถบอกได้ว่าใครทำอะไรจึงใช้เป็นส่วนหนึ่งของ
 ประโยคเท่านั้น

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของกลุ่มคำและประโยคได้
2. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนกลุ่มคำได้
3. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนประโยคได้
4. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องโดยใช้กลุ่มคำและประโยคได้ถูกต้อง

เนื้อหา

การเขียนกลุ่มคำและประโยค

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้นักเรียนเล่นเกมกระชับโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ให้ตัวแทนออกมาอ่าน
 บัตรคำสั่งจนเข้าใจแล้วนำกลับไปกระชับสมาชิก ในกลุ่มที่นั่งใกล้ที่สุดและกระชับกันไป
 จนครบทุกคน ให้คนสุดท้ายของแต่ละกลุ่มออกมาเขียนข้อความที่ได้ยินบนกระดาน ครูเฉลย
 คำตอบเขียนบนกระดาน

- 1.1 ข้าวเหนียวน้ำกะทิทุเรียน
- 1.2 มันทอดจะมันทอด
- 1.3 แดงวิ่งออกกำลังทุกเช้า
- 1.4 หมี่แพนด้ากินใบไผ่

2. ให้นักเรียนอ่านข้อความพิจารณาลักษณะของข้อความแล้วดำเนินการอภิปรายดังนี้
 - 2.1 ข้อความใดที่อ่านแล้วได้ใจความสมบูรณ์ (ข้อ 1.3, 1.4)
 - 2.2 เพราะเหตุใดในข้อ 1.3, 1.4 จึงได้ใจความสมบูรณ์ (มีการแสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่าใครทำอะไร)
 - 2.3 ลักษณะข้อความ 1.3, 1.4 จัดเป็นข้อความลักษณะใด (ประโยค)
 - 2.4 ข้อความใดยังไม่ได้ใจความสมบูรณ์ (ข้อ 1.1, 1.2)
 - 2.5 เพราะเหตุยังไม่ได้ใจความสมบูรณ์ (มีแต่ประธาน คือใคร แต่ไม่มีกริยา คือการกระทำให้เห็นชัดเจน)
 - 2.6 ข้อความที่ไม่สมบูรณ์ เราเรียกว่า (กลุ่มคำ)
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงลักษณะของกลุ่มคำและประโยค
4. ให้นักเรียนดูภาพตลาดสดแล้วให้นักเรียนออกมาแข่งขันเขียนกลุ่มคำและประโยคบนกระดานโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากว่าจะเขียนกลุ่มคำหรือประโยคเมื่อตกลงกันได้แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเขียนทีละคนจนครบทุกคน ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องถ้าข้อความใดไม่ถูกต้องให้บอกสาเหตุที่ผิดและช่วยกันแก้ไขให้ถูกต้องครูคอยช่วยเหลือแนะนำแก้ไข
5. ให้นักเรียนจับคู่และนำกลุ่มคำและประโยคมาแต่งเรื่องให้ได้ใจความชัดเจนภายในเวลาประมาณ 20 นาที แล้วให้นักเรียนออกมาอ่านเรื่องที่ช่วยกันแต่งตั้งขึ้นให้เพื่อนฟัง
6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของกลุ่มคำและประโยค

สื่อการสอน

1. บัตรคำเล่นเกมกระชับ 4 บัตร
2. ภาพตลาดสด

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจสอบผลงานการเขียน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 4 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 4 บทที่ 2 เกล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

ประโยคเป็นถ้อยคำซึ่งแสดงความคิดเห็นเรื่องราวที่สมบูรณ์ประกอบด้วย ส่วนขยายมาขยายประโยคนั้นเพื่อให้ได้ใจความชัดเจนยิ่งขึ้น

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะประโยคที่มีส่วนขยายได้
2. นักเรียนเขียนประโยคที่มีส่วนขยายได้
3. นักเรียนสามารถแต่งประโยคโดยใช้ภาพที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนประโยค

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูแจกลิงก์ของให้นักเรียนคนละ 1 ชิ้น ให้นักเรียนสังเกตพร้อมจดบันทึกลงในกระดาษตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 บอกชื่อสิ่งของที่สังเกต (ดินสอ ปากกา ไม้บรรทัด เป็นต้น)

ขั้นที่ 2 บอกลักษณะสิ่งของ (ดินสอสีเขียว ปากกาสีน้ำเงิน เป็นต้น)

ขั้นที่ 3 ให้นำชื่อและลักษณะของสิ่งของนั้นมาแต่งประโยค เช่น ดินสอสีเขียววางอยู่บนโต๊ะ ฉันมีปากกาสีน้ำเงิน เป็นต้น)

2. ให้นักเรียนแต่ละคนอ่านประโยคที่นักเรียนเขียนแล้ว ครูเขียนประโยควิบบนกระดาน (อาจเลือกประโยคที่ได้ใจความสมบูรณ์เขียนเป็นตัวอย่าง) ให้นักเรียนอ่านทีละประโยคแล้วสนทนาถึงลักษณะของประโยคเช่น ฉันมีปากกาสีน้ำเงิน ข้อความนี้เป็นประโยคหรือไม่ เพราะเหตุใด (เป็นประโยคเพราะฉันทำหน้าที่เป็น ประธาน มี ทำหน้าที่เป็น กริยา ปากกา ทำหน้าที่เป็น กรรม ส่วน สีน้ำเงิน ทำหน้าที่ขยายกรรมให้ได้ใจความชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นประโยค

นี้จึงเรียกว่าประโยคที่มีส่วนขยายให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาประโยคอื่น ๆ ด้วย

3. ให้นักเรียนดูรายละเอียดเรื่องประโยคในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย หน้า 42 - 45 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย

4. ครูแสดงตารางการกระจายประโยคให้นักเรียนช่วยกันแต่งประโยคแล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกมาเขียนประโยคแล้วกระจายประโยคให้ถูกต้อง

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง		
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	กรรม	ขยายกรรม

5. ให้นักเรียนแต่งประโยคจากภาพเกี่ยวกับอาชีพ หมอ ทหาร ชวนา มาให้นักเรียนดู แล้วตั้งคำถามว่าบุคคลในภาพเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร ผลของเหตุการณ์

6. ครูให้นักเรียนเลือกภาพที่เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนชอบ แล้วเขียนประโยคคำนั้นให้ได้มากที่สุด เขียนลงในกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้

สื่อการสอน

1. สิ่งของเท่ากับจำนวนนักเรียน (มีลักษณะและสีสันแตกต่างกัน)
2. ตารางการกระจายประโยค
3. ภาพหมอตรวจคนไข้, ภาพชวนาเกี่ยวข้าว, ภาพทหารยิงปืน

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. สังเกตจากพฤติกรรมการเรียนการสอนขณะเข้าร่วมกิจกรรม
3. ตรวจสอบผลงานการแต่งประโยค

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 5 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 5 บทที่ 2 เกล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

ประโยคเป็นถ้อยคำซึ่งแสดงความคิดหรือเรื่องราวที่สมบูรณ์ ดังนั้นการศึกษาเรื่องประโยคจึงเป็นพื้นฐานที่จะทำให้นักเรียนเขียนและพูดได้อย่างสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนประโยคจากตัวอักษรที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การเขียนประโยคจากตัวอักษร

การอ่านเสริมบทเรียนเรื่อง “ปู่เล่าให้ฟัง”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนเล่นเกม “ปริศนาทำทาง” โดยขออาสาสมัคร 1 คน ออกมาอ่านบัตรคำสั่งและแสดงทำทางตามบัตรคำสั่งให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาเขียนทำทางที่เพื่อนแสดง เช่น

<u>คนแสดง</u>	<u>ข้อความที่เขียน</u>
-แสดงท่าหัวเราะ	<u>ปิติหัวเราะ</u>
-แสดงท่าเกาศรีษะ	<u>สุพจน์เกาศรีษะ</u>
-แสดงท่าร้องเพลง	<u>ปริมร้องเพลง</u>

2. ให้นักเรียนสังเกตประโยคที่เพื่อนเขียนเป็นประโยคที่สมบูรณ์หรือไม่ให้นักเรียนคิดประโยคมาคนละ 1 ประโยค อ่านให้เพื่อนฟัง

3. ให้นักเรียนดูภาพเด็กรดน้ำต้นไม้แล้วลองให้นักเรียนตั้งคำถามจากภาพ ว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร จากนั้นครูอธิบายเกี่ยวกับการย่อคำในประโยค เช่น สูดรดน้ำต้นไม้ในตอนเช้า ย่อคำว่า สูดา เป็น ส รดน้ำต้นไม้ อักษร ส จะเป็นอักษรที่นักเรียนจะนำมาสร้างประโยคขึ้นใหม่ เช่น สุกวิทย์รดน้ำต้นไม้ สวयरรดน้ำต้นไม้ เป็นต้น

4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนส่งตัวแทนมาแต่งประโยคจากนั้นให้คนต่อไปนำเอาพยัญชนะต้นของคำ แต่ละคำในประโยคเดิมมาสร้างเป็นประโยคใหม่ แต่ละประโยคต้องไม่มีคำซ้ำกัน กลุ่มใดแต่งได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ

5. ครูให้นักเรียนดูภาพ 3 ภาพ (รถไฟแล่นผ่านทุ่งนา แม่ทำกับข้าวในครัว เด็กกำลังกินข้าวแล้วให้นักเรียนเขียนคำให้ตรงกับภาพที่กำหนดให้หลังจากนั้นให้นักเรียนช่วยกันนำคำเหล่านั้นมาแต่งเป็นประโยคให้ตรงกับภาพ เขียนลงในกระดาษคำตอบแล้วออกมารายงานหน้าชั้นครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงลักษณะของการเขียนประโยค

6. ให้นักเรียนอ่านเสริมบทเรียนหน้าที่ 48 - 49 เรื่องปู่เล่าให้ฟัง จากนั้นช่วยกันสรุปใจความสำคัญ

สื่อการสอน

1. เกมปริศนาทำทาง
2. ภาพ
 - ภาพเด็กรดน้ำต้นไม้
 - ภาพรถไฟแล่นผ่านทุ่งนา
 - ภาพแม่ทำกับข้าวในครัว
 - ภาพเด็กกำลังกินข้าว
3. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตจากพฤติกรรมการเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม
2. ตรวจผลงานจากกระดาษคำตอบ

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 6 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 6 บทที่ 2 เคล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

การตีความหมายจากสิ่งต่าง ๆ ออกมาเป็นหลายแนวความคิดจะช่วยให้เกิดความคิดแปลกใหม่ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องได้ชัดเจนถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้
3. นักเรียนสามารถเขียนข้อความให้สอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนข้อความจากภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ทบทวนเนื้อเรื่องเดิมของบทเรียนเรื่อง เคล็ดลับของแม่
2. ให้นักเรียนดูภาพพ่อแม่ช่วยกันทำงานตามหน้าที่ แล้วร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาพโดยครูเขียนแผนภาพโครงเรื่องบนกระดานให้นักเรียนศึกษาโดยครูอธิบายเพิ่มเติม

แผนภาพโครงเรื่อง

ใคร	:	ตัวละคร (พ่อ แม่ ลูก)
ที่ไหน	:	สถานที่ (ในบ้าน ในครัว ในสวน)
ใครทำอะไร	:	มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง
		เหตุการณ์ที่ 1 (แม่ทำกับข้าว)
		เหตุการณ์ที่ 2 (พ่อปลุกต้นไม้ในสวน)
		เหตุการณ์ที่ 3 (ลูกช่วยพ่อรดน้ำต้นไม้, ลูกช่วยแม่ทำกับข้าว)

- ความรู้ที่ได้จากภาพ : เกี่ยวกับเรื่องอะไร (การช่วยกันทำงาน)
 ผลของเหตุการณ์ : ผลเป็นอย่างไร (ทุกคนช่วยกันทำงานอย่างมีความสุข)
 ข้อคิดจากภาพ : สรุปข้อคิด

ให้นักเรียนฝึกคิดตามแผนภาพโครงเรื่องแล้วให้เขียนลงในกระดาษให้แต่ละคน
 ออกมารายงานผลงานของตนเองให้เพื่อน ๆ ฟัง

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากภาพ “ถ้าสมาชิกในครอบครัวต่างรู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันครอบครัวย่อมเป็นสุข”

4. ครูให้นักเรียนดูภาพ คนกำลังขึ้นรถเมล์ แล้วตั้งคำถามตามลำดับแผนภาพโครงเรื่อง
 ในข้อที่ 1 และฝึกให้นักเรียนตอบคำถามได้หลายแนวเป็นเหตุเป็นผลจากการดูภาพ เช่น เหตุใด
 นักเรียนจึงต้องเข้าแถวในการขึ้นรถเมล์ นักเรียนอาจจะให้เหตุผลต่าง ๆ ต่อจากนั้นครูและนักเรียน
 ช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากภาพ

5. ให้นักเรียนดูภาพ เด็กคุยกันขณะรับประทานอาหาร ภาพครูกำลังสอนหนังสือ
 แล้วให้นักเรียนเขียนข้อความจากภาพที่กำหนดลงในกระดาษคำตอบ

สื่อการสอน

1. ภาพ
 - ภาพพ่อ แม่ กำลังช่วยกันทำงาน
 - ภาพคนกำลังขึ้นรถเมล์
 - ภาพเด็กคุยขณะรับประทานอาหาร
 - ภาพครูกำลังสอนหนังสือ
2. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมสนทนาของนักเรียน
2. สังเกตจากความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม
3. ตรวจการเขียนข้อความจากภาพ

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 7 เวลา 8 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 7 บทที่ 2 เคล็ดลับของแม่

สาระสำคัญ

การนำคำที่มีตัวการันต์มาฝึกเขียนเป็นข้อความจะช่วยให้เกิดความคิดจินตนาการได้อย่างหลากหลาย

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่มีตัวการันต์ได้
2. นักเรียนสามารถเขียนจินตนาการจากภาพที่กำหนดได้
3. นักเรียนสามารถเขียนประโยชน์ของสิ่งของที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

1. คำที่มีตัวการันต์
2. การเขียนข้อความ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนแข่งขันเขียนคำยากโดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย ส่งตัวแทนออกมาเขียนทีละคนตามคำที่ครูบอก ซึ่งคำที่ครูบอกจะเป็นคำที่มีตัวการันต์ เช่น สัปดาห์ บริสุทธิ มนุษย์ สร้างสรรค์ สงกรานต์ เอกลักษณ์ พระสงฆ์
2. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจให้คะแนนโดยคำที่เขียนถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ฝ่ายไหนได้คะแนนมากเป็นฝ่ายชนะ
3. ให้นักเรียนอ่านสะกดคำที่เพื่อนเขียนถูกบนกระดานพร้อมกันและให้พิจารณาว่าคำทั้งหมดบนกระดานมีลักษณะอะไรที่เหมือนกัน (คำที่มีตัวการันต์)
4. ครูอธิบายถึงลักษณะของคำที่มีตัวการันต์
5. ครูนำภาพที่ชื่อของภาพมีตัวการันต์ (ดวงอาทิตย์ รถมยนต์ ไทโรทส์ พระสงฆ์ ไดโนเสาร์) ให้ทุกคนช่วยกันคิดจินตนาการว่าจะเกิดอะไรขึ้นถ้าไม่มีสิ่งเหล่านี้ ลงในกระดาษคำตอบให้ได้มากที่สุดภายในเวลา 10 นาที

6. ให้นักเรียนเลือกภาพคำศัพท์จากข้อที่ 5 มาจำนวน 3 ภาพ มาเขียนประโยชน์ของ
สิ่งของเหล่านั้นลงในกระดาษคำตอบ

สื่อการสอน

1. ภาพ
 - ภาพดวงอาทิตย์ขึ้นจากขอบฟ้า
 - ภาพรถยนต์แล่นบนถนน
 - ภาพคนนั่งดูโทรทัศน์
 - ภาพพระสงฆ์บิณฑบาต
 - ภาพไดโนเสาร์
2. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตความถูกต้องในการอ่านและการเขียนคำ
3. ตรวจสอบผลงานการเขียนข้อความ

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 8 เวลา 8 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 8 บทที่ 3 คนดีศรีรัตนโกสินทร์

สาระสำคัญ

การนำอักษรควบกล้ำมาลำดับเนื้อเรื่องตามเหตุการณ์ผู้ลำดับเหตุการณ์ต้องมีความรู้และความเข้าใจในความหมายของคำนั้นอย่างชัดเจนจึงจะสามารถเขียนเรื่องได้ถูกต้องและเหมาะสมกับภาพ

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องโดยใช้อักษรควบกล้ำได้
2. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่เป็นอักษรควบกล้ำได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ได้

เนื้อหา

1. อักษรควบกล้ำ
2. การเรียงลำดับเหตุการณ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนเล่นเกม “แข่งขันเล่าเรื่อง” โดยใช้ภาพที่ครูกำหนดให้ 3 ภาพ (ภาพพ่อแม่ ลูกอยู่ในกระท่อม, ภาพเด็ก 2 คนจับปลา, ภาพแมวขโมยปลาอย่าง) ต่อจากนั้นแบ่งผู้เล่นเป็น 2 ฝ่าย ให้ตัวแทนแต่ละฝ่ายออกมาจับฉลากว่าใครจะเป็นผู้เล่นก่อน แล้วให้ฝ่ายที่เริ่มก่อนส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องจากภาพ 1 ประโยค ซึ่งประโยคที่เล่าจะต้องมีอักษรควบกล้ำอย่างน้อย 1 คำรวมอยู่ด้วย ทันทีที่ฝ่ายแรกพูดจบ ฝ่ายตรงข้ามจะต้องรีบขึ้นและต่อเรื่องราวให้สัมพันธ์กับภาพ ซึ่งถ้าฝ่ายใดที่ไม่ได้ (ซ้ำ 3 วินาที) ต้องสละสิทธิ์ให้ฝ่ายตรงข้ามต่อเรื่องได้อีก ฝ่ายใดที่ต่อจะได้ 1 คะแนน ฝ่ายใดได้คะแนนมากเป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที
2. ครูนำภาพในข้อ 1 มาให้นักเรียนดูอีกครั้งแล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าเหตุการณ์ใดควรเกิดขึ้นเป็นลำดับก่อนหลัง พร้อมทั้งให้นักเรียนอธิบายเหตุผลประกอบ จากนั้นครูเฉลยคำตอบและอธิบายเหตุผล

3. นำภาพที่นักเรียนเขียนในข้อที่ 1 เขียนไว้บนกระดานแล้วให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของอักษรควบกล้ำ

4. ครูนำภาพ (ผู้ชายใช้ขวานโค่นต้นไม้, โรงงานปล่อยควันพิษ, ปลาลอยอยู่ในน้ำ) ให้นักเรียนดูภาพแล้วให้เขียนลำดับเหตุการณ์จากภาพโดยใช้อักษรควบกล้ำให้ได้มากที่สุดลงในกระดาษคำตอบใช้เวลา 15 นาที แล้วให้ออกมาเล่าเรื่องที่เขียนหน้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. เกมแข่งขันเล่าเรื่อง
2. ภาพ
 - ภาพพ่อ แม่ ลูกอยู่ในกระท่อม
 - ภาพเด็ก 2 คนจับปลา
 - ภาพแมวขโมยปลาอย่าง
 - ภาพผู้ชายใช้ขวานโค่นต้นไม้
 - ภาพโรงงานปล่อยควันพิษ
 - ภาพปลาลอยในน้ำ
3. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตการเล่าเรื่อง
2. สังเกตการอ่านและการเขียนอักษรควบกล้ำ
3. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่องตามลำดับเหตุการณ์

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 9 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 9 บทที่ 3 คนดีศรีรัตนโกสินทร์

สาระสำคัญ

การเรียนรู้เขียนสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนมีจินตนาการสามารถวิเคราะห์ วิวิจารณ์ผสมผสานแนวคิดของตนเองเข้ากับเหตุการณ์ได้ดี

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถอภิปรายและวิเคราะห์ข้อคิดจากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถเขียนแผนภาพโครงเรื่องและลำดับเหตุการณ์ได้
3. นักเรียนสามารถเขียนสร้างสรรค์จากภาพได้

เนื้อหา

1. เนื้อเรื่อง
2. การเขียนเรื่องจากภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องคนดีศรีรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่หน้า 50 - 58 แล้วช่วยกันสรุปใจความสำคัญของเรื่อง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคิดที่ได้จากเรื่องเป็นข้อ ๆ บนกระดาน
3. ครูนำแถบประโยคแนวคิดของเรื่อง “คนดีมีความรู้ความสามารถมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบในการทำงานจะช่วยให้สังคมและประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง” เขียนในกระเป๋าค้นแล้วให้นักเรียนอ่านพร้อม ๆ กัน
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในแนวคิดดังกล่าว หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดโครงเรื่องใหม่
5. ให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในสังคม เช่น หมอ ทหาร ชาวนา ครู แม่ค้า แล้วให้นักเรียนคิดหาคำบรรยายเรื่องตามภาพโดยเขียนเป็นแผนภาพ โครงเรื่อง ตามลำดับขั้นตอน

ต่อไปนี้

ใคร	:	กำหนดตัวละคร
ที่ไหน	:	กำหนดสถานที่
เรื่อง	:	กำหนดเหตุการณ์
ผลของเหตุการณ์	:	กำหนดผลและข้อสรุป

6. ให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพข้างต้นลงในกระดาษคำตอบเป็นเรื่องเดียวกันและให้สรุปข้อคิดจากการเขียนเรื่องด้วย พร้อมทั้งให้ตั้งชื่อเรื่องที่เขียนด้วย

สื่อการสอน

1. ภาพ

- ภาพหมอตระเวนไล่
- ภาพทหารยิงปืน
- ภาพชานาเกี่ยวข้าว
- ภาพครูกำลังสอนหนังสือ
- ภาพแม่ค้าขายของ

2. แถบประโยค “คนดีมีความรู้ความสามารถมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบในการทำงานจะช่วยให้สังคมและประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง

3. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตการอธิบายข้อคิดจากเรื่อง
2. สังเกตการลำดับเหตุการณ์และการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
3. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่องจากภาพ

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 10 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 10 บทที่ 3 คณิตชีวิตโกสินทร์

สาระสำคัญ

การนำคำที่ประวิสรรชนีย์และคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์มาเขียนเป็นเรื่องราวตามความรู้สึกที่เห็นเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของคำที่ประวิสรรชนีย์ได้
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ได้
3. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่ประวิสรรชนีย์ได้
4. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ได้
5. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องราวจากภาพได้

เนื้อหา

1. คำที่ประวิสรรชนีย์ และคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์
2. การเขียนเรื่องราวจากภาพตามความรู้สึกที่เห็น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูให้นักเรียนออกมาทีละ 2 คน แล้วเล่นเกมใบ้คำโดยคนหนึ่งเป็นผู้อธิบายความหมายของปริศนา อีกคนหนึ่งเป็นผู้ทาย ถ้าถูกครูเฉลยด้วยการให้ดูภาพคำปริศนาเป็นคำที่ประวิสรรชนีย์ การติดภาพบนกระดาน แยกแต่ละประเภทไว้คนละด้าน เช่น

ขโมย สะพาน

กระโดด

ทหาร กระทง

2. นักเรียนอ่านสะกดคำในข้อ 1 พร้อมกันและสังเกตคำเหล่านั้น ซึ่งแต่ละคำมีอะไรที่คล้ายคลึงกันและต่างกัน

3. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบถึงลักษณะของคำที่ประวิสรรชนีย์และคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์

4. แบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย เพื่อแข่งขันเขียนคำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์ตามคำสั่งของครูทีละคน ครั้งละ 1 นาที ครูให้คะแนนตามคำที่นักเรียนเขียนคำละ 1 คะแนน ฝ่ายใดได้คะแนนมากเป็นฝ่ายชนะ

1. ชื่อผลไม้ที่ประวิสรรชนีย์ 2 ชื่อ
2. ชื่อจังหวัดที่ประวิสรรชนีย์ 2 จังหวัด
3. ชื่อขนมที่ประวิสรรชนีย์ 2 ชนิด
4. ชื่ออาหารที่ประวิสรรชนีย์ 2 ชื่อ
5. ชื่อประเทศที่ไม่ประวิสรรชนีย์ 2 ประเทศ
6. ชื่ออาหารที่ไม่ประวิสรรชนีย์ 2 ชนิด
7. ชื่อคนที่ไม่ประวิสรรชนีย์ 2 ชื่อ
8. ชื่อสถานที่ที่ไม่ประวิสรรชนีย์ 2 แห่ง

5. ให้นักเรียนดูภาพ ขโมยปิ่นเข้าบ้าน คนโยนขยะไม่ลงถัง แล้วให้นักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกนึกคิดของตนเองเกี่ยวกับภาพลงในกระดาษคำตอบโดยให้ใช้คำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์ให้ได้มากที่สุด พร้อมทั้งรายงานหน้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับคำที่ประวิสรรชนีย์ และ ไม่ประวิสรรชนีย์
2. ภาพ
 - ภาพขโมยปิ่นเข้าบ้าน
 - ภาพทหารยิงปืน
 - ภาพเด็กกระโดดบนสะพาน
 - ภาพผู้หญิงลอยกระทง
 - ภาพเด็กโยนขยะไม่ลงถัง
3. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม
2. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่อง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 11 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 11 บทที่ 3 คนดีศรีรัตนโกสินทร์

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องราวจากจินตนาการโดยใช้คำที่สะกดด้วยมาตราแม่เกย แม่เกอว แม่กด และ แม่กน เป็นการเขียนที่อาศัยประสบการณ์ของผู้เขียนซึ่งสามารถแสดงออกมาได้อย่างอิสระและเป็น การช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ดี

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของคำที่สะกดในมาตราแม่เกย แม่เกอว แม่กด และ แม่กน ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่สะกดในมาตราแม่เกย แม่เกอว แม่กด และ แม่กน ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากจินตนาการได้

เนื้อหา

1. มาตราตัวสะกดแม่เกย แม่เกอว แม่กด แม่กน
2. การเขียนเรื่องจากจินตนาการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนทายปริศนาโดยครูจะบอกพยัญชนะต้นของคำได้

ชุดที่ 1	ข.จ. เป็นอาหาร (ไข่เจียว)
	ท.บ. เป็นกริยา (เที่ยวบ้าน)
	ข.ข. เป็นคำนาม (ข้าวขาว)
ชุดที่ 2	ว.พ. กลางสัปดาห์ (วันพุธ)
	ส.ป.ร. เป็นผลไม้ (สับปะรด)
	ร.ย. พาหนะ (รถยนต์)

ชุดที่ 3	ก.จ.	เป็นของใช้ (กุญแจ)
	ฟ.บ.	เป็นอุปกรณ์กีฬา (ฟุตบอล)
	ค.ส.	เป็นเครื่องเขียน (ดินสอ)
ชุดที่ 4	ม.ย.	เป็นคน (แม่ยาย)
	บ.ค.	เป็นพืช (ใบเตย)
	ฉ.ม.	เป็นคำกริยา (เฉยเมย)

2. เมื่อนักเรียนทบทวนปริศนาได้แล้วให้เขียนคำนั้น ๆ ลงในกระดานให้นักเรียนสังเกตคำในชุดเดียวกันเหมือนกันอย่างไร (อยู่ในมาตราตัวสะกดเดียวกัน)

3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายของตัวสะกดในมาตราแม่เกย แม่เอย แม่กด และแม่กน

4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม แข่งขันกันเขียนคำมาตราแม่เกย แม่เอย แม่กด และแม่กน ภายในเวลา 15 นาที กลุ่มใดเขียนได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะ

- ชื่อสัตว์	- ชื่อวัน
- ชื่อผลไม้	- ชื่อผัก
- ชื่อของใช้	- ชื่อพาหนะ

5. ให้นักเรียนดูภาพลิงป็นต้นไม้ ภาพจรวด เด็กขี่ม้าก้านกล้วย เด็กไปเที่ยวทะเล ครูซักถามเกี่ยวกับภาพแล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องตามความนึกคิดจินตนาการโดยพยายามหาคำที่สะกดในมาตราแม่เกย แม่เอย แม่กด และแม่กน มาเขียนให้ได้มากที่สุดพร้อมทั้งให้ตั้งชื่อเรื่องจากภาพด้วยแล้วออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. ปริศนาคำทาย คำที่สะกดในมาตราแม่เกย แม่เอย แม่กด และแม่กน
2. ภาพ
 - ภาพลิงป็นต้นไม้
 - ภาพจรวด
 - ภาพเด็กขี่ม้าก้านกล้วย
 - ภาพเด็กไปเที่ยวทะเล
3. กระดาษคำตอบ

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการอ่านและการเขียนคำ
3. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่องจากจินตนาการ

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 12 เวลา 3 คาบ 60 นาที
ครั้งที่ 12 บทที่ 3 คนดีศรีรัตนโกสินทร์

สาระสำคัญ

การเล่าเรื่องและการเขียนเรื่องจากจินตนาการ ได้ดีนั้นต้องอาศัยประสบการณ์ของผู้เขียน ซึ่งสามารถแสดงออกได้อย่างอิสระและเป็นการช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องตามจินตนาการได้
2. นักเรียนสามารถใช้ภาษา ท่าทาง และน้ำเสียงได้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง
3. นักเรียนสามารถเขียนตามจินตนาการได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องจากจินตนาการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนทุกคนนั่งล้อมเป็นวงกลม ครูอธิบายกิจกรรมให้นักเรียนฟังดังนี้
 - 1.1 ครูกำหนดบัตรคำมาให้นักเรียน จำนวน 30 คำ
 - 1.2 ให้นักเรียนทุกคนเล่าเรื่องจากบัตรคำต่อกันคนละ 1 ประโยค
 - 1.3 แต่ละคนจะต้องพยายามแต่งประโยคให้สอดคล้องกับเรื่องที่เพื่อน ๆ เล่า ซึ่งประโยคที่นักเรียนเล่าจะต้องมีคำที่ครูกำหนดให้ไว้
 - 1.4 เรื่องที่เล่าต่อจะจบระหว่างทางไม่ได้จนกว่าจะถึงคนสุดท้ายซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่พยายามหาวิธีขมวดเรื่องทั้งหมดให้จบลงให้ได้
 - 1.5 ในขณะที่แต่ละคนเล่านั้นจะต้องพยายามทำสื่่มเสียงและท่าทางเพื่อให้เกิดความสมจริงในการเล่าเรื่องตามกิจกรรมข้อที่ 1 พร้อมกับตั้งชื่อเรื่อง ครูคอยให้ความช่วยเหลือในการขมวดปมเรื่อง แล้วเขียนลงในกระดาษคำตอบ

2. เมื่อนักเรียนเข้าใจกิจกรรมดีแล้ว ครูให้ดูภาพคนโบกมือลาที่สถานีรถไฟให้นักเรียนทุกคนเล่าเรื่องตามกิจกรรมในข้อ 1 พร้อมทั้งช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง ครูคอยช่วยเหลือในการขมวดปมเรื่องแล้วเขียนลงในกระดาษคำตอบ

3. ให้นักเรียนดูภาพเด็กดำน้ำพบหีบสมบัติ แล้วเขียนเรื่องตามความคิดจินตนาการของแต่ละคน พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องลงในกระดาษคำตอบ ต่อจากนั้นให้แต่ละคนออกมาเล่าเรื่องของตนเองหน้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. บัตรคำ จำนวน 30 บัตร (รถไฟ, โบกมือ, เพื่อน, กรุงเทพฯ, ศูนย์กลาง, โทรศัพท์, มกราคม, สร้อยคอ, ราชการ, ขบา, สถานี, ทขอ, ยาย, ความสุข, ศึกษา, นิ่ง, ห้า, หนังสือ, ห้องสมุด, รถเมล์, รถติด, รวม, เมือง, บ้านใด, ยืน, ฝนตก, โรงเรียน, แนน, สีแยก, อันตราย)
2. ภาพ
 - ภาพคนโบกมือลาที่สถานีรถไฟ
 - ภาพเด็กดำน้ำพบหีบสมบัติ

การประเมินผล

1. สังเกตการใช้ภาษา ท่าทาง และน้ำเสียงในขณะที่เล่าเรื่อง
2. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่อง

นวัตกรรมหนังกระดาษ

1. ภาพเด็กนั่งรับประทานอาหาร

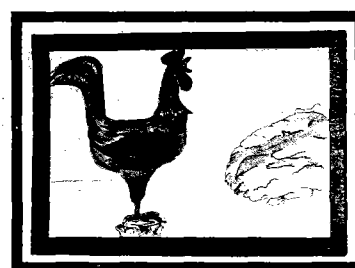
2. ภาพผึ้งบินออกจากรัง

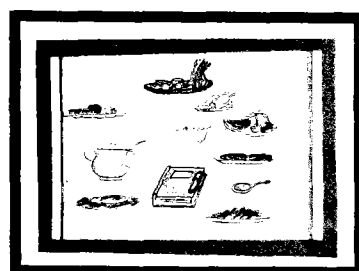
3. ภาพเด็กผู้ชายเปิดก๊อกน้ำ

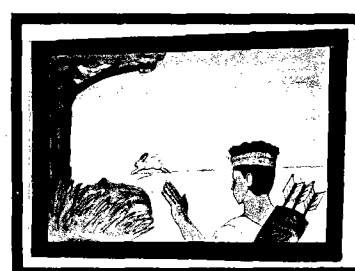
4. ภาพไก่โก่งคอขันในตอนเช้า

5. ภาพหม้อ ทัพพี จวัค ปากกา สมุด ฯลฯ

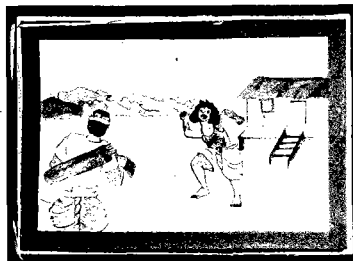
6. ภาพนายพรานพบกระต่าย

7. ภาพนายพรานพบสมบัติ

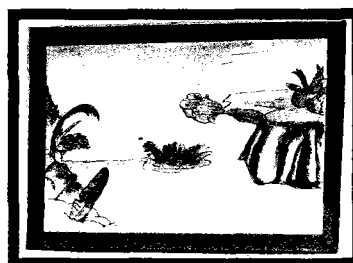
8. ภาพเมียนายพรานอารมณ์เสีย

9. ภาพลิง

10. ภาพหิน

11. ภาพต้นตาล

12. ภาพเสือ

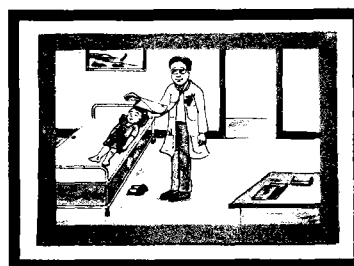
13. ภาพเต่า

14. ภาพตลาดสด

15. ภาพหมอตรวจคนไข้

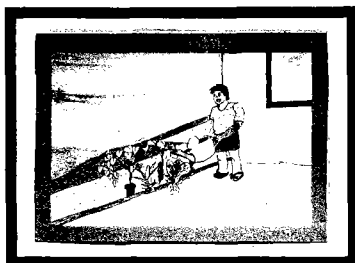
16. ภาพชาวนาเกี่ยวข้าว

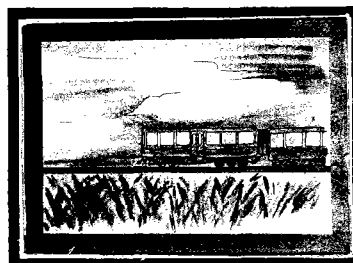
17. ภาพทหารยิงปืน

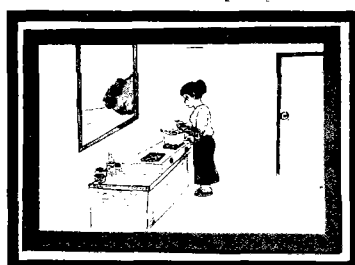
18. ภาพรดน้ำต้นไม้

19. ภาพรถไฟแล่นผ่านทุ่งนา

20. ภาพแม่ทำกับข้าวในครัว

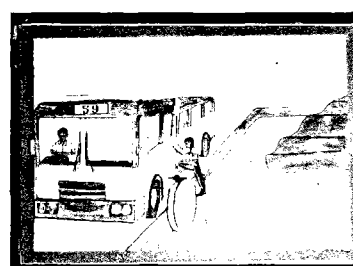
21. ภาพเด็กกำลังกินข้าว

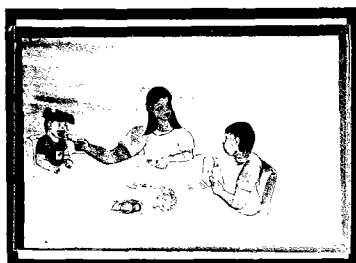
22. ภาพพ่อแม่กำลังช่วยกันทำงาน

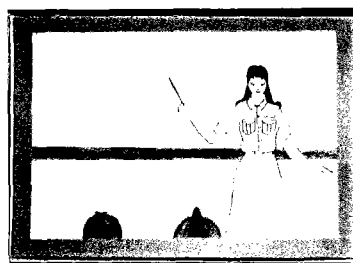
23. ภาพคนกำลังขึ้นรถเมล์

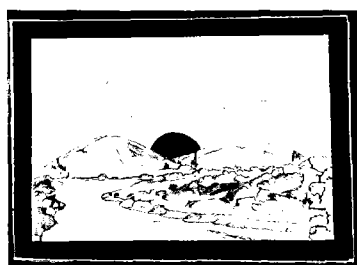
24. ภาพเด็กผู้ชายรับประทานอาหาร

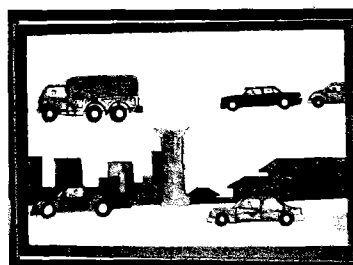
25. ภาพครูสอนหนังสือ

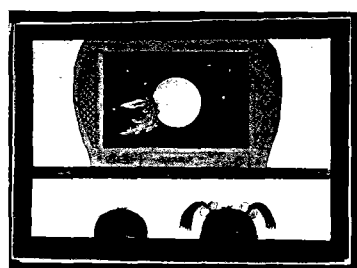
26. ภาพดวงอาทิตย์ขึ้นจากขอบฟ้า

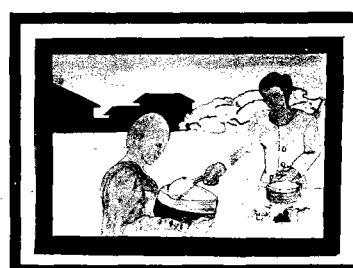
27. ภาพรถยนต์แล่นบนถนน

28. ภาพคนนั่งดูโทรทัศน์

29. ภาพพระสงฆ์บิณฑบาต

30. ภาพไดโนเสาร์

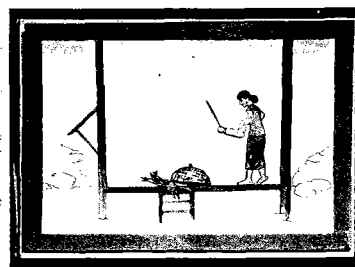
31. ภาพพ่อ แม่ ลูกอยู่ในกระท่อม

32. ภาพเด็ก 2 คนจับปลา

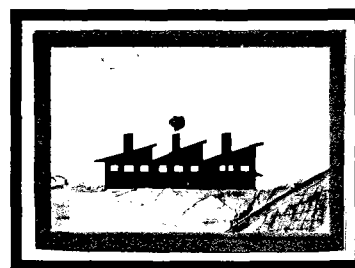
33. ภาพแมวขโมยปลาอย่าง

34. ภาพผู้ชายใช้ขวานโค่นต้นไม้

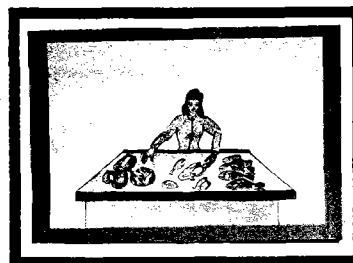
35. ภาพโรงงานปล่อยควันพิษ

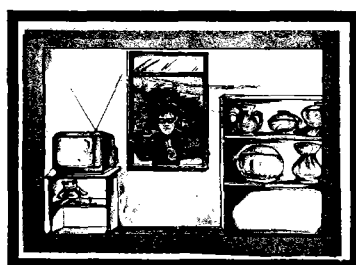
36. ภาพปลาว่ายในน้ำ

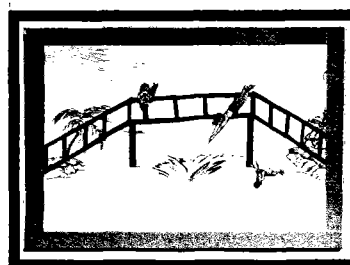
32. ภาพแม่ค้าขายของ

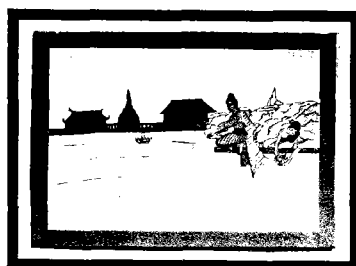
38. ภาพขโมยปิ่นเข้าบ้าน

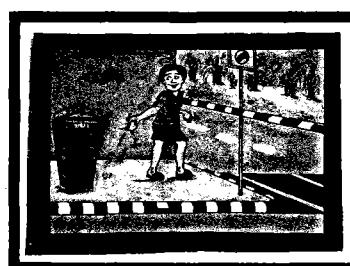
39. ภาพเด็กกระโดดบนสะพาน

40. ภาพผู้หญิงลอยกระทง

41. ภาพเด็กโยนขยะไม่ลงถัง

42. ภาพเด็กขี่ม้าก้านกล้วย

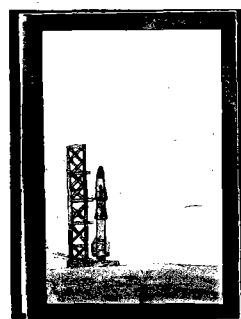
43. ภาพเด็กไปเที่ยวทะเล

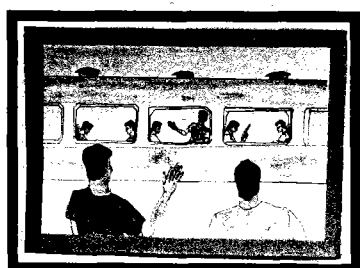
44. ภาพลิงปีนต้นไม้

45. ภาพจรวด

46. ภาพคนโบกมือลาที่สถานีรถไฟ

47. ภาพเด็กดำน้ำพบหีบสมบัติ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวมาลียา ระวังวงศ์
 เกิด 14 เมษายน 2506
 สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 14/39 แพลตข้าราชการครู กรุงเทพมหานคร แขวงลำผักชี
 เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
 ตำแหน่งหน้าที่การงาน
 ปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 4
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนสุเหร่าลำแขก แขวงลำผักชี เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2525 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเบญจมราชูทิศ นครศรีธรรมราช
 พ.ศ.2529 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.)
 วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
 พ.ศ.2541 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาความสามารถและความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ)
โดยใช้หน่วยวัดกรรมหนังสือกระดาษ

บทคัดย่อ
ของ
มาลียา ระวังวงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
มกราคม 2542

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษกับการสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ) เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้นวัตกรรมหนังสือกระดาษ ส่วนกลุ่มควบคุมสอนโดยใช้สื่อตามคู่มือครู โดยผู้วิจัยทำการสอนเอง ทั้งสองกลุ่ม ใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 36 คาบ คาบละ 20 นาที

แบบแผนการทดลองครั้งนี้คือ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ t-test แบบ Independent ในรูปของ Difference Scores ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า

1. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม
2. ความสนใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

**A STUDY OF ABILITY AND INTEREST IN CREATIVE WRITING
OF PRATHOMSUKSA IV STUDENTS IN WATNONGCHOK
(PAKDEENORASATE) SCHOOL BY USING MOVING
PICTURES INNOVATION**

**AN ABSTRACT
BY
MALEEYA RAWANGWONG**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Elementary Education
at Srinakharinwirot University
January 1999**

The purpose of this study was to compare the ability and the interest in creative writing of Prathomsuksa 4 students who were taught by using moving pictures innovation and the teacher manual materials.

The subjects for the study consisted of 60 students of Prathomsuksa 4 at Watnongchok (Pakdeenorasate) school, Nongchok district, Bangkok in the first term of the 1998 academic year. They were randomly selected into 2 groups, the experimental and the control group with 30 students in each. The experimental group was taught through the using moving pictures innovation ; while the control group was taught through the teacher manual materials. Both groups were taught by researcher for 36 periods with 20 minutes in each.

The Randomized control group pretest-posttest design was used in this study. The data was statistically analyzed by using the t-test difference scores.

The findings revealed that :

1. The ability in creative writing between the experimental and the control group was significantly different at the .01 level. The experimental group gained higher scores in creative writing than the control group.
2. The interest in creative writing between the experimental and the control group after the experiment was non-significantly different.